

CEPROMIN S.A. DEVA

Adresa: Str. 22 Decembrie nr. 37A, Cod 330166, DEVA, Judetul Hunedoara, ROMANIA; C.U.I. R2667702;
Nr. ord. Registrul Comertului J20/1853/1992; IBAN RO41BRDE220SV03736912200 deschis la BRD Deva; Telefon:
00 40 254 214892; Fax: 00 40 254 214663; E-mail: office@cepromin.ro; www.cepromin.ro

Atestări:

- Ministerul Mediului și Pădurilor – Certificat de înregistrare înscris la Registrul Național al Elaboratorilor de Studii pentru Protecția Mediului la poziția nr. 372/15.04.2016 pentru: RM, RIM, BM, RA
- Ministerul Mediului și Pădurilor – Certificat de atestare nr. 57/16.10.2015 pentru elaborarea documentațiilor pentru obținerea avizului/autorizației de gospodărire a apelor
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale – Certificat de atestare nr. 1050/30.05.2012 pentru: Elaborarea documentațiilor geologice, tehnice și tehnico-economice pentru activități miniere, închideri de mine/cariere
- Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei – Atestat tip Bp nr. 9204/12.08.2013

RAPORT DE MEDIU

pentru

PLANUL URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI TOMEȘTI, jud. HUNEDOARA

Faza: D.T.
Simbol: CP – TO - 01
Beneficiar: PRIMARIA COMUNEI TOMEȘTI, jud. Hunedoara

CEPROMIN S.A. DEVA

Adresa: Str. 22 Decembrie nr. 37A, Cod 330166, DEVA, Judetul Hunedoara, ROMANIA; C.U.I. R2667702;
Nr. ord. Registrul Comertului J20/1853/1992; IBAN RO41BRDE220SV03736912200 deschis la BRD Deva; Telefon:
00 40 254 214892; Fax: 00 40 254 214663; E-mail: office@cepromin.ro; www.cepromin.ro

Atestări:

- Ministerul Mediului și Pădurilor – Certificat de înregistrare înscris la Registrul Național al Elaboratorilor de Studii pentru Protecția Mediului la poziția nr. 372/15.04.2016 pentru: RM, RIM, BM, RA
- Ministerul Mediului și Pădurilor – Certificat de atestare nr. 57/16.10.2015 pentru elaborarea documentațiilor pentru obținerea avizului/autorizației de gospodărire a apelor
- Agenția Națională pentru Resurse Minerale – Certificat de atestare nr. 1050/30.05.2012 pentru: Elaborarea documentațiilor geologice, tehnice și tehnico-economice pentru activități miniere, închideri de mine/cariere
- Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei – Atestat tip Bp nr. 9204/12.08.2013

RAPORT DE MEDIU

pentru

PLANUL URBANISTIC GENERAL

AL COMUNEI TOMEȘTI, jud. HUNEDOARA

Faza: D.T.
Simbol: CP – TO - 01
Beneficiar: PRIMARIA COMUNEI TOMEȘTI, jud. Hunedoara

DIRECTOR GENERAL

ing. Auner Florica _____

Sef proiect

ing. Moga Marinela _____

Această documentație nu se poate utiliza fără acordul scris al S.C. CEPROMIN S.A. Deva, indiferent de scop.

2017

Exemplar nr. ____

COLECTIV DE ELABORARE

Colectiv minier-topografie-geologie

ing. Auner Florica

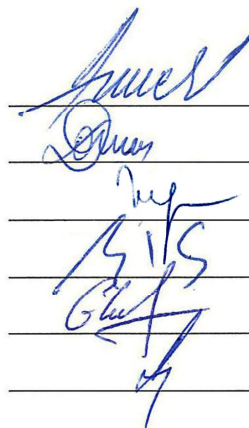
ing. Dud Olimpia

ing. Popescu Monica

ing. Ciobanu Paul

ing. Ghilea George

ing. Rădoiu Cristian

Colectiv construcții

ing. Buzaș Emil

arh. Bîntu Andreea

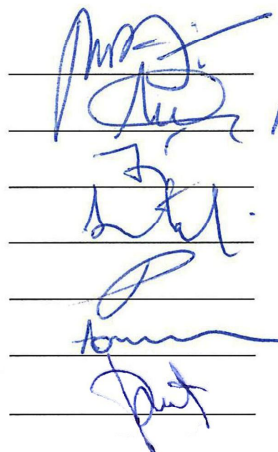
ing. Hălmagi Nicodim

ing. Vidițchi Nicolae

ing. Paul Mircea

ing. Ordean Aurel

ing. Roșu Bogdan

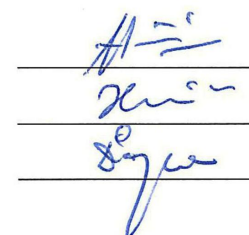

Colectiv electromecanici

ing. Doica Sebastian

ing. Ciora Vasile

ing. Popa Dorin

Colectiv tehnologii – protecția mediului

ing. Moga Marinela

ing. Codrean Adrian

ing. Oncu Voicu

ing. Lazăr Ioana

Colectiv financiar, economic, devize

ec. Stanciu Angela

dev. Ciobanu Gabriela

CUPRINS

Foaia de semnături	2
Colectiv de elaborare	3
Cuprins	4
1. CONȚINUTULUI ȘI OBIECTIVELE PRINCIPALE ALE PLANULUI URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI TOMEȘTI	6
1.1 Informații generale	6
1.2 Conținutul PUG-ului	7
1.2.1 Obiectivele principale	7
1.2.2 Măsurile propuse prin PUG la disfuncționalitățile identificate	8
1.2.3 Conținutul și obiectivele principale ale PUG	10
1.2.4 Reglementări urbanistice	38
1.3 Relația PUG cu alte planuri și programe	39
2. ASPECTE RELEVANTE ALE STĂRII MEDIULUI ȘI ALE EVOLUȚIEI SALE PROBABILE ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PUG	41
2.1 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL	41
2.1.1 Istoric	41
2.1.2 Așezarea geografică	41
2.1.3 Relieful	43
2.1.4 Clima	43
2.1.5 Hidrografia	43
2.1.6 Solurile	44
2.1.7 Vegetația și fauna	44
2.1.8 Caracteristici geotehnice	44
2.1.9 Peisajul natural și antropic	44
2.1.10 Echiparea edilitara	50
2.1.11 Zone cu riscuri naturale	51
2.2 CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU	51
2.2.1 Situația existentă a mediului	51
2.2.2 Calitatea aerului	52
2.2.3 Calitatea apelor	53
2.2.4 Calitatea solurilor	54
2.2.5 Calitatea vegetației și faunei	54
2.2.6 Măsuri necesare pentru ameliorarea factorilor de mediu	55
2.3 EVOLUȚIA PROBABILĂ A CALITĂȚII MEDIULUI ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PUG	57
3. CARACTERISTICI DE MEDIU ALE ZONEI POSIBIL A FI AFECTATĂ SEMNIFICATIV LA IMPLEMENTAREA PUG	60
3.1 ASPECTE RELEVANTE DE MEDIU	60
3.1.1 Aer	61
3.1.2 Apa	62

3.1.3. Solurile	63
3.1.4. Flora , fauna, rezervații naturale	63
3.1.5. Patrimoniul cultural	63
3.2 Identificarea surselor de poluare	64
4. PROBLEME DE MEDIU RELEVANTE PENTRU PUG	66
5. OBIECTIVE DE PROTECȚIA MEDIULUI	69
6. POTENȚIALELE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI în CAZUL IMPLEMENTĂRII PUG	71
6.1 Metodologia de evaluare a efectelor PUG asupra mediului	71
6.2 Efecte asupra mediului generate de implementarea PUG	71
6.3 Evaluarea efectelor de mediu cumulative ale implementării PUG asupra obiectivelor de mediu relevante	75
7. EFECTE TRANSFRONTIERĂ ȘI CUMULATIVE	77
8. MĂSURI DE PREVENIRE, REDUCERE ȘI COMPENSARE A EFECTELOR ADVERSE REZULTATE DIN IMPLEMENTAREA PUG-ULUI	77
8.1. Măsuri de prevenire și reducere a poluării aerului si reducerea zgomotului.....	77
8.2. Măsuri de prevenire și reducere a poluării apei.....	78
8.3. Măsuri de prevenire și reducere a poluării solului si gestionarea deșeurilor	78
8.4. Sanatatea populatiei.....	79
8.5. Patrimoniul cultural.....	79
8.6. Protectia biodiversitatii, a zonelor naturale.....	80
8.7. Riscuri naturale.....	80
9. EVALUAREA VARIANTELOR	81
10. DESCRIEREA MĂSURILOR DE MONITORIZARE	83
11. REZUMAT NETEHNIC	85
12. ANEXE	93
FOAIA FINALA	94

1. CONȚINUTULUI ȘI OBIECTIVELE PRINCIPALE ALE PLANULUI URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI TOMEȘTI

1.1 INFORMAȚII GENERALE

Denumirea lucrării: RAPORT DE MEDIU la *Planul Urbanistic General al Comunei TOMEȘTI, jud. Hunedoara*

Titularul/beneficiarul lucrării: *Primăria Comunei Tomești, jud. Hunedoara*, Localitatea Tomești, jud. Hunedoara, str. Principala nr.50, jud.Hunedoara, cod postal 2792, Telefon: 0254-681889, 681828; Fax: 0254-681828; Url: <http://www.primariatomestihd.ro>.

Autorul atestat al Raportului de Mediu: S.C. CEPROMIN SA DEVA, str, 22 Decembrie nr. 37 A, cod 330166, Deva, jud. Hunedoara, înscris în registrul elaboratorilor de studii pentru protecția mediului la poziția 372 / 15.04.2016, inclusiv pentru elaborarea de Rapoarte de mediu (conform Certificatului de înregistrare, anexat).

Lucrarea de față reprezintă Raportul de Mediu pentru Planul Urbanistic General Comuna Tomești - județul Hunedoara elaborat conform conținutului cadru prevăzut în anexa nr. 2 din HG nr.1076/08.07.2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Planul Urbanistic General constituie documentația care stabilește obiectivele, acțiunile și măsurile de dezvoltare pentru o localitate existentă sau viitoare pe o perioadă determinată pe baza analizei multicriteriale a situației existente. Ele orientează aplicarea unor politici în scopul construirii și amenajării teritoriului localității, politici ce își propun și restabilirea dreptului de proprietate și statuarea unor noi relații socio-economice în perioada de tranziție spre economia de piață.

Aprobarea Planului Urbanistic General se poate face numai după ce acesta va primi avizul de mediu și toate avizele prevăzute de lege.

Avizul de mediu se emite de către autoritatea competentă de mediu după parcurgerea etapelor procedurale prevăzute de H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Strategic Environmental Assessment (SEA) - Evaluarea Strategică de Mediu este un instrument menit să asigure că efectele asupra mediului sunt luate în considerare începând din faza inițierii planurilor și programelor.

Directiva 2001/42/EC a Parlamentului European și a Consiliului care se referă la evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului („Directiva SEA”) a intrat în vigoare la 21 iulie 2001 și a fost transpusă în legislația română prin H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Evaluarea de mediu reprezintă o procedură care implică nu numai elaborarea raportului de mediu, ci și un proces de consultare, în cadrul căruia atât publicul cât și autoritățile cu responsabilități în domeniul protecției mediului pot să-și exprime opiniile și sugestiile.

Raportul de mediu reprezintă documentul care conține informațiile și concluziile evaluării de mediu pentru acest plan urbanistic general.

Evaluarea de mediu pentru planuri și programe reprezintă un proces de evaluare – aplicat la un stadiu rațional de timpuriu al elaborării strategiilor, planurilor sau programelor – a calității mediului și a consecințelor implementării acestora, astfel încât să se asigure că orice consecință este evaluată în timpul elaborării și înainte de aprobarea oficială a strategiilor, planurilor sau programelor. Procesul de evaluare de mediu pentru planuri și programe oferă publicului și altor actori interesați oportunitatea de a

participa și de a fi informați cu privire la deciziile care pot avea un impact asupra mediului și a modului în care au fost luate.

Raportul de mediu este definit în art. 2 lit. e) al H.G. nr. 1076/2004, ca fiind “*parte a documentației planurilor sau programelor care identifică, descrie și evaluează efectele posibile semnificative asupra mediului ale aplicării acestora și alternativele lor raționale, luând în considerare obiectivele și aria geografică aferentă*”.

Raportul de mediu este un instrument important pentru integrarea considerațiilor de mediu în pregătirea și adoptarea Planului Urbanistic General al comunei Tomești deoarece asigură identificarea, descrierea, evaluarea și luarea în considerare în acest proces a potențialelor efecte semnificative asupra mediului. Elaborarea raportului de mediu și integrarea considerațiilor de mediu în pregătirea planurilor și programelor reprezintă un proces iterativ care trebuie să contribuie la luarea unor decizii durabile.

Obiectivele prezentului raport de mediu sunt, în principal, identificarea, descrierea și evaluarea efectelor potențial semnificative asupra mediului ale implementării Planului Urbanistic General al comunei Tomești.

1.2. CONȚINUTUL PUG-ului

Planul Urbanistic General (P.U.G.-ul) este un proiect care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităților ce compun unitatea teritorial administrativă de bază – comuna Tomești. Planurile Urbanistice Generale cuprind analize, reglementări și regulamente locale de urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unității de bază (suprafețe din intravilan, cât și din extravilan).

Beneficiarul Planului Urbanistic General al comunei Tomești este Consiliul Local al Comunei Tomești.

Planul Urbanistic General al comunei Tomești include următoarele:

- Memoriul general cuprinzând situația existentă și propuneri
- Regulamentul local de urbanism

Planul Urbanistic General (PUG-ul) este un proiect care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităților ce compun unitatea teritorial administrativă de bază. Planurile Urbanistice Generale cuprind analize, reglementări și Regulamentul Local de Urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unității de bază (suprafețe intravilan, cât și din extravilan) și în același timp, stabilesc norme generale, pe baza cărora se elaborează mai apoi în detaliu, la scară mai mică, Planul Urbanistic Zonal (PUZ) și apoi PUD-urile.

Regulamentul Local de Urbanism se aplică pe teritoriul cuprins în limitele intravilanului actual al comunei Tomești, precum și în extinderile acestuia, propuse conform Planului Urbanistic General.

Propunerile de organizare urbanistică au în vedere următoarele premise: optimizarea relațiilor în teritoriu - îmbunătățirea continuă a relațiilor în teritoriu, introducerea în intravilan a unor suprafețe de teren, dezvoltarea activităților economice, evoluția posibilă a populației, organizarea circulației și modernizări, reabilitări de drumuri, măsuri în zonele cu riscuri naturale, măsuri în zonele protejate cu valoare de patrimoniu, dezvoltarea echipării edilitare, protecția mediului, obiective de utilitate publică, regimul juridic al terenurilor din intravilan.

1.2.1 Obiectivele principale

Principalele elemente ce au stat la baza elaborării Planului Urbanistic General reflectă atât punctul de vedere al administrației locale asupra politicii de dezvoltare a localităților componente, cât și cerințele și opțiunile populației.

Localitățile din componenta comunei Tomești sunt : Tomești (resedința), Steia, Livada, Tiulești, Dobrot, Leaut, Obarșa și Valea Mare de Cris.

Suprafața comunei este 5.980,938 ha, din care : intravilan existent – 180,358 ha

Planului Urbanistic General al comunei Tomești este necesar a fi actualizat, avându-se în vedere următoarele, conform solicitărilor beneficiarului și reglementărilor legale în vigoare :

- realizarea pe suport cadastral actualizat la zi a situației existente și propuse ;
- stabilirea principiilor de dezvoltare urbanistică viitoare ;
- introducerea în intravilan a unor suprafețe de teren în completarea funcțiilor existente, precum și propuneri de noi destinații ;
- propuneri de echipare edilitară și dotări aferente acestora ;
- propuneri de reabilitări de drumuri și realizarea de căi de acces noi.

Principalele categorii de probleme/priorități tratate în plan sunt următoarele:

- Optimizarea relațiilor în teritoriu - îmbunătățirea continuă a relațiilor în teritoriu, între localitățile componente și zonele învecinate;
- Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri, transporturi și circulații:
  - reabilitarea și modernizarea rețelei stradale existente;
  - reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale DC 3A Steia - DN 76, DC 4 Tomești - Valea Mare de Cris - Risca;
- Suplimentarea suprafețelor destinate zonelor verzi amenajate ;
- Mărirea și corectarea suprafețelor de intravilan din localități, în vederea creării de zone pentru locuințe satelor și anexe ale acestora;
- Dezvoltarea, modernizarea echipării tehnico- edilitare în toate localitățile comunei (alimentare cu apă, canalizare centralizată, etc);
- Dezvoltarea telefoniei mobile și a rețelelor de internet;
- Valorificarea potențialului natural, a zonelor cu valoare de patrimoniu și economic;
- Încurajarea inițiativei particulare în domeniul micii producții și a prestărilor de servicii ;
- Dezvoltarea activităților economice: activități industriale, depozite, agricultura, silvicultura, activități turistice și de agrement (agro – turistice), și crearea de noi locuri de muncă;
- Delimitarea zonelor și obiectivelor protejate sau de pus în valoare din motive de ordin istoric, cultural și stabilirea măsurilor ce se impun;
- Reabilitarea, protecția și conservarea mediului, identificarea și eliminarea surselor de poluare, eliminarea deșeurilor, măsuri de protecția mediului, apei și solului.

1.2.2 Măsurile propuse prin PUG la disfuncționalitățile identificate

În urma analizei situației existente, s-a constatat că în teritoriul localităților componente ale Comunei Tomești, există o serie de disfuncționalități care necesită anumite măsuri, cele mai principale fiind următoarele:

➤ Disfuncționalități legate de utilizarea terenurilor

La nivelul zonării utilizării terenurilor nu sunt evidente disfuncționalități majore, funcțiile fiind uniforme și constant distribuite, în funcție de zonele populate în primul rând, apoi de relief și drumuri de acces. O dezvoltare mai mare au avut-o localitățile Steia, Tomești, Tiulești, Leaut, Dobrot și Obarșa din cauza prezenței arterei majore de circulație rutieră, precum și a serviciilor conexe create de acestea.

În propunerile ce urmează, se urmărește conservarea, intretinerea și mărirea suprafețelor de zone verzi amenajate, luând în considerare Directivele Comunitare și legislația în vigoare referitoare la asigurarea unei suprafețe de minim 26 mp de zona verde pe cap de locuitor, în localități și per total unitate teritorial – administrativă. Procentul minim stabilit de Normele comunitare este depășit încă din situația existentă, o caracteristică general-valabilă a zonelor rurale transilvanene.

O disfuncționalitate la nivel de limită a intravilanului existent o constituie traseul aleatoriu al acestuia, care nu a ținut cont de limitele naturale, elementele liniare stabilite în timp și limitele cadastrale ale parcelelor.

➤ **Disfuncționalități la nivelul teritoriului administrativ**

Dispariția și reducerile de personal din industriile din zonele limitrofe ale teritoriului comunei Tomești au condus la o oarecare scădere a nivelului de trai și la deprofesionalizarea populației active, în mare măsură angajați ai acestor unități. După valorile de disponibilizări a urmat cum era și firesc, o întoarcere la activitățile de bază ce constau în agricultură și creșterea animalelor. Se observă o tendință accentuată de migrare a populației tinere înspre zonele urbane și peste hotare, lipsa de locuri de muncă fiind evidentă în zona.

Având în vedere prețioasa moștenire lăsată de înaintași, moștenire ce constă în modelul de gospodărie, elementele arhitecturale caracteristice zonei de influență a Apusenilor, este necesară o atentă protejare a acestor valori, și o încurajare în a respecta stilul local. O atenție deosebită trebuie acordată monumentelor istorice și de arhitectură existente și propuse – bisericile ortodoxe, precum și a zonelor acestora de protecție.

Fondul construit existent și starea clădirilor se prezintă bine, propunându-se noi zone destinate locuințelor sătești, zone de agrement și zone pentru prestări - servicii și depozitare, în strânsă legătură cu căile de acces auto (DN 76).

➤ **Disfuncționalități în rețeaua de circulație**

În ceea ce privește circulația, aceasta se desfășoară într-o mare măsură pe drumuri modernizate, se face cu mijloace auto. Există trasee bine stabilite pentru transportul în comun, acestea făcând legătura cu Municipiul Brad și zonele vecine.

Sunt necesare lucrări de reabilitare și modernizare a rețelei de drumuri, transporturi și circulații existente. O intervenție imediat necesară în ceea ce privește rețeaua de drumuri o constituie modernizarea drumurilor comunale de pe raza comunei DC 3A, DC 4, fapt ce ar reduce distanța față de centrul de comună. Se impune modernizarea, întreținerea și amenajarea rigolelor stradale de pe întreg teritoriul administrativ al comunei.

➤ **Disfuncționalități în domeniul echipării edilitare**

Lipsa unui sistem centralizat de canalizare duce la folosirea în continuare a bazinelor vidanjabile și puțurilor absorbante, care alterează solul și pânza freatică. Evacuarea apelor meteorice se face în rigole stradale și emisarii naturali (cursuri permanente de apă).

Pentru eliminarea acestor probleme, este necesară realizarea sistemelor de canalizare locală și a unor stații de epurare locale, acolo unde relieful și aspectele economice și de exploatare permit.

Prin urmare, principala prioritate de intervenție la nivel de echipare edilitară o constituie realizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a localităților, de asemenea în strânsă legătură cu amenajarea drumurilor de acces din intravilan.

➤ **Disfuncționalități legate de mediu**

Surse de poluare nu există, mai ales că pe teritoriul administrativ al comunei nu există nici o unitate industrială generatoare de poluare, iar ocupația de bază a locuitorilor este agricultura și zootehnia.

Calitatea factorilor de mediu apă, aer, sol, vegetație și faună este foarte bună, cu mici excepții în ceea ce privește solul, local, în zonele locuite, datorită lipsei canalizării menajere.

➤ **Necesitati si optiuni ale populatiei**

Necesitățile majore și opțiunile menționate în timpul consultărilor cu membrii Consiliului Local al comunei Tomești se pot enumera astfel:

- creerea de noi locuri de muncă;
- încurajarea inițiativei particulare în domeniul micii producții și a prestărilor de servicii;
- modernizarea echipării tehnico- edilitare în toate localitățile comunei;
- dezvoltarea telefoniei mobile și a rețelilor de internet;
- reabilitarea și modernizarea rețelei stradale existente;
- reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale DC 3A Steia - DN 76, DC 4 Tomești - Valea mare de Cris - Risca;
- mărirea suprafețelor de intravilan din localități, în vederea creării de zone pentru locuințe sătești și anexe ale acestora.

1.2.3. Continutul si obiectivele principale al PUG

➤ **Intravilan existent, zone functionale, Bilant teritorial**

Consiliul Local al comunei Tomești a aprobat intravilanul existent, reglementat de PUG – ul in vigoare, și care conține următoarele localități și trupuri componente :

● **Localitatea resedință Tomești – 43,908 ha – 12 trupuri**

Trupuri componente intravilan existent TOMEȘTI - reglementări PUG existent			
TRUP 1	37.006	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	1.333	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	0.134	ha	trup izolat - locuire
TRUP 4	0.228	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	0.227	ha	trup izolat - locuire
TRUP 6	0.096	ha	trup izolat - dotari edilitare
TRUP 7	2.449	ha	trup izolat - locuire
TRUP 8	0.250	ha	trup izolat - locuire
TRUP 9	1.315	ha	trup izolat - locuire
TRUP 10	0.251	ha	trup izolat - locuire
TRUP 11	0.580	ha	trup izolat - locuire
TRUP 12	0.039	ha	trup izolat - dotari edilitare
TOTAL	43.908	ha	intravilan existent

Sat tradițional transilvanean, de tip insirat, cu vatra satului dezvoltată de-a lungul caili principale de acces (drumul județean DJ 763A) și gospodării izolate în trupuri apartinătoare - consecința directă a conformației fizice a terenului.

Vatra satului se dezvoltă liniar, de-a lungul drumului principal de acces și al văii Paraului Obarsa, cu extinderi tentaculare în zona central-nordică. Cele câteva gospodării izolate din partea sudică și sud-estică completează fondul construit al localității, care împreună cu trupurile izolate din vest și nord-vest, cunoscute sub denumirea de ‘‘catunul Poieni’’, amintesc de tipologia așezărilor imprastiate din zona Apusenilor.

Se poate contura o zonă centrală, delimitată de diverse instituții publice, servicii și fronturile stradale construite existente. Aici, pe lângă funcțiunea dominantă de locuire, își au locul o serie de instituții publice și servicii (primărie, biserică, școală, grădiniță, poliție, cămin cultural, și spații comerciale).

Rețeaua stradală este bine conturată, modernizată și dezvoltată tentacular din principala cale de acces – drumul județean DJ 763A, cu ramificații în toate direcțiile localității.

Fondul construit este bun, construcțiile urmând în general modelul de inspirație transilvănean pre-montan, cu gospodării clar conturate adiacent drumurilor de acces. Caracteristica generală a gospodăriei rurale din localitatea Tomești, este modul de organizare al zonei "active" a curții, fapt ce denota ocupațiile principale ale locuitorilor – agricultura și zootehnia. Astfel, pe lângă spațiile de locuit, în imediata vecinătate își au locul anexele, sura, grajdul și "patulele de cucuruz".

În puținele cazuri în care s-au păstrat construcții edificate înainte de anii 1960, la spațiile de locuit este nelipsită prispa. În general cu orientare sudică și sud-vestică, păstrand valoroase detalii de îmbinări din lemn și sufocate parca de via-de-vie.

Factori importanți în evoluția localității au fost existența zonelor de exploatare a minereurilor aurifere din zona Brad dar și perpetuarea unor tradiții locale la nivel de comună – olăritul și meșteșugul dogarilor.

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
TOMEȘTI		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	9.490	21.61
Terenuri agricole (arabil, fanate)	25.281	57.58
Comert, prestari servicii	0.040	0.09
Invatamant	0.375	0.85
Culte	0.214	0.49
Cultura	0.967	2.20
Institutii si servicii publice	0.161	0.37
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.152	0.35
Zone verzi	2.118	4.82
Zona de gospodarie comunala, cimitire	1.206	2.75
Zona industrie si depozite	0.000	0.00
Cai de comunicatii rutiere	2.344	5.34
Paduri	1.302	2.97
Ape	0.257	0.59
Total intravilan	43.908	100.00

• **Localitatea Dobrot – 20,829 ha – trup compact**

Trupuri componente			
intravilan existent Dobrot - reglementări PUG existent			
TRUP 1	20.829	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TOTAL	20.829	ha	intravilan existent

Față de localitatea de reședință Tomești, satul Dobrot se afla la o distanță de 00,00 km, pe drumul județean DJ 763A, înspre partea central-nordică a teritoriului.

Sat tradițional, de tipul adunat, dezvoltat în zona de mica lunca a Paraului Obarșa, și acesta urmând influențe ale zonei de contact cu Tara Motilor.

Este interesant cum, datorita reliefului, tipologia de asezare difera fata de restul localitatilor, cu vatra satului asezata de-a lungul caii principale de acces si al cursului de apa, si dezvoltarea tentaculara neregulata , toate acestea într-un singur trup compact.

Localitatea Dobrot este străbătuta de drumul judetean DJ 763A de la sud-est la nord-vest, factor determinant în dezvoltarea localității.

Fondul construit este bun, construcțiile urmând în general modelul de inspirație al Apusenilor, cu gospodării clar conturate, adiacente drumurilor de acces.

Rețeaua stradală este bine conturată pe teritoriul localității, partial modernizată și cu un gabarit corespunzător valorilor de trafic din zonă.

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
DOBROȚ		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	5.660	27.17
Terenuri agricole (arabil, fanate)	12.489	59.96
Comert, prestari servicii	0.013	0.06
Invatamant	0.018	0.08
Culte	0.330	1.59
Cultura	0.018	0.08
Institutii si servicii publice	0.000	0.00
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.000	0.00
Zone verzi	0.795	3.82
Zona de gospodarie comunala, cimitire	0.300	1.44
Zona industrie si depozite	0.000	0.00
Cai de comunicatii rutiere	1.028	4.93
Paduri	0.000	0.00
Ape	0.179	0.86
Total intravilan	20.829	100.00

• **Localitatea Leaut – 14,995 ha – 12 trupuri**

Trupuri componente intravilan existent Leauț - reglementări PUG existent			
TRUP 1	7.531	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	0.408	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	0.330	ha	trup izolat - locuire
TRUP 4	0.561	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	0.909	ha	trup izolat - locuire
TRUP 6	0.376	ha	trup izolat - locuire
TRUP 7	1.360	ha	trup izolat - locuire
TRUP 8	0.145	ha	trup izolat - locuire
TRUP 9	1.957	ha	trup izolat - locuire, zona de agrement
TRUP 10	0.166	ha	trup izolat - servicii publice
TRUP 11	1.162	ha	trup izolat - zona de agrement, spatii verzi
TRUP 12	0.091	ha	trup izolat - locuire
TOTAL	14.995	ha	intravilan existent

Față de localitatea de reședință Tomești, satul Leaut se află la o distanță de cca. 3,58 km, înspre nord, accesibil pe drumul județean DJ 763A, drum modernizat și cu îmbracaminti asfaltice definitive.

Localitatea este o așezare tipică zonei de deal, de tip împrăștiat, cu vatra satului dezvoltată de-a lungul căii de acces (DJ 763A), a Paraului Obarșa și cu trupuri izolate de o parte și de alta a cursului principal de apă.

Zona centrală a localității se concentrează într-un trup compact, dezvoltat tentacular, în lungul drumului de acces și în lungul văii Paraului Obarșa.

Rețeaua stradală este bine conturată, modernizată și dezvoltată pe ulițe sătești ce se dezvoltă tentacular și neuniform înspre zona centrală.

Fondul construit este bun - mediocru, datorat depopulării masive a zonei, construcțiile urmând în general un model de inspirație caracteristic zonei premontane a Apusenilor, cu gospodării adunate și clar conturate, adiacent drumurilor de acces. Se remarcă o serie de construcții tradiționale de mare valoare tehnică și artistică (detalii de prelucrare estetică a elementelor structurale din lemn).

În partea nordică a localității au fost prevăzute funcțiuni pentru agrement și sport, având în vedere potențialul ridicat al zonei paraului Baldovin în ceea ce privește dezvoltarea activităților propuse.

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
LEAUȚ		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	3.461	23.08
Terenuri agricole (arabil, fanate)	9.285	61.92
Comert, prestari servicii	0.000	0.00
Invatamant	0.017	0.12
Culte	0.192	1.28
Cultura	0.000	0.00
Instituti si servicii publice	0.000	0.00
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.000	0.00
Zone verzi	0.599	3.99
Zona de gospodarie comunala, cimitire	0.356	2.38
Zona industrie si depozite	0.000	0.00
Cai de comunicatii rutiere	0.797	5.32
Paduri	0.226	1.51
Ape	0.061	0.41
Total intravilan	14.995	100.00

• **Localitatea Livada – 18,045 ha – 18 trupuri**

Trupuri componente intravilan existent Livada - reglementări PUG existent			
TRUP 1	3.878	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	2.906	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	1.442	ha	trup izolat - locuire
TRUP 4	0.117	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	0.318	ha	trup izolat - locuire
TRUP 6	0.206	ha	trup izolat - locuire
TRUP 7	0.275	ha	trup izolat - locuire
TRUP 8	0.769	ha	trup izolat - locuire

TRUP 9	0.771	ha	trup izolat - locuire
TRUP 10	0.413	ha	trup izolat - locuire
TRUP 11	0.673	ha	trup izolat - locuire
TRUP 12	0.490	ha	trup izolat - locuire
TRUP 13	1.609	ha	trup izolat - locuire
TRUP 14	0.475	ha	trup izolat - locuire
TRUP 15	1.033	ha	trup izolat - locuire
TRUP 16	0.171	ha	trup izolat - locuire
TRUP 17	0.959	ha	trup izolat - locuire
TRUP 18	1.540	ha	trup izolat - locuire
TOTAL	18.045	ha	intravilan existent

Față de localitatea de reședință Tomești, satul Livada se află la o distanță de cca. 6,19 km, înspre sud-vest, accesibil pe relația drumul județean DJ 763A - drumul comunal DC 3, drumuri modernizate și cu îmbracaminti asfaltice definitive.

Sat tradițional de deal, de tip împrăștiat, cu vatra satului dezvoltată de-a lungul căii de acces (DC 20), a Paraului Valea Stramba și cu trupuri izolate pe dealurile din vestul și nordul localității.

La nivel de comuna, reprezintă localitatea cu cea mai mare arie de întindere, având în vedere numărul mare de gospodării izolate, concentrate în cele 14 trupuri componente.

Rețeaua stradală este slab conturată, nemodernizată și dezvoltată pe ulițe sătești ce fac legătura între trupurile componente și converg înspre zona centrală. Trupurile izolate din partea înaltă a localității au acces greoi și impracticabil pe timp ploios.

Fondul construit este bun - mediocru, datorat depopulării masive a zonei, construcțiile urmând în general modelul de transilvănean, cu gospodării adunate și clar conturate, adiacent drumurilor de acces.

Dovada tradițiilor meșteșugărești locale și a valorii tehnice și artistice a fondului construit moștenit de la înaintași o constituie ansamblul muzeistic - Gospodărie de oloieri cu puiă cu săgeți, manuală și "călcată cu piciorul" din incinta Muzeului Astra din Sibiu.

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
LIVADA		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	6.559	36.35
Terenuri agricole (arabil, fanate)	9.347	51.80
Comert, prestari servicii	0.000	0.00
Invatamant	0.000	0.00
Culte	0.048	0.27
Cultura	0.000	0.00
Institutii si servicii publice	0.000	0.00
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.000	0.00
Zone verzi	0.633	3.51
Zona de gospodarie comunala, cimitire	0.292	1.62
Zona industrie si depozite	0.000	0.00
Cai de comunicatii rutiere	1.153	6.39
Paduri	0.000	0.00
Ape	0.013	0.07
Total intravilan	18.045	100.00

• **Localitatea Obarsa – 33,798 ha – 4 trupuri**

Trupuri componente intravilan existent Obârșa - reglementări PUG existent			
TRUP 1	27.850	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	1.543	ha	trup izolat - zona agrement, sport, zone verzi
TRUP 3	1.483	ha	trup izolat - locuire, agrement, zone verzi
TRUP 4	2.922	ha	trup izolat - zona turistica
TOTAL	33.798	ha	intravilan existent

Față de localitatea de reședință Tomești, satul Obarsa se află la o distanță de cca. 7,02 km, înspre nord, accesibil pe drumul județean DJ 763A, drum modernizat și cu imbracaminti asfaltice definitive.

Localitatea este o așezare tipică zonei de intersecție a luncii cu relieful înalt, de tip compact, cu vatra satului dezvoltată de-a lungul căii de acces (DJ 763A), și a Paraului Obarsa.

Zona centrală a localității se concentrează într-un trup compact, dezvoltat tentacular, în lungul drumului de acces și în lungul văii Paraului Obarsa.

Rețeaua stradală este bine conturată, modernizată și dezvoltată pe ulițe sătești ce se dezvoltă tentacular și neuniform înspre zona centrală.

Fondul construit este bun - mediocru, datorat depopulării masive a zonei, construcțiile urmând în general un model de inspirație caracteristic zonei premontane a Apusenilor, cu gospodării adunate și clar conturate, adiacent drumurilor de acces. Se remarcă o serie de construcții tradiționale de mare valoare tehnică și artistică (detalii de prelucrare estetică a elementelor structurale din lemn). Dovada valoroasei menteniri se regăsește în cadrul Muzeului Astra din Sibiu – Gospodăriile din Obarsa – atelier de dogari / rotari, cuptorul de ars oale, atelier de olari, casa de locuit și sura.

În partea nordică a localității a fost prevăzută zona pentru activitățile culturale-artistice, având în vedere tradițiile meșteșugărești locale, activități conturate în festivalul anual al meșteșugurilor populare. În localitatea Obarsa încă se păstrează activ meșteșugul olăritului, ceramica de Obarsa fiind bine cunoscută pe plan național.

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
OBÂRȘA		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	2.444	7.23
Terenuri agricole (arabil, fanate)	22.931	67.85
Comert, prestari servicii	0.084	0.25
Invatamant	0.077	0.23
Culte	0.032	0.09
Cultura	0.000	0.00
Institutii si servicii publice	0.000	0.00
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.000	0.00
Zone verzi	1.531	4.53
Zona de gospodarie comunala, cimitire	0.280	0.83
Zona industrie si depozite	0.000	0.00
Cai de comunicatii rutiere	5.979	17.69
Paduri	0.000	0.00
Ape	0.438	1.30
Total intravilan	33.798	100.00

• Localitatea Steia – 30,232 ha – 12 trupuri

Trupuri componente intravilan existent Șteia - reglementări PUG existent			
TRUP 1	19.968	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	4.749	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	1.042	ha	trup izolat - zona de agrement, spatii verzi
TRUP 4	0.547	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	0.152	ha	trup izolat - locuire
TRUP 6	1.826	ha	trup izolat - zona de agrement, spatii verzi
TRUP 7	0.200	ha	trup izolat - locuire
TRUP 8	0.267	ha	trup izolat - locuire
TRUP 9	0.217	ha	trup izolat - locuire
TRUP 10	0.535	ha	trup izolat - locuire
TRUP 11	0.514	ha	trup izolat - locuire
TRUP 12	0.216	ha	trup izolat - locuire
TOTAL	30.232	ha	intravilan existent

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
ȘTEIA		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	10.939	36.18
Terenuri agricole (arabil, fanate)	15.272	50.52
Comert, prestari servicii	0.013	0.04
Invatamant	0.172	0.57
Culte	0.162	0.53
Cultura	0.000	0.00
Institutii si servicii publice	0.000	0.00
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.000	0.00
Zone verzi	1.334	4.41
Zona de gospodarie comunala, cimitire	0.393	1.30
Zona industrie si depozite	0.000	0.00
Cai de comunicatii rutiere	1.823	6.03
Paduri	0.000	0.00
Ape	0.124	0.41
Total intravilan	30.232	100.00

Față de localitatea de reședință Tomești, satul Steia se află la o distanță de cca. 1,58 km, înspre sud, accesibil pe drumul județean DJ 763A, drum modernizat și cu îmbracaminti asfaltice definitive.

Localitatea este o așezare tipică zonei depresionare a Zarandului, de tip înșirată, cu vatra satului dezvoltată de-a lungul căii de acces (DJ 763A), a Paraului Obarșa și cu trupuri izolate de o parte și de alta a cursului principal de apă.

Zona centrală a localității se concentrează într-un trup compact, dezvoltat tentacular, în lungul drumului de acces, și în lungul văii Paraului Obarșa.

Rețeaua stradală este bine conturată, modernizată și dezvoltată pe ulițe sătești ce se dezvoltă tentacular și neuniform înspre zona centrală.

Fondul construit este bun - mediocru, datorat depopulării masive a zonei, construcțiile urmând în general un model de inspirație caracteristic zonei premontane a Apusenilor, cu gospodării adunate și clar conturate, adiacent drumurilor de acces. Se remarcă o serie de construcții tradiționale de mare valoare tehnică și artistică (detalii de prelucrare estetică a elementelor structurale din lemn).

Se păstrează încă tradiții locale în meșteșugul prelucrării lemnului, una din ocupațiile principale din vechime, dovada fiind ‘‘Complexul de industrii țărănești Tomești’’ din localitatea Steia, expus în zona tehnică a Muzeului Astra din Sibiu.

În partea sudică a localității au fost prevăzute funcțiuni pentru agrement și sport, având în vedere accesibilitatea zonei în raport cu artera majoră rutieră ce traversează teritoriul administrativ al comunei – drumul național DN 76.

• **Localitatea Tiulești – 13,810 ha – 8 trupuri**

trupuri componente			
intravilan existent Tiulești - reglementări PUG existent			
TRUP 1	12.024	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	0.189	ha	trup izolat - culte, gospodărire comunala
TRUP 3	0.782	ha	trup izolat - culte, gospodărire comunala
TRUP 4	0.153	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	0.153	ha	trup izolat - locuire
TRUP 6	0.510	ha	trup izolat - locuire
TRUP 7	0.300	ha	trup izolat - locuire
TRUP 8	0.373	ha	trup izolat - locuire
TOTAL	13.810	ha	intravilan existent

Față de localitatea de reședință Tomești, satul Steia se află la o distanță de cca. 1,75 km, înspre nord, accesibilă pe drumul județean DJ 763A, drum modernizat și cu îmbracaminti asfaltice definitive.

Localitatea este o așezare tipică a zonei depresionare a Zarandului, de tip înșirată, cu vatra satului dezvoltată de-a lungul căii de acces (DJ 763A), a Paraului Obarșa și cu trupuri izolate pe dealurile ce o străjuiesc. Este singura localitate din comună, în care grupul de funcțiuni culte – cimitire sunt concentrate în trupuri separate față de trupul de bază al localității.

Zona centrală a localității se concentrează într-un trup compact, dezvoltat tentacular, în lungul drumului de acces, și în lungul văii Paraului Obarșa.

Rețeaua stradală este bine conturată, modernizată și dezvoltată pe ulițe sătești ce se dezvoltă tentacular și neuniform înspre zona centrală.

Înspre sud-est, grupurile de gospodării izolate din zona înaltă este cunoscut sub denumirea de ‘‘Catunul Dambovana’’, zona destul de greu accesibilă, îndeosebi în perioada umedă și rece a anului.

Fondul construit este bun - mediocru, datorat depopulării masive a zonei, construcțiile urmând în general un model de inspirație caracteristic zonei premontane a Apusenilor, cu gospodării adunate și clar conturate, adiacent drumurilor de acces. Se remarcă o serie de construcții tradiționale de mare valoare tehnică și artistică (detalii de prelucrare estetică a elementelor structurale din lemn).

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
TIULEȘTI		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	4.281	31.00
Terenuri agricole (arabil, fanate)	7.033	50.93
Comert, prestări servicii	0.011	0.08
Învățământ	0.116	0.84

Culte	0.257	1.86
Cultura	0.087	0.63
Institutii si servicii publice	0.000	0.00
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.000	0.00
Zone verzi	0.756	5.47
Zona de gospodarie comunala, cimitire	0.417	3.02
Zona industrie si depozite	0.000	0.00
Cai de comunicatii rutiere	0.772	5.59
Paduri	0.000	0.00
Ape	0.081	0.58
Total intravilan	13.810	100.00

• **Localitatea Valea Mare de Cris – 4,741 ha – 4 trupuri**

Trupuri componente intravilan existent Valea Mare de Criș - reglementări PUG existent			
TRUP 1	1.883	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	1.201	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	0.292	ha	trup izolat
TRUP 4	1.366	ha	trup izolat
TOTAL	4.741	ha	intravilan existent

Localitatea Valea Mare de Cris este un catun izolat, accesibil pe drumul comunal DC 4, la o distanta de cca. 3,45 km fata de resedinta de comuna Tomesti.

Valea Mare de Cris este o asezare tipica zonei montane a Zarandului, de tip împrastiat, cu trupuri izolate de gospodarii dezvoltate de-a lungul caili de acces (DC 3).

Rețeaua stradală este foarte slab conturată, nemodernizată și cu gabarite necorespunzatoare nevoilor actuale de circulatie. Drumul principal de acces este intr-o stare precara, acesta fiind impracticabil in sezonul ploios.

Fondul construit este mediocru, datorat depopulării masive a zonei, construcțiile urmând în general un model de inspirație caracteristic zonei premontane a Apusenilor, cu gospodării adunate și clar conturate, adiacent drumurilor de acces.

BILANT TERITORIAL EXISTENT		
VALEA MARE DE CRIȘ		
Zone functionale	arie (Ha)	%
Locuire rurala	1.407	29.68
Terenuri agricole (arabil, fanate)	2.718	57.32
Comert, prestari servicii	0.000	0.00
Invatamant	0.000	0.00
Culte	0.117	2.46
Cultura	0.000	0.00
Institutii si servicii publice	0.000	0.00
Zona dotari edilitare	0.000	0.00
Zona agrement, sport	0.000	0.00
Zone verzi	0.000	0.00
Zona de gospodarie comunala, cimitire	0.067	1.41
Zona industrie si depozite	0.000	0.00

Cai de comunicatii rutiere	0.270	5.69
Paduri	0.163	3.43
Ape	0.000	0.00
Total intravilan	4.741	100.00

• **Bilantul teritorial**

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ al comunei Tomești, ilustrează categoriile de folosință ale terenurilor, conform evidențelor cadastrale și al reglementărilor în vigoare la data elaborării Planului Urbanistic General :

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITATII DE BAZA	SITUATIA EXISTENTA: CATEGORII DE FOLOSINTA (Ha)							
	AGRICOL		NEAGRICOL					TOTAL
	ARABIL	PASUNI SI FANATE	PADURI	APE SI STUF	DRUMURI	CURTI CONSTRUCTII	NEPRODUCTIV	
EXTRAVILAN	997.884	1063.417	3696.163	13.205	29.911	0.000	0.000	5800.580
INTRAVILAN	39.943	64.412	1.691	1.153	14.166	58.992	0.000	180.358
TOTAL	1037.827	1127.829	3697.854	14.358	44.077	58.992	0.000	5980.938
% din TOTAL	17.35	18.86	61.83	0.24	0.74	0.99	0.00	100.00

Bilantul teritorial al suprafetelor cuprinse in intravilanul existent :

INTRAVILAN LOCALITATI	SITUATIA EXISTENTA: CATEGORII DE FOLOSINTA IN INTRAVILAN (Ha)							
	AGRICOL		NEAGRICOL					TOTAL
	ARABIL	FANATE, VII, LIVEZI, GRADINI	PADURI	APE SI STUF	DRUMURI	CURTI CONSTRUCTII	NEPRODUCTIV	
TOMEȘTI	10.991	14.290	1.302	0.257	2.344	14.724	0.000	43.908
DOBROȚ	5.702	6.787	0.000	0.179	1.028	7.134	0.000	20.830
LEAUȚ	4.038	5.248	0.226	0.061	0.797	4.625	0.000	14.994
LIVADA	1.754	7.594	0.000	0.013	1.153	7.532	0.000	18.045
OBÂRȘA	5.217	17.714	0.000	0.438	5.979	4.449	0.000	33.798
ȘTEIA	9.104	6.169	0.000	0.124	1.823	13.013	0.000	30.232
TIULEȘTI	2.580	4.453	0.000	0.081	0.772	5.924	0.000	13.809
VALEA MARE DE CRIȘ	0.559	2.159	0.163	0.000	0.270	1.591	0.000	4.742
TOTAL	39.943	64.412	1.691	1.153	14.166	58.992	0.000	180.358
procent din TOTAL %	22.15	35.71	0.94	0.64	7.85	32.71	0.00	100.00

ZONA FUNCTIONALA EXISTENTA	SUPRAFATA (Ha)			PROCENT DIN TOTAL INTRAVILAN %
	Localitate reședința	Localități componente / apartinătoare	TOTAL	
INSTITUTII SI SERVICII	1.718	1.643	3.361	1.86
LOCUINTE DE TOATE TIPURILE	9.490	34.752	44.242	24.53
CAI DE COMUNICATII RUTIERE	2.344	11.822	14.166	7.85
SPORT SI AGREMENT	0.152	0.000	0.152	0.08
PRESTARI SERVICII, DEPOZITE	0.000	0.000	0.000	0.00
COMERȚ	0.040	0.121	0.160	0.09
SPATII VERZI AMENAJATE / NEAMENAJATE	2.118	5.648	7.767	4.31
CONSTRUCTII TEHNICO - EDILITARE	0.000	0.000	0.000	0.00
GOSPODARIRE COMUNALA, CIMITIRE	1.206	2.105	3.311	1.84
TERENURI AGRICOLE	25.281	79.075	104.356	57.86
APE	0.257	0.896	1.153	0.64
PADURI	1.302	0.389	1.691	0.94
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	43.908	136.450	180.358	100.00

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent al comunei Tomești, ilustrează următoarele aspecte :

- zona de instituții și servicii se află concentrată în localitatea de reședință și în localitățile aparținătoare, de regulă în zonele centrale ;
- zona de locuințe este concentrată în localități (vatra satului) și în trupuri izolate, în cazul localităților de tip imprastiat;
- ponderea principală este cea a zonei de terenuri agricole, acestea însumând terenuri arabile în intravilan, grădini, fânațe, și livezi, fapt ce tradează activitățile de baza ale locuitorilor comunei.

➤ **Propuneri de organizare urbanistică**

Ca urmare a analizei situației existente și a studiilor anterior elaborate sau în curs de elaborare, a opțiunilor populației și ale Consiliului Local, s-au stabilit următoarele direcții de dezvoltare spațială :

● **Localitatea reședință Tomești** - majorare a suprafeței de intravilan, prin relocarea și excluderea unor funcțiuni existente, după cum urmează :

- Extinderea trupului de baza al localității, înspre vest, est și nord-est, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan ținând cont de limitele cadastrale ale proprietăților;
- Excluderea unor suprafețe din nordul localității, ca urmare a relocării funcțiilor destinate activităților de recreere și agrement;
- Extinderea și comasarea unor trupuri izolate ale Catunului Poieni, urmare a stabilirii limitei de intravilan ținând cont de limitele cadastrale ale proprietăților;
- Excluderea trupurilor izolate destinate activităților de gospodărire comunala și dotări edilitare.

● **Localitatea Dobrot** - majorare a suprafeței de intravilan, prin corectarea limitei de intravilan propus, după cum urmează :

- Extinderea tentaculară în toate direcțiile a trupului de baza al localității, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan ținând cont de limitele cadastrale ale proprietăților;

● **Localitatea Leaut** - majorare a suprafeței de intravilan, prin relocarea și completarea unor funcțiuni existente, după cum urmează :

- Extinderea trupului de baza al localitatii cu includerea trupurilor izolate adiacente, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan tinand cont de limitele cadastrale ale proprietatilor;
- Reconsiderarea și extinderea trupurilor izolate din nordul localitatii, cu destinatie pentru zone de agrement și sport, pe traseul Paraului Baldovin și adiacent drumului comunal DC 5;
- Excluderea trupurilor izolate destinate activitatilor de gospodarie comunala și dotari edilitare;

● **Localitatea Livada** - majorare a suprafeței de intravilan, prin corectarea limitei de intravilan propus, după cum urmează :

- Comasarea unora din trupurile izolate ale localitatii, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan tinand cont de limitele cadastrale ale proprietatilor; S-au avut in vedere relatiile logice zilnice între grupurile izolate de gospodarii;
- Includerea unor grupuri de gospodarii rurale ca și trupuri izolate ale localitatii.

● **Localitatea Obarsa** - majorare a suprafeței de intravilan, prin relocarea, și completarea unor funcțiuni existente, după cum urmează :

- Extinderea tentaculara a trupului de baza al localitatii, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan tinand cont de limitele cadastrale ale proprietatilor;
- Reconsiderarea trupului izolat de intravilan destinat promovarii artistice locale anuale (festivalul mestesugarilor - editie anuala);
- Reconsiderarea trupului izolat de intravilan destinat activitatilor sportive din estul localitatii;
- Propunerea de noi zone de agrement și dotari edilitare pe valea paraului Obarsa, inspre nordul localitatii.

● **Localitatea Steia** - majorare a suprafeței de intravilan, după cum urmează :

- Extinderea trupului de baza al localitatii cu includerea trupurilor izolate adiacente, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan tinand cont de limitele cadastrale ale proprietatilor;
- Excluderea trupurilor izolate sudice, cu destinatie pentru zone de agrement și sport, ca urmare a distribuirii acestora in localitatile Leaut și Obarsa;
- Promovarea activitatilor de prestari-servicii prin crearea unui trup izolat in relatie directa cu drumul national DN 76;
- Propunerea de zone pentru dotari edilitare pe valea paraului Obarsa, inspre sud-vestul localitatii.

● **Localitatea Tiulesti** - majorare a suprafeței de intravilan, prin corectarea limitei de intravilan propus, după cum urmează :

- Extinderea tentaculara in toate directiile a trupului de baza al localitatii, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan tinand cont de limitele cadastrale ale proprietatilor;
- Comasarea unora din trupurile izolate ale Catunului Dambovana.

● **Localitatea Valea Mare de Cris** - majorare a suprafeței de intravilan, prin corectarea limitei de intravilan propus, după cum urmează :

Comasarea unora din trupurile izolate ale localitatii, ca urmare a stabilirii limitei de intravilan tinand cont de limitele cadastrale ale proprietatilor; S-au avut in vedere relatiile logice zilnice între grupurile izolate de gospodarii;

➤ *Directii de dezvoltare*

La nivelul întregii unități teritoriale, având în vedere documentațiile și studiile anterioare, s-au stabilit următoarele priorități în domeniul activității de amenajare a teritoriului și urbanism:

- Îmbunătățirea continuă a relațiilor în teritoriu, între localitățile componente și zonele învecinate, având în vedere potențialul întregii zone, comuna Tomești fiind una din componentele importante ale Țării Zarandului și Munților Apuseni - ramura vestică ;
- Valorificarea potențialului natural ;
- Incurajarea activitatilor artistice si mestesugaresti, punerea in valoare si promovarea acestora;
- Îmbunătățirea rețelei de drumuri, transporturi și circulații ;
- Conservarea, intretinerea si suplimentarea suprafețelor destinate zonelor verzi amenajate ;
- Dezvoltarea echipării edilitare a teritoriului și a localităților componente.

➤ *Optimizarea relațiilor in teritoriu*

Având în vedere poziția geografică a teritoriului comunei, potențialul turistic și de agrement, se impun îmbunătățiri ale unor legături în teritoriu.

Teritoriul administrativ al comunei Tomești este traversat în extremitatea sudică de o artera de circulație europeană importantă – drumul național DN 76 - E 79, fapt ce generează o bună relație cu zonele învecinate, pe direcția nord – sud. Poziția geografică a comunei – în partea nordică a județului Hunedoara, vecinătatea cu municipiul Brad creează premisele unei bune accesibilități din punct de vedere a mobilității urbane.

Având în vedere intențiile de dezvoltare turistică și de agrement județene, se impune punerea în valoare a întregii zone prin crearea de puncte de informare.

Propunerile de reabilitare a sectoarelor de drumuri comunale DC 3A și DC 4 ce fac legătura dintre localitățile comunei sunt de asemenea o intervenție benefică, aceasta scurtând accesul între localitățile vecine. Un factor decisiv ca și argument al acestor intervenții poate fi dezvoltarea în ramura sudică a munților Bihor a turismului agricol.

Odată cu lucrările de modernizare de drumuri propuse, se impune și dezvoltarea infrastructurii edilitare în zonă, infrastructura deficitară la data elaborării documentației.

➤ *Dezvoltarea activitatilor economice*

● **Activitati industriale, depozite**

Până la momentul elaborării documentației activitatea industrială nu a existat, fapt datorat în mare măsură absorbției de mână de lucru de către unitățile industriale din zonele învecinate – municipiul Brad.

S-au semnalat însă dezvoltări ale unor mici industrii locale, în ceea ce privește prelucrarea produselor din lemn și argila, și a zonei de prestări – servicii, suprafețe și amplasamente evidențiate în zona de comerț și servicii.

● **Agricultura**

Terenul agricol arabil existent pe teritoriul comunei este situat în jumătatea sudică, de luncă a parâului Obarșa în procent de 17,35 %, dar și adiacent suprafețelor de intravilan. Acest procent, împreună cu condițiile de relief și climă favorabile sunt premisele unei dezvoltări continue a activităților agricole, tradiționale în zonă. Pe lângă aceasta, zonele propice cultivării pomilor fructiferi și viței de vie, omniprezente în fiecare localitate și trup component completează gama bogată de activități agricole din teritoriu.

Procentul de 18,86 % de fânețe și pășuni denotă o direcție pastorală de dezvoltare a agriculturii, la aceasta contribuind și menținerea în mare măsură a ocupațiilor tradiționale de creștere a animalelor – bovine și ovine. Totuși, se impune o anumită creștere a numărului de animale raportată la numărul de locuitori, pentru a veni în sprijinul întreținerii corecte și profitabile a zonelor de pășunat și a fânatelor.

În sprijinul dezvoltării continue a activităților agricole, se impun o serie de măsuri la nivelul întregului teritoriu administrativ :

- Îmbunătățirea și modernizarea căilor de acces dintre localități, acolo unde există o mare densitate de animale pe cap de locuitor și cu importante suprafețe de livezi ;
- Dezvoltarea echipării tehnico – edilitare necesare, prin soluții cât mai economice;
- Acordarea unor facilități în vederea confortului și al echipării necesare unor activități zoo – pastorale și a activităților agro – turistice, în special pentru dezvoltarea și stabilizarea populației în localitățile marginase depopulate, pretabile la astfel de activități, generatoare de profituri pe plan local ;
- Crearea de asociații cu scop lucrativ, în vederea rentabilizării activităților agricole de toate felurile .

● **Silvicultura**

Sectoul silvic este reprezentat majoritar în suprafață, în procent de 61,83 % și se concentrează în jumătatea nordică a comunei, precum și pe unele dintre culmile deluroase sud-estice. Având în vedere exploatarea necontrolată desfășurată până în prezent, se propun doar lucrări de igienizare și de întreținere a rețelei de drumuri forestiere din zonă.

O activitate importantă în domeniu ar putea să o constituie valorificarea fructelor de pădure, prin organizarea de centre de colectare și preluare a acestor bunuri, prezente în zona mai înaltă a teritoriului.

● **Activități turistice și de agrement**

Cadrul natural existent, vecinătatea unor zone turistice importante, și potențialul local al zonei sunt elementele de bază ale unei posibile dezvoltări ale activităților turistice și de agrement. La aceste elemente este necesar a se interveni pentru eficientizare, prin :

- Dezvoltarea turismului și a agro – turismului ;
- Strâns legat de o dezvoltare locală a turismului montan, se recomandă extinderea și organizarea de trasee turistice cu zonele învecinate, având în vedere potențialul deosebit al acestora, turistic, economic și istoric (munții Bihor, Varful Gaina, accesibil pe valea Paraului Obarasa) ;

● **Alte activități**

Prin propunerile făcute, dezvoltările în alte domenii de activitate sunt puține, punctuale, la o scară mică și se referă strict la necesarul în domeniul administrativ, al prestărilor de servicii generale și imediate, complementare funcțiilor dominante din intravilan – locuirea și practicarea agriculturii și zootehniei.

➤ **Evoluția populației**

Formulele de estimare a dinamicii în viitor a populației, în condițiile date sunt nerelevante, ele aplicându-se în condițiile unei stabilități economice, politice și legislative, și nu unei etape prelungite de tranziție.

Aplicarea în estimare a modelului de creștere tendențială este de asemenea impracticabilă.

Având în vedere imposibilitatea reală de a determina pentru perioada următoare a unui indice de ocupare a forței de muncă, respectiv a ratei de ocupare a populației active, nici din acest punct de vedere

nu se poate estima procentual o dinamică a locuitorilor, din contră, apreciindu-se o scădere a sporului migratoriu, datorat cheltuielilor generate de transport și a inconfortului acestuia.

În concluzie, la stabilirea zonării funcționale, a propunerilor urbanistice și a regulamentului de urbanism, pentru următorii 10 ani s-a considerat în general că dinamica populației stagnează, dar s-au propus variante de ridicare a nivelului de trai, prin intervenții la nivel de dotări edilitare, singurul factor care ar determina o posibilă stabilitate și dezvoltare demografică.

Având în vedere lipsa în prezent a unei activități industriale pe raza teritoriului administrativ al comunei Tomești, în acest domeniu forța de muncă depășește oferta, în perioada următoare.

Pe de altă parte, reducerea și încetarea activităților industriale majore din zonele învecinate, reduc migrarea forței de muncă înspre aceste zone.

În acest sens s-a propus o reorientare a activităților productive spre sfera prestărilor de servicii locale și zonale, a turismului și agroturismului, precum și de dezvoltare a sectorului agricol și agro – zootehnic.

➤ **Organizarea circulației**

● **Organizarea circulației rutiere și a transportului în comun**

Pentru îmbunătățirea relațiilor de circulație și transport în localități și între acestea, s-au analizat disfuncționalitățile și prioritățile, pentru fiecare localitate prevăzându-se măsurile necesare :

Localitatea reședință Tomești

Este străbătută de drumul județean DJ 763A de la sud înspre nord, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de drumuri comunale precum și străzi în intravilan:

- drumul comunal DC 4 Tomești - Valea Mare de Cris - Risca (comuna Baia de Cris), drum nemodernizat, greu accesibil, în lungime de cca. 3,87 km pe teritoriul comunei, din care 0,13 km în intravilanul propus al localității;

- străzi în intravilan în lungime de cca. 3,76 km, în general nemodernizate și cu îmbrăcăminte provizorii (piatra, macadam)

Rețeaua stradală a localității este parțial modernizată și cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente.

Pe raza localității există două refugii pentru transportul în comun, amenajate corespunzător la nivel de carosabil și acces pietonal, cu semnalmente și dotări pentru călători.

Localitatea Dobrot

Este străbătută de drumul județean DJ 763A de la sud-est înspre nord-vest, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principala arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind străzi în intravilan:

- străzi în intravilan în lungime de cca. 1,54 km, în general nemodernizate și cu îmbrăcăminte provizorii (piatra, macadam)

Rețeaua stradală a localității este parțial modernizată, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, conținutul drumurilor publice de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, pe traseele drumurilor existente.

Pe raza localității există un refugiu pentru transportul în comun, amenajat corespunzător la nivel de carosabil și acces pietonal, cu semnalmente și dotări pentru călători.

Localitatea Leaut

Localitatea este traversată pe direcția sud-vest înspre nord de drumul județean DJ 763A, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, calea rutieră principală de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de drumuri comunale precum și străzi în intravilan:

- drumul comunal DC 5 înspre Risculita (comuna Baia de Cris), drum modernizat, cu îmbrăcăminte asfaltică, în lungime de cca. 1,41 km pe teritoriul comunei - în extravilanul localității;
- străzi în intravilan în lungime de cca. 3,12 km, în general nemodernizate și cu îmbrăcăminte provizorii (piatră, macadam)

Rețeaua stradală a localității este parțial modernizată și cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de existență.

Pe raza localității există două refugii pentru transportul în comun, amenajate corespunzător la nivelul de carosabil și acces pietonal, cu semnalmente și dotări pentru călători.

Localitatea Livada

Localitatea este accesibilă pe direcția sud-est înspre nord de drumul comunal DC 3, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, calea rutieră principală de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de străzi în intravilan și extravilan:

- străzi în intravilan în lungime de cca. 4,34 km, în nemodernizate și cu îmbrăcăminte provizorii (piatră, macadam).

Pe raza localității nu există refugii pentru transportul în comun.

Localitatea Obarșă

Este străbătută de drumul județean DJ 763A de la sud-est înspre vest, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principală cale de acces în zonă. Din acesta se desprind străzi în intravilan:

- străzi în intravilan în lungime de cca. 1,54 km, în general nemodernizate și cu îmbrăcăminte provizorii (piatră, macadam)

Rețeaua stradală a localității este parțial modernizată, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, continuarea drumurilor publice de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, pe traseele drumurilor existente.

Pe raza localității există un refugiu pentru transportul în comun, amenajat corespunzător la nivelul de carosabil și acces pietonal, cu semnalmente și dotări pentru călători.

Localitatea Steia

Este străbătută de drumul județean DJ 763A de la sud-vest înspre nord-est, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, principală arteră de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de drumuri comunale precum și străzi în intravilan:

- drumul comunal DC 3 Steia - Livada, drum modernizat, cu îmbrăcăminte asfaltică, în lungime de cca. 3,44 km pe teritoriul comunei, din care 0,26 km în intravilanul propus al localității;
- drumul comunal DC 3A Steia - DN 76, drum nemodernizat, în lungime de cca. 1,14 km pe teritoriul comunei, din care 0,63 km în intravilanul propus al localității;
- străzi în intravilan în lungime de cca. 3,51 km, în general nemodernizate și cu îmbrăcăminte provizorii (piatră, macadam)

Rețeaua stradală a localității este parțial modernizată și cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de exploatare agricole existente.

Pe raza localității există două refugii pentru transportul în comun, amenajate corespunzător la nivel de carosabil și acces pietonal, cu semnalmente și dotări pentru călători.

Localitatea Tiulești

Localitatea este traversată pe direcția sud-vest înspre nord-est de drumul județean DJ 763A, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, calea rutieră principală de legătură și acces în zonă. Din acesta se desprind o serie de străzi în intravilan:

- străzi în intravilan în lungime de cca. 1,46 km, în general nemodernizate și cu îmbrăcăminte provizorii (piatră, macadam)

Rețeaua stradală a localității este parțial modernizată și cu îmbrăcăminte asfaltice, dezvoltată tentacular din principalele căi de acces, cu ramificații înspre întreg teritoriul intravilan. Se propune dezvoltarea rețelei prin întreținerea și modernizarea acesteia, crearea de drumuri de acces în zonele propuse spre introducerea în intravilan, acestea urmând a se executa pe traseele drumurilor de existente.

Pe raza localității există un refugiu pentru transportul în comun, amenajat corespunzător la nivel de carosabil și acces pietonal, cu semnalmente și dotări pentru călători.

Localitatea Valea Mare de Cris

Este străbătută de drumul comunal DC 4 dinspre Tomești, principală arteră de acces în zonă.

Rețeaua stradală este slab conturată, nemodernizată și dezvoltată pe ulițe sătești în trupurile componente ale intravilanului propus. Se impune dezvoltarea și modernizarea rețelei stradale pentru a crea un acces corespunzător înspre zonele locuite.

Pe raza localității nu există refugii pentru transportul în comun, traseul fiind greu practicabil.

• Organizarea circulației feroviare

Nu este cazul, transportul feroviar fiind deservit de gara Vata de Jos, aflată la o distanță de cca. 6,95 km față de localitatea reședință Tomești.

• Organizarea circulației pietonale

În mare parte, circulația pietonală este organizată adiacent drumurilor principale de acces, traseele pietonale fiind bine definite. Sunt amenajate zone verzi și podete din beton peste rigolele stradale și cursurile de apă din intravilanul localităților. În unele zone, acolo unde frontul stradal construit este foarte apropiat, traseele pietonale sunt întrerupte.

➤ **Intravilan propus, zonificarea funcțională, Bilant teritorial**

• Intravilan propus

Prin propunerile prezentate, s-au menținut zonele funcționale existente, aducându-se doar completările considerate necesare pentru fiecare localitate. Rezultă o majorare a suprafeței de intravilan cu un procent de 81,69 %, aceasta vizând toate localitățile componente:

CENTRALIZATORUL LOCALITĂȚILOR COMPONENTE ÎN INTRAVILANUL PROPUȘ				
LOCALITĂȚI	INTRAVILAN EXISTENT (Ha)	INTRAVILAN PROPUȘ (Ha)	DIFERENȚA INTRAVILAN EXISTENT / PROPUȘ	
			Ha	%
TOMEȘTI	43.908	69.990	26.082	59.40
DOBROȚ	20.829	35.284	14.455	69.40
LEAUȚ	14.995	38.468	23.473	156.54
LIVADA	18.045	41.369	23.324	129.26
OBĂRȘA	33.798	39.152	5.354	15.84
ȘTEIA	30.232	72.148	41.916	138.65
TIULEȘTI	13.810	24.909	11.099	80.37
VALEA MARE DE CRIS	4.741	6.378	1.637	34.52
TOTAL	180.358	327.698	147.3402	81.69

• **Zonificarea funcționala**

În determinarea zonificării funcționale se menține configurația existentă a părților ce compun intravilanul, cu localitatea de reședință Tomești și localitățile componente, cu trupurile de intravilan ale acestora.

În funcție de activitățile dominante aferente suprafețelor de intravilan, zonele funcționale au fost bine determinate, cu un nucleu principal de locuire în toate localitățile și trupuri componente cu destinații de activități conexe locuirii, dotări edilitare și terenuri agricole.

Zona centrală a localității de reședință Tomești este bine conturată și concentrează o serie de funcțiuni administrative și servicii – primărie, politie, dispensar, scoala, cămin cultural, comerț, etc.

• **Bilant teritorial**

▪ **Localitatea reședință Tomești – 69,990 ha**

Localitatea se compune din 7 trupuri, cu un nucleu concentrat în zona vetrei satului, unde funcțiunea predominantă este locuirea. Trupurile componente conțin funcțiuni care se mențin, acestea fiind destinate în mare parte locuirii. În completarea zonei de locuit, în nord-vestul localității s-a avut în vedere extinderea unei suprafețe de intravilan în acest sens, cu înglobarea unor trupuri existente - Catunul Poieni.

Trupuri componente intravilan propus Tomești			
TRUP 1	58.572	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	1.777	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	0.228	ha	trup izolat - locuire
TRUP 4	0.597	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	3.568	ha	trup izolat - locuire - catun Poieni
TRUP 6	3.521	ha	trup izolat - locuire - catun Poieni
TRUP 7	1.727	ha	trup izolat - locuire - catun Poieni
TOTAL	69.990	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL TOMEȘTI				
Zone funcționale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodarii satești, anexe	34.770	79.19	55.028	78.62
Zona mixta comerț, servicii	0.040	0.09	4.548	6.50
Zona institutii publice	1.503	3.42	1.503	2.15
Zona culte	0.214	0.49	0.214	0.31
Cai de comunicații rutiere	2.344	5.34	2.963	4.23
Zone verzi amenajate	2.118	4.82	3.987	5.70
Zone agrement, sport	0.152	0.35	0.285	0.41
Gospodarie comunala, cimitire	1.206	2.75	1.206	1.72
Zona dotări edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Zona prestări servicii, depozite	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	1.302	2.97	0.000	0.00
Ape	0.257	0.59	0.255	0.36
Total intravilan	43.908	100%	69.990	100%

▪ **Localitatea Dobrot – 35,284 ha**

Localitate componentă care își majorează suprafața de intravilan, cu funcțiuni predominante de locuire, într-un singur trup dezvoltat tentacular în jurul zonei centrale.

Marirea suprafeței localității este efectul repositionării limitei intravilanului respectând limitele de proprietate ale parcelelor.

Trupuri componente intravilan propus Dobrot			
TRUP 1	35.284	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TOTAL	35.284	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL DOBROT

Zone functionale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodarii satesti, anexe	18.149	87.13	30.769	87.20
Zona mixta comert, servicii	0.013	0.06	0.986	2.79
Zona institutii publice	0.035	0.17	0.035	0.10
Zona culte	0.330	1.59	0.330	0.94
Cai de comunicatii rutiere	1.028	4.93	1.094	3.10
Zone verzi amenajate	0.795	3.82	1.680	4.76
Zone agrement, sport	0.000	0.00	0.000	0.00
Gospodarie comunala, cimitire	0.300	1.44	0.300	0.85
Zona dotari edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	0.000	0.00	0.000	0.00
Ape	0.179	0.86	0.090	0.26
Total intravilan	20.829	100%	35.284	100%

▪ **Localitatea Leaut – 38,468 ha**

Localitate componentă care își majorează suprafața de intravilan, cu funcțiuni predominante de locuire, în 6 trupuri componente. Trupul de baza al localității înglobează trupurile izolate existente și concentrează funcțiunea existentă de baza - locuirea.

Înspre nordul localității au fost prevăzute trupuri izolate pentru agrement și sport, în completarea și extinderea situației existente.

Majorarea suprafeței localității cu peste 100% este efectul repositionării limitei intravilanului respectând limitele de proprietate ale parcelelor.

Trupuri componente intravilan propus Leaut			
TRUP 1	29.089	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	1.441	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	0.410	ha	trup izolat - locuire
TRUP 4	0.506	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	2.819	ha	trup izolat - zona de agrement
TRUP 6	4.203	ha	trup izolat - zona de agrement
TOTAL	38.468	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL LEAȚ

Zone functionale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodarii satesti, anexe	12.746	85.00	26.285	68.33
Zona mixta comert, servicii	0.000	0.00	1.894	4.92
Zona institutii publice	0.017	0.12	0.017	0.05
Zona culte	0.192	1.28	0.192	0.50
Cai de comunicatii rutiere	0.797	5.32	2.083	5.41
Zone verzi amenajate	0.599	3.99	1.843	4.79
Zone agrement, sport	0.000	0.00	5.415	14.08
Gospodarie comunala, cimitire	0.356	2.38	0.356	0.93
Zona dotari edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	0.226	1.51	0.000	0.00
Ape	0.061	0.41	0.383	1.00
Total intravilan	14.995	100%	38.468	100%

▪ **Localitatea Livada – 41,369 ha**

Localitatea se compune din 11 trupuri, cu un nucleu concentrat în zona vetrei satului, unde funcțiunea predominantă este locuirea. Trupurile componente conțin funcțiuni care se mențin, acestea fiind destinate locuirii. Data fiind caracteristica speciala in ceea ce priveste tipologia asezarii - sat imprastiat - au fost comasate o parte din grupurile de gospodarii din trupurile izolate existente, cele care interactioneaza in mod direct din punct de vedere al distantei dintre zonele construite.

Majorarea suprafetei localitatii cu peste 100% este efectul repositionarii limitei intravilanului respectand limitele de proprietate ale parcelelor.

Trupuri componente intravilan propus Livada			
TRUP 1	19.755	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	2.981	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	3.588	ha	trup izolat - locuire
TRUP 4	0.557	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	1.410	ha	trup izolat - locuire
TRUP 6	5.043	ha	trup izolat - locuire
TRUP 7	2.965	ha	trup izolat - locuire
TRUP 8	1.789	ha	trup izolat - locuire
TRUP 9	1.493	ha	trup izolat - locuire
TRUP 10	1.350	ha	trup izolat - locuire
TRUP 11	0.438	ha	trup izolat - locuire
TOTAL	41.369	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL LIVADA

Zone functionale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodarii satesti, anexe	15.906	88.15	37.635	90.97
Zona mixta comert, servicii	0.000	0.00	0.000	0.00
Zona institutii publice	0.000	0.00	0.000	0.00
Zona culte	0.048	0.27	0.048	0.12
Cai de comunicatii rutiere	1.153	6.39	2.155	5.21

Zone verzi amenajate	0.633	3.51	1.056	2.55
Zone agrement, sport	0.000	0.00	0.000	0.00
Gospodarie comunala, cimitire	0.292	1.62	0.292	0.71
Zona dotari edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	0.000	0.00	0.000	0.00
Ape	0.013	0.07	0.183	0.44
Total intravilan	18.045	100%	41.369	100%

▪ **Localitatea Obarsa – 39,152 ha**

Localitate componentă care își majorează suprafața de intravilan, cu funcțiuni predominante de locuire, în trupul de baza – vatra satului și două trupuri izolate, caracteristice zonei pre-montane a Apusenilor.

În vederea punerii în valoare a tradițiilor și meșteșugurilor locale, s-a reglementat o zonă destinată promovării artistice, în nordul localității, pe amplasamentul desfășurării evenimentului anual ‘‘targul meșteșugarilor’’.

În completarea zonelor funcționale destinate activităților sportive și de agrement, s-au propus zone reglementate în acest sens, în nord-vestul localității, pe valea paraului Obarsa.

Având în vedere implementarea unor soluții sustenabile privind alimentarea cu apă și canalizarea localităților componente ale comunei, în zona cursului superior al paraului Obarsa s-a avut în vedere reglementarea unei suprafețe destinate dotărilor tehnico-edilitare.

Mărirea suprafeței localității este efectul repositionării limitei intravilanului respectând limitele de proprietate ale parcelelor, și introducerii unor zone cu destinații noi.

Trupuri componente intravilan propus Obârșă			
TRUP 1	28.269	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	0.947	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	4.400	ha	trup izolat - zona promovare artistica
TRUP 4	3.378	ha	trup izolat - zona agrement, sport, zone verzi
TRUP 5	1.003	ha	trup izolat - zona agrement, sport, zone verzi
TRUP 6	1.155	ha	trup izolat - zona agrement, sport, zone verzi
TOTAL	39.152	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL OBÂRȘA				
Zone funcționale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodării satești, anexe	25.375	75.08	19.269	49.22
Zona mixta comert, servicii	0.084	0.25	1.367	3.49
Zona institutii publice	0.077	0.23	0.077	0.20
Zona culte	0.032	0.09	0.032	0.08
Cai de comunicatii rutiere	5.979	17.69	6.396	16.34
Zone verzi amenajate	1.531	4.53	1.872	4.78
Zone agrement, sport	0.000	0.00	4.832	12.34
Zona de promovare artistica, meșteșuguri	0.000	0.00	4.400	11.24
Gospodarie comunala, cimitire	0.280	0.83	0.280	0.72
Zona dotari edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	0.000	0.00	0.000	0.00
Ape	0.438	1.30	0.626	1.60
Total intravilan	33.798	100%	39.152	100%

▪ **Localitatea Steia – 72,148 ha**

Localitate componentă care își majorează suprafața de intravilan, cu funcțiuni predominante de locuire, prin comasarea trupurilor din vatra satului și adăugarea de zone funcționale noi.

În vederea perpetuarii tradițiilor și meseriilor locale, s-a reglementat o zonă destinată unităților de mică industrie și depozitare, în sudul localității, în legătură directă cu artera majoră de circulație auto – drumul național DN 76.

Având în vedere implementarea unor soluții sustenabile privind alimentarea cu apă și canalizarea localităților componente ale comunei, în zona cursului inferior al paraului Obarșa s-a avut în vedere reglementarea unei suprafețe destinate dotărilor tehnico-edilitare.

Mărirea suprafeței localității este efectul repositionării limitei intravilanului respectând limitele de proprietate ale parcelelor, și introducerii unor zone cu destinații noi.

trupuri componente intravilan propus Șteia			
TRUP 1	53.986	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	0.893	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	0.144	ha	trup izolat - zona de agrement, spații verzi
TRUP 4	0.618	ha	trup izolat - locuire
TRUP 5	0.171	ha	trup izolat - locuire
TRUP 6	1.699	ha	trup izolat - zona de agrement, spații verzi
TRUP 7	0.681	ha	trup izolat - locuire
TRUP 8	13.956	ha	trup izolat - locuire
TOTAL	72.148	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL ȘTEIA				
Zone funcționale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodării satești, anexe	26.212	86.70	48.888	67.76
Zona mixtă comerț, servicii	0.013	0.04	2.080	2.88
Zona instituțiilor publice	0.172	0.57	0.172	0.24
Zona culte	0.162	0.53	0.162	0.22
Căi de comunicație rutieră	1.823	6.03	3.599	4.99
Zone verzi amenajate	1.334	4.41	3.760	5.21
Zone agrement, sport	0.000	0.00	0.000	0.00
Gospodărie comună, cimitire	0.393	1.30	0.393	0.54
Zona pentru unități industriale și depozite	0.000	0.00	12.711	17.62
Zona dotări edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	0.000	0.00	0.000	0.00
Ape	0.124	0.41	0.383	0.53
Total intravilan	30.232	100%	72.148	100%

▪ **Localitatea Tiulești – 24,909 ha**

Localitate componentă care își majorează suprafața de intravilan, cu funcțiuni predominante de locuire, într-un singur trup dezvoltat tentacular în jurul zonei centrale, la care se adaugă gospodăriile izolate aparținând Cătunului Dămbovana – zone aparținătoare ale localității, pe înălțimile deluroase din sud-est.

Mărirea suprafeței localității este efectul repositionării limitei intravilanului respectând limitele de proprietate ale parcelelor.

trupuri componente intravilan propus Tiulești			
TRUP 1	19.683	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	0.677	ha	trup izolat - culte, gospodarie comunala
TRUP 3	1.880	ha	trup izolat - culte, gospodarie comunala
TRUP 4	2.669	ha	trup izolat - locuire
TOTAL	24.909	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL TIULEȘTI				
Zone functionale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodarii satesti, anexe	11.314	81.93	19.802	79.50
Zona mixta comert, servicii	0.011	0.08	2.203	8.84
Zona institutii publice	0.203	1.47	0.203	0.82
Zona culte	0.257	1.86	0.259	1.04
Cai de comunicatii rutiere	0.772	5.59	0.926	3.72
Zone verzi amenajate	0.756	5.47	0.897	3.60
Zone agrement, sport	0.000	0.00	0.000	0.00
Gospodarie comunala, cimitire	0.417	3.02	0.486	1.95
Zona dotari edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	0.000	0.00	0.000	0.00
Ape	0.081	0.58	0.133	0.53
Total intravilan	13.810	100%	24.909	100%

▪ **Localitatea Valea Mare de Cris– 6,378 ha**

Localitate componentă care își majorează suprafața de intravilan trupurilor componente, cu funcțiune predominantă de locuire. Diferența față de existent provine din trecerea în extravilan a unor trupuri destinate lucrarilor tehnico-edilitare și a corectarii limitei intravilanului propus respectand limitele de proprietate ale parcelelor.

trupuri componente intravilan propus Valea Mare de Criș			
TRUP 1	3.801	ha	trup de bază - locuire, vatra satului
TRUP 2	2.024	ha	trup izolat - locuire
TRUP 3	0.241	ha	trup izolat
TRUP 4	0.312	ha	trup izolat
TOTAL	6.378	ha	intravilan propus

BILANT TERITORIAL VALEA MARE DE CRIȘ				
Zone functionale	EXISTENT		PROPUS	
	arie (Ha)	%	arie (Ha)	%
Zona locuire, gospodarii satesti, anexe	4.125	87.01	5.819	91.23
Zona mixta comert, servicii	0.000	0.00	0.000	0.00
Zona institutii publice	0.000	0.00	0.000	0.00
Zona culte	0.117	2.46	0.117	1.83
Cai de comunicatii rutiere	0.270	5.69	0.376	5.90
Zone verzi amenajate	0.000	0.00	0.000	0.00
Zone agrement, sport	0.000	0.00	0.000	0.00

Gospodarie comunală, cimitire	0.067	1.41	0.067	1.05
Zona dotări edilitare	0.000	0.00	0.000	0.00
Paduri	0.163	3.43	0.000	0.00
Ape	0.000	0.00	0.000	0.00
Total intravilan	4.741	100%	6.378	100%

În toate localitățile comunei Tomești, la stabilirea limitei intravilanului propus s-a ținut cont în poziționarea acestuia de limite naturale și artificiale (cursuri de apă, drumuri) și limite cadastrale de parcele, având în vedere reglementările legale în vigoare, legăturile logice dintre zonele funcționale existente, propunerile de reglementări și opțiunile locuitorilor :

- Îmbunătățirea calitatii vieții ;
- promovarea tradițiilor locale ;
- transpunerea legislației Comunitare de mediu ;
- facilitarea opțiunilor investitorilor interesați.

▪ BILANT TERITORIAL TOMEȘTI ȘI LOCALITĂȚI APARTINĂTOARE

În toate localitățile comunei Tomești, la stabilirea limitei intravilanului propus s-a ținut cont în poziționarea acestuia de limite naturale și artificiale (cursuri de apă, drumuri) și limite cadastrale de parcele.

BILANT TERITORIAL TOMEȘTI ȘI LOCALITĂȚI APARTINĂTOARE				
ZONA FUNCȚIONALĂ	existent	propus	procent % din total intravilan	procentaj comparativ existent / propus
	arie (ha)	arie (ha)		
Instituii și servicii	3.361	3.362	1.86	0.05
Locuințe de toate tipurile	44.242	60.874	33.75	37.59
Cai de comunicații rutiere	14.166	19.592	10.86	38.30
Sport și agrement	0.152	10.532	5.84	6819.84
Prestări servicii, depozite	0.000	12.711	7.05	100.00
Comerț	0.160	13.078	7.25	8053.37
Zona de promovare artistică, mestesuguri	0.000	4.400	2.44	100.00
Spații verzi amenajate / neamenajate	7.767	15.095	8.37	94.36
Construcții tehnico - edilitare	0.000	0.000	0.00	100.00
Gospodărire comunală, cimitire	3.311	3.380	1.87	2.10
Terenuri agricole în intravilan	104.356	182.621	101.25	75.00
Ape curgătoare și statatoare	1.153	2.053	1.14	78.09
Paduri	1.691	0.000	0.00	0.00
TOTAL INTRAVILAN	180.358	327.698	181.69	81.69

CENTRALIZATORUL LOCALITĂȚILOR COMPONENTE ÎN INTRAVILANUL PROPUȘ

LOCALITĂȚI	INTRAVILAN EXISTENT (Ha)	INTRAVILAN PROPUS (Ha)	DIFERENȚA INTRAVILAN EXISTENT / PROPUS	
			Ha	%
TOMEȘTI	43.908	69.990	26.082	59.40
DOBROȚ	20.829	35.284	14.455	69.40
LEAUȚ	14.995	38.468	23.473	156.54
LIVADA	18.045	41.369	23.324	129.26
OBÂRȘA	33.798	39.152	5.354	15.84
ȘTEIA	30.232	72.148	41.916	138.65
TIULEȘTI	13.810	24.909	11.099	80.37
VALEA MARE DE CRIȘ	4.741	6.378	1.637	34.52
TOTAL	180.358	327.698	147.3402	81.69

➤ *Dezvoltarea echipării edilitare*

▪ *Gospodărirea apelor*

Teritoriul comunei Tomești este străbătut de cursul de apă al pârâului Obarsa pe direcția sud – nord, colector al majorității cursurilor de apă din zonă. Acesta își are obarsia în zona nordică a teritoriului administrativ, aproape de limita județeană.

Lucrările hidro – ameliorative existente de pe raza comunei Tomești se evidențiază în protecții contra inundațiilor și lucrări de consolidări de maluri.

Lucrări de regularizare de cursuri de apă s-au realizat pe cursul paraului Obarsa, corecții de albie și protecție maluri cu elemente din beton armat și gabioane din piatră. Se impune continuarea lucrărilor de protejare a malurilor în zonele de intravilan propuse.

O sursă omniprezentă de apă potabilă o constituie puțurile săpate și forate, nivelul apei freactice fiind între 3,00 m și 10,00 m. Nu există sisteme de irigații funcționale

▪ *Alimentarea cu apă*

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu există lucrări de captare, stocare, transport sau distribuție de apă.

În gospodăriile din zonele adiacente cursurilor de apă permanente se pot întâlni, izolat, lucrări locale de captare a unor izvoare, folosite pentru alimentarea cu apă potabilă.

În proporție de 98%, gospodăriile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu apă din puturi săpate sau forate în panza freatică, interceptată la un nivel subteran de cca. 3 - 7 m.

În propunerile prezentate, se urmărește respectarea legislației comunitare, prin implementarea soluțiilor de alimentare cu apă și canalizare ale zonelor rurale.

Având în vedere conformația fizică a terenului și tipul de așezări rurale - caracteristice zonei pre-montane, de tip înșirată, soluția de alimentare cu apă potabilă vizează anumite zone fezabile din acest punct de vedere.

Pentru localitățile Tomești, Dobrot, Leaut, Obarsa, Steia și Tiulești, acolo unde vatra satului materializată într-un trup compact dezvoltat de-a lungul cailor principale de acces și al apelor curgătoare cu regim permanent este posibilă alimentarea cu apă potabilă. S-au propus lucrări tehnico-edilitare pentru captarea prin priză directă a apei potabile din paraul Obarsa și rezervoare-tampon de înmagazinare a acesteia. Capacitatea rezervoarelor propuse este între 100 și 200 mc, calculată la debitul de consum și numărul populației deservite. Traseele de alimentare și distribuție urmăresc drumurile principale de acces în localități, precum și străzile adiacente, în traseu exclusiv îngropat.

▪ *Canalizare*

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu exista lucrari de canalizare sau epurare a apelor uzate.

Avand in vedere conformatia fizica a terenului si tipul de asezari rurale sub-montane, cu gospodarii izolate in trupuri distincte, se folosesc in continuare puturile absorbante.

Pentru transpunerea legislatiei comunitare in domeniu si pentru satisfacerea conditiilor de igiena ale populatiei, s-a propus o statie de epurare pentru localitatile alimentate cu apa - Tomești, Dobrot, Leaut, Obarsa, Steia si Tiulesti, acolo unde relieful si prezenta unui emisar natural cu regim permanent o permit. Amplasamentul statiei propuse este in vecinatatea paraului Obarsa, pe raza localitatii Steia.

Traseele de canalizare urmaresc drumurile principale din localitati, precum si strazile adiacente, in traseu ingropat.

Exceptie fac localitatile Livada si Valea Mare de Cris, unde implementarea unei solutii moderne si centralizate de canalizare nu este fezabila din cauza reliefului si al tipului de asezare rurala caracteristica zonei sub- montane, de tip imprastiat, cu trupuri izolate.

Canalizarea apelor pluviale de pe raza localităților și de pe întreg teritoriul administrativ se face gravitațional, prin rigole stradale, parțial betonate. Emisarii principali ai apelor pluviale evacuate sunt pârâul Obarsa impreuna cu afluentii acestuia si paraul Baldovin.

▪ *Alimentarea cu energie electrica :*

Teritoriul administrativ al comunei Tomești este traversat pe directia nord-vest - sud-est de Linia Electrică Aeriană LEA 110kV Brad – Gurahont. Conform avizului SC ENEL DISTRIBUTIE SA - UTR Deva nr. _____ din _____, zona de protecție și siguranță față de rețele se constituie într-un culoar terestru de 37 m lățime (18,5m stânga + 18,5 m dreapta față de axul liniei) pentru rețelele de 110 kV.

Toate localitățile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu energie electrică prin intermediul unor linii electrice aeriene de 20 kV, provenind din stația de transformare 220 - 110 kV – 20 kV Brad. Rețelele de distribuție sunt aeriene, din posturi de transformare aeriene de 20 kV – 0,4 kV, pe trasee ce urmaresc străzile de acces. Iluminatul stradal este și el prezent în toate localitățile, pozat pe stâlpii de JT din intravilan.

Se propun extinderi de linii electrice de joasă tensiune pentru suprafetele de intravilan propuse, de asemenea și rețele de iluminat stradal.

▪ *Telefonie, RTV, date*

Teritoriul comunei este străbătut în direcția nord - sud de un cablu telefonic interurban, pozat aerian, pe stalpii lea existenti.

Sunt prezente și rețelele de telefonie mobilă, în masura în care, datorită reliefului, acoperirea cu semnal GSM este prezentă

▪ *Alimentarea cu gaze naturale :*

Nu este cazul.

▪ *Alimentarea cu caldura :*

In proporție de 100% încălzirea spațiilor locuibile se face cu sobe cu combustibili solizi (lemne).

▪ *Gospodarire comunala, cimitire*

Pe teritoriul comunei nu există unități de gospodarire comunala și platforme de depozitare a deșeurilor, acestea fiind preluate în mod organizat de către firme de profil din municipiul Brad.

Cimitirele sătești sunt bine organizate și delimitate, există în toate localitățile comunei, în strânsă legătură cu zonele funcționale aferente cultelor.

Pentru zonele extinse de intravilan, se va proceda la extinderea serviciilor firmelor de profil pentru colectarea și evacuarea deșeurilor.

➤ **Măsuri în zonele cu riscuri naturale**

Facând un inventar al zonelor cu riscuri naturale, le putem considera cu impact scăzut. Suprafețele ce prezintă riscuri de alunecări de teren pot fi ameliorate prin terasări și taluzări urmate de acțiuni de înierbare, plantare de arbuști sau chiar pomi.

Nu sunt afectate utilități, drumuri sau construcții.

Zonele agricole de pe lunca Paraului Tomești și zonele de intravilan de-a lungul acestui curs de apă principal sunt protejate față de viituri cu maluri stabilizate și regularizate sau maluri înalte.

În situația unor eventuale alte revărsări ale apelor din limitele arătate, vor fi afectate doar terenuri agricole arabile și fânațe.

Pentru înlăturarea completă a revărsării apelor în albiile majore, acolo unde este posibil acest fenomen, se recomandă păstrarea permanent curată a albiilor minore pe ambii versanți ale acestora, prin înlăturarea vegetației ierboase, buruieni, lăstăriș, arboret mărunț, deșeuri, care încetinesc viteza de scurgere a apelor.

➤ **Măsuri în zonele protejate cu valoare de patrimoniu**

În vederea protejării monumentelor istorice de pe raza comunei Tomești, este instituită o zonă de protecție de 50 m, lucrările din această zonă fiind necesar a se aviza de către Direcția Județeană de Cultură Hunedoara.

Pentru siturile arheologice din intravilan și extravilan, s-a instituit o zonă de protecție de 50 m, lucrările agricole din aceste zone trebuind a fi executate în conformitate cu normele de protecție specifice.

Pe raza teritoriului administrativ al comunei Tomești sunt identificate următoarele monumente istorice:

NR.	COD_LMI	DENUMIRE	PROTECȚIE
1.	HD-II-m-B-03310	Dobrot – Biserica de lemn "Sf. Nicolae"	50 m
2.	HD-II-m-B-03358	Leaut – Biserica de lemn "Sf. Arhangheli"	50 m
3.	HD-II-a-B-03465	Tomești – Gospodaria Herbei	50 m
4.	HD-II-a-B-03465.01	Tomești – Casa Herbei	50 m
5.	HD-II-a-B-03465.02	Tomești – Sura	50 m
6.	HD-II-m-B-03372	Obarsa – Biserica de lemn "Schimbarea la fata"	50 m

➤ **Măsuri pentru protecția mediului – zone verzi amenajate propuse**

În urma analizei situației existente și a propunerilor de dezvoltare urbanistică prezentate, se constată faptul că pe teritoriul comunei Tomești neexistând nici o unitate industrială, nu există factori de poluare a aerului, apei sau solului.

Urmare a nevoii de implementare a Normelor Comunitare și a legislației în vigoare cu privire la zonele verzi amenajate, se propun suprafețe noi de zone verzi amenajate, care cuprind zone centrale adiacente căilor rutiere de acces, zone verzi ale instituțiilor și serviciilor publice locale (primărie, poliție, cămine culturale, școli). Zone verzi amenajate propuse se mai materializează în plantațiile de protecție față de cursurile de apă și drumurile de acces din intravilan.

Procentul final de zonă verde pe cap de locuitor la nivel de comună ajunge la **136,85 mp**, după cum urmează :

**CENTRALIZATORUL SUPRAFETELOR DE ZONE VERZI AMENAJATE IN
INTRAVILANUL PROPUȘ AL COMUNEI TOMEȘTI**

LOCALITATI	zone verzi centrale (mp)	zone verzi institutii publice si servicii (mp)			plantatii de protectie a cursurilor de apa	plantatii adiacente drumurilor de acces	TOTAL	Populatie	Zona verde / cap locuitor
		scoli	camine culturale	institutii locale					
Tomești	3520.00	2900.00	870.00	1400.00	21380.00	9800.00	39870.00	159	250.75
Dobroț	2180.00	175.00	175.00	0.00	9700.00	4570.00	16800.00	134	125.37
Leauț	3306.00	174.00	0.00	0.00	7100.00	7850.00	18430.00	77	239.35
Livada	1200.00	330.00	330.00	0.00	1200.00	7500.00	10560.00	124	85.16
Obârșă	2090.00	385.00	385.00	1000.00	11060.00	3800.00	18720.00	201	93.13
Șteia	4630.00	850.00	850.00	120.00	18800.00	12350.00	37600.00	275	136.73
Tiulești	1090.00	1190.00	870.00	0.00	4270.00	1550.00	8970.00	130	69.00
Valea Mare de Criș	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3	0.00
TOTAL	18016.00	6004.00	3480.00	2520.00	73510.00	47420.00	150950.00	1103	136.85

➤ **Obiective de utilitate publica propuse :**

Localitatea reședință Tomești:

- Rețea de alimentare cu apă potabilă ;
- Rezervor de apă potabilă ;
- Rețea de hidranți stradali îngropați ;
- Rețea de canalizare menajeră ;
- Zona de activitati sportive in aer liber (stadion);
- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

Localitatea Dobroț :

- Rețea de alimentare cu apă potabilă ;
- Rețea de hidranți stradali îngropați ;
- Rețea de canalizare menajeră ;
- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

Localitatea Leauț :

- Rețea de alimentare cu apă potabilă ;
- Rețea de hidranți stradali îngropați ;
- Rețea de canalizare menajeră ;
- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

Localitatea Livada :

- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

Localitatea Obârșă :

- Statie de captare si tratare apa potabila ;
- Rețea de alimentare cu apă potabilă ;

- Rezervor de apă potabilă ;
- Rețea de hidranți stradali îngropați ;
- Rețea de canalizare menajeră ;
- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

Localitatea Șteia:

- Rețea de alimentare cu apă potabilă ;
- Rezervor de apă potabilă ;
- Rețea de hidranți stradali îngropați ;
- Rețea de canalizare menajeră ;
- Stație de epurare ape menajere uzate ;
- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

Localitatea Tiulești :

- Rețea de alimentare cu apă potabilă ;
- Rețea de hidranți stradali îngropați ;
- Rețea de canalizare menajeră ;
- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

Localitatea Valea Mare de Criș :

- Modernizare drumuri de exploatare și extinderea rețelei de alimentare cu energie electrică în perimetrul de intravilan propus ;

➤ **Regimul juridic al terenurilor din intravilan**

Domeniul public

Domeniul public la nivelul localității reședință și al fiecărei localități îl constituie în general drumurile de acces și legătură. Domeniului public al comunei îi aparțin drumurile comunale de acces și legătură precum și totalitatea străzilor din intravilanul propus.

Domeniului public județean îi aparține porțiunea de drum județean DJ 763A ce traversează teritoriul administrativ al comunei Tomesti, împreună cu porțiunile din intravilanul localitatilor pe care le strabate.

Domeniul public al statului îl constituie porțiunea de drum național DN 76 ce traversează teritoriul administrativ al comunei în extremitatea sudică și albiile minore ale apelor curgătoare.

Terenuri supuse circuitului civil

Un important procent îl reprezintă domeniul privat al unității teritorial – administrative, constituit din pășuni și păduri comunale.

În intravilanul propus, terenurile aparțin însă în proporție de peste 90% persoanelor fizice și juridice.

Nu se întrevăd circulații și schimburi majore de terenuri, acestea rezumându-se la suprafețele necesare realizării dotărilor și echipamentelor edilitare.

1.2.4 Reglementări urbanistice

Reglementările la nivelul localității a zonelor funcționale și a unităților teritoriale de referință sunt menționate și detaliate în Regulamentul aferent Planului Urbanistic General.

Ca urmare a analizei pe teren și a discuției cu beneficiarii s-au stabilit următoarele:

- dezvoltarea zonelor destinate locuințelor rurale și anexelor acestora în toate localitățile componente;
- crearea de funcțiuni noi în cadrul localităților și trupurilor componente – dotări edilitare, zone pentru punerea în valoare a valorilor locale și zone de agrement;
- În zonele propuse spre introducerea în intravilan s-a avut în vedere existența drumurilor de acces, drumuri agricole în principal, pe traseele cărora se vor dezvolta viitoarele străzi din intravilan ;
- Se va prevedea elaborarea unor planuri urbanistice zonale sau de detaliu pentru zonele nou introduse în perimetru pentru agrement, sport și industrie. În aceste zone se pot amplasa și funcții adiacente de comerț și prestări de servicii. În aceste zone se mențin interdicții temporare de construcție până la elaborarea de documentații în conformitate cu normele în vigoare (PUZ,PUD) ;
- În zonele centrale ale localităților comunei se impun acțiuni de conservare a zonei și interzicerea oricăror intervenții în neconcordanță cu cadrul natural și arhitectural existent ;
- Pentru organizarea circulației se impune o revizuire a rețelelor stradale cele rămase nemodernizate ;
- Echiparea tehnico – edilitară a localității de reședință și a localităților componente;
- Instituirea de zone de protecție față de monumentele istorice și de arhitectură de pe raza localității reședință Tomești și a localităților componente;
- Instituirea de zone de protecție sanitară față de obiectivele și dotările edilitare din localitățile comunei.

1.3. RELAȚIA PUG CU ALTE PLANURI ȘI PROGRAME

Reactualizarea Planului Urbanistic General al comunei Tomești, reprezintă strategia / cadrul de dezvoltare în perspectivă a unității administrativ-teritoriale și rezultatul corelării cu strategiile elaborate în cadrul planificărilor spațiale:

- **Planurile de amenajare a teritoriului național:**
  - o Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020
  - o Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală
  - o Planul Național de Amenajare a Teritoriului Național P.A.T.N. - secțiunile I - VIII;
  - o P.A.T.Z. Regiunea de Vest ;
- **Planurile de amenajare a teritoriului județean și intercomunal:**
  - o Planul de Dezvoltare Regională al județului Hunedoara în perioada 2014-2020;
  - o Planurile urbanistice generale ale unității teritorial administrative: P.U.G. com. Tomești
- **Planuri / strategii / programe la nivel național, regional, județean și local:**
  - o Planurile de amenajare a teritoriului județean: P.A.T. Județul Hunedoara
  - o Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020
  - o Programul Național de Dezvoltare Locală (2015-2019)
  - o Planul Regional de Gestionare a Deșeurilor (aprobat prin Ord. nr. 1499/2006)
  - o Planului județean de gestionare a deșeurilor – județul Hunedoara (revizuit în 2015 prin Hotărârea 15/2015 a Consiliului Județean Hunedoara)
  - o Master Planul pentru Turismul Național al României 2007 – 2026,
  - o Strategia Regională de Dezvoltare Vest (2014 – 2020)
  - o Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (H.G. nr. 870/2013 privind aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014 – 2020)

→ **Planul Urbanistic General al Comunei Tomești** a fost elaborat având în vedere Strategia Județeană, precum și prevederile POS Mediu (regiunea 5 Vest), care reprezintă unul din cele mai

importante documente de programare și care contribuie la implementarea strategiilor naționale și sectoriale de mediu, cu respectarea priorităților de dezvoltare naționale și a priorităților strategice pentru dezvoltare rurală.

→ **Programul Național de Dezvoltare Rurală** (PNDR) 2014 – 2020, este un program de dezvoltare a spațiului rural românesc care se adresează nevoilor mediului rural, vizează reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică a României față de celelalte state membre ale Uniunii Europene și îndeplinește cerințele de dezvoltare rurală în contextul dezvoltării durabile și este complementar programelor operaționale finanțate prin intermediul instrumentelor structurale.

Masurile de finanțare din noul PNDR se doresc a fi un instrument de dezvoltare a mediului rural românesc și de realizare a unei economii rurale durabile și prospere.

Principalele priorități de dezvoltare rurală cuprinse în noul Program Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, sunt:

- Dezvoltarea infrastructurii rurale de bază ca precondiție pentru atragerea investițiilor în zonele rurale și crearea de noi locuri de muncă și implicit la dezvoltarea spațiului rural;
- Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin consolidarea acestora, deschiderea către piață și procesare a produselor agricole;
- Încurajarea întineririi generațiilor de agricultori prin sprijinirea instalării tinerilor fermieri;
- Încurajarea diversificării economiei rurale prin promovarea creării și dezvoltării IMM-urilor în sectoarele nonagricole din mediul rural;
- Promovarea sectorului pomicol, ca sector cu nevoi specifice, prin intermediul unui subprogram dedicate;
- Încurajarea dezvoltării locale plasate în responsabilitatea comunității prin intermediul abordării LEADER. Competența transversală a LEADER îmbunătățește competitivitatea, calitatea vieții și diversificarea economiei rurale, precum și combaterea sărăciei și excluderii sociale.

→ **Programul Național de Dezvoltare Locală** (2015-2019), coordonat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, stabilește cadrul legal pentru implementarea unor proiecte de importanță națională, care susțin dezvoltarea regională prin realizarea unor lucrări de infrastructură rutieră, tehnico-edilitară și socio-educativă.

Obiectivele de investiții care pot fi finanțate în cadrul programului trebuie să vizeze lucrări de **realizare / extindere / reabilitare / modernizare**, respectiv **dotare**, pentru următoarele domenii:

- sisteme de alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate;
- unități de învățământ preuniversitar, respectiv: grădinițe, școli generale primare și gimnaziale, licee, grupuri școlare, colegii naționale, școli profesionale, școli postliceale;
- unități sanitare;
- drumuri publice clasificate și încadrate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, ca drumuri județene, drumuri de interes local, drumuri comunale și/sau drumuri publice din interiorul localităților;
- poduri, podețe sau punți pietonale;
- obiective culturale de interes local, respectiv biblioteci, muzee, centre culturale multifuncționale, teatre;
- platforme de gunoi;
- piețe publice, comerciale, târguri, oboare;
- modernizarea bazelor sportive;
- sediile instituțiilor publice ale autorităților administrației publice locale, precum și a instituțiilor publice din subordinea acestora;

- infrastructura turistică dezvoltată de autoritățile publice locale ca instrument de punere în valoare a potențialului turistic local, pentru obiectivele de investiții aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea acestora.

→ *Strategia de dezvoltare durabilă a județului Hunedoara* are rolul de a fundamenta accesul județului la Fondurile Structurale și de Coeziune ale Uniunii Europene. De asemenea, prioritățile prevăzute în Strategie sunt compatibile cu domeniile de intervenție stabilite în cadrul Programului Operațional Regional (2014-2020) și a Programelor Operaționale Sectoriale:

- Creșterea Competitivității Economice,
- Infrastructura de Transport,
- Infrastructura de Mediu,
- Dezvoltarea Resurselor Umane,
- Dezvoltarea Capacității Administrative

2. ASPECTE RELEVANTE ALE STĂRII MEDIULUI ȘI ALE EVOLUȚIEI SALE PROBABILE ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PUG

2.1. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.1.1. Istoric

Localitatea Tomesti este atestată la anul 1439 sub denumirea de *Tomafalva* (satul lui *Toma*) fiind unul dintre cele 110 sate din Zarand care formau Domeniul Cetății Șiria. Prima menționare a numelor locuitorilor satului datează din anul 1525 fiind menționate în urbariul cetății Șiria din acel an.

Satele apartinătoare comunei Tomesti sunt atestate documentar din 1439, 1445, 1614 și 1760.

Principala ocupație a locuitorilor a fost agricultura și creșterea animalelor. Alături de acestea erau practicate și alte meserii, care datează până în prezent, ca olăritul și dogăritul.

Deasemenea și tradițiile zonei datează până în prezent: anual are loc la sfârșitul lunii iulie "Sărbătoarea meșterilor populari (olari, dogari) și nedei populare organizate în fiecare sat după sărbătoarea Sf. Paști.

2.1.2 Așezarea geografică

Comuna Tomști este situată în partea central-estică a țării, în cadrul compartimentului estic al depresiunii Țării Zarandului, la contact cu Munții Bihorului, la intersecția paralelei de 46° 15' latitudine nordică cu meridianul de 22° 41' 15" longitudine estică.

În cadrul județului Hunedoara, teritoriul administrativ al comunei Tomești este situat în extremitatea nordică a județului, de-a lungul văii Obârșa, afluent al Crișului Alb și se învecinează cu teritoriul administrativ al județului Arad la vest și nord, cu teritoriile comunelor Vata de Jos la sud-vest, comuna Baia de Cris la sud și est, și comuna Bulzestii de Sus la nord-est.

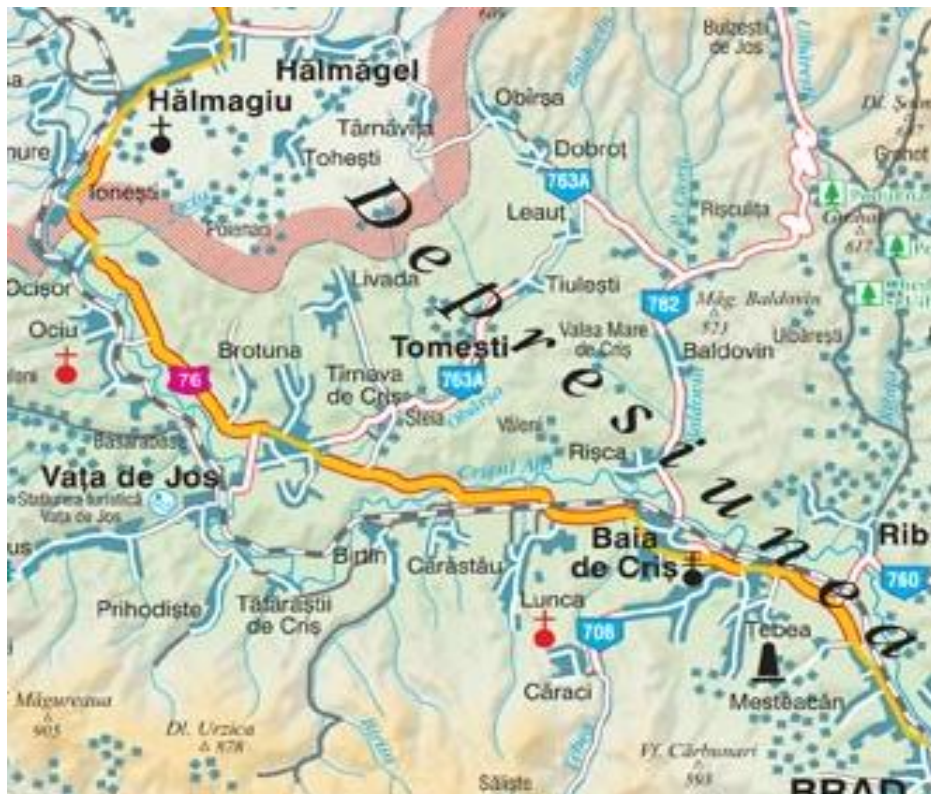
Situat în partea central-vestică a Transilvaniei, acesta este străbătut pe direcția sud – nord de culoarul Pârâului Obârșa, afluent al râului Crisul Alb, care își are obârșia în zona nordică a teritoriului.

Din punct de vedere geografic relieful comunei Tomești are două zone distincte, respectiv cea a dealurilor piemontane de eroziune și a munceilor în partea nordică și cea a zonei depresionare a Bradului în sud.

Teritoriul face parte din tinutul Zarandului, socotit ca fiind poarta de intrare in Zarand, asezat pe versantul sud-vestic al muntilor Metaliferi, prezentand din acest punct de vedere un relief variat, de deal si cu culmi montane.

Principala cale auto de acces la nivelul intregului teritoriu administrativ al comunei este drumul judetean DJ 763A.

Acces

Localitatea de reședință este Tomești, poziționată în partea central-sudică a teritoriului, la o distanță de 60 km față de reședința județeană - municipiul Deva și la o distanță de 23 km de municipiul vecin Brad, cel mai apropiat centru urban.

Teritoriul comunei Tomești este situat în extremitatea nordică a județului Hunedoara, acesta fiind intersectat pe o scurtă distanță în sud de o arteră de circulație majoră: drumul național DN 76 – E 79 Deva - Oradea. La limita sudică a teritoriului administrativ se desprinde drumul comunal DC 2A înspre localitatea Steia - **km 46+720 dreapta**.

Poziția kilometrică a teritoriului administrativ al comunei Tomești în raport cu DN 76 este de la **km 46+400** (limita UAT Baia de Cris) la **km 47+300** (UAT Vata).

Principala cale auto de acces la nivelul intregului teritoriu administrativ este drumul județean DJ 763A Tarnava de Cris - Halmagel (jud. Arad) care străbate teritoriul comunei din sud spre vest, pe o distanță de **12,302 km**.

Legătura cu reședința județului se face pe drumul județean modernizat Tomești-Tarnava de Cris (7 km) apoi pe Drumul național Oradea – Brad – Deva.

La o depărtare de 9 km se găsește stația CFR Vata din cadrul stației turistice Vata de Jos, cu legătura spre Brad și Arad.

Aeroporturi: 160 km – Arad; 160 km – Oradea; 200 km – Sibiu

Având în vedere conformația fizică a terenurilor de pe raza comunei Tomești, rețeaua de drumuri este destul de bine reprezentată în jumătatea sudică, și slab reprezentată în zona nordică înaltă,

majoritatea cailor de acces fiind concentrate in zonele vailor mai largi (Paraul Obarsa) si pe dealurile inconjuratoare.

2.1.3 Relieful

Condițiile fizico-geografice ale comuna Tomesti sunt specifice zonei de deal si submontane. Altitudinea medie este de 650 m.

Teritoriul face parte din tinutul Zarandului, socotit ca fiind poarta de intrare in Zarand, asezat pe versantul sud- vestic al muntilor Metaliferi , prezentand din acest punct de vedere un relief variat, de deal si cu culmi montane ce ating altitudinea de 1000 m.

Peisajul este cu preponderență unul deluros, cu aspect submontan, corespondent al ultimelor ramificatii vestice ale Muntilor Metaliferi.

Comuna se găsește situată la poalele Muntelui Găina, la circa 20 km departare.

2.1.4 Clima

Pentru caracterizarea climei comunei Tomești s-a consultat "Atlasul Climatologic al Romaniei", rezultand pentru acesta zona o clima cu aspecte evidente - temperat continentală. Primele zile de inghet apar lainceputul lunii octombrie, iar ultimul inghet se intalneste intre 21 martie si 15 aprilie.

In ceea ce priveste precipitatiile, cantitatile cele mai ridicate se inregistreaza in lunile mai - iunie, iar lunile decembrie - februarie inregistreaza valori minime. In general se constata un volum mediu de precipitatii, cantitatea medie a precipitatiilor anuale fiind de 641 - 700 mm. Numarul mediu al zilelor senine este de cca. 100, iar zilele acoperite de nori cca.140 - 160. Vanturile dominante sunt din directia nord-vestica si vestica, care in general nu produc progrese, intensitatea acestora fiind mult diminuata de conformatia fizica a reliefului ce inconjoara teritoriul administrativ al comunei.

Temperaturile medii anuale ale zonei se situează între 9 și 11°C, variația sezonieră a valorilor temperaturii fiind următoarea: -1 la -3°C (ianuarie), 10 la 11°C (aprilie), 20 la 21°C (iulie) și 11°C (octombrie), pentru ca amplitudinea termică anuală să oscileze între 22 și 23°C. În ceea ce privește umiditatea relativă a zonei, s-a ajuns la valoarea de 72-73 %, premisă pentru dezvoltarea unei vegetații relativ bogate.

2.1.5 Hidrografia

Reteaua hidrografica face parte din bazinul Crisului Alb care prin intermediul paraului Obârșă dreneaza aproape toata reseaua de ape curgatoare de pe raza comunei. Acest parau primeste majoritatea afluentilor de pe partea dreapta, iar in cursul superior are un aspect torential. In general, paraul Obarsa are o albie minora mica, cu un debit permanent, depinzand de regimul pluviometric.

Partea sud-estica a teritoriului administrativ al comunei Tomești este drenata de paraul Valea Mare, cu un caracter torential, care provoaca inundatii locale in timpul viiturilor.

Valea Obârșă are un curs repede și de aceea nu are în lunca sa bălți, decât câteva mlaștini neînsemnate care constituie fînețe naturale. Apa văii se varsă în râul Crișul Alb la vest de stațiunea Vața de Jos avînd o albie destul de adîncă și de largă încît nu face revărsării decît destul de rar cu ocazia ploilor torențiale. Cea mai mare cantitate a debitului de apă a acestei văi provine din izvorul natural al ei de sub poalele muntelui iar restul este debitată de ploile ce cad în această regiune, mai relevante în primele luni ale anului cît și în lunile de toamnă. Valea curge de la izvor pînă aproape de vărsare în Crișul Alb printre dealuri, pe a cărei lunci sunt așezate satele din raza comunei.

Panza freatica pe teritoriul comunei Tomești se gaseste la adancimi ce variaza intre 2 si 20 m.

2.1.6 Solurile

Pe teritoriul comunei sunt soluri argilo-iluviale în lunca Crisului Alb și a paraurilor, vailor, și soluri brun-roscat, brun de pădure, brun podzolic.

2.1.7 Vegetația și fauna

Vegetația/flora: Este caracteristică zonei de podiș, cu influențe ale zonei submontane. Astfel, în zona înaltă întâlnim pe lângă pajiști colinare, majoritatea speciilor de foioase – fag, stejar, gorun, carpen și rasinoase cunoscute în România, alături de o mare varietate de fructe de pădure și plante medicinale.

Fauna – specifică teritoriului comunei Tomesti, este bogat reprezentată, fauna fiind caracteristică zonei transilvănene submontane.

Astfel, în zona întâlnim specii de ierbivore și carnivore mijlocii și mari - mistreți, vulpi, iepuri, cerbi și în ape diverse specii de pești - păstrav pe valea Obârșă, reptile și batracieni. În zona sudică de lunca predomină rozătoarele și păsările răpitoare.

2.1.8 Caracteristici geologice și geotehnice

Din punct de vedere geografic, Munții Metaliferi alcatuiesc o subunitate clară în cadrul Munților Apuseni, ocupând partea sudică și sud-estică, delimitată de râurile Arieș la nord și Mureș la sud.

Rocile cele mai vechi din fundament sunt adânc scufundate, aparând rar la suprafață în zona nordică și în cea sudică, în rest teritoriul este reprezentat prin sisturi cristaline, roci intruzive și depozite sedimentare paleo-geologice. Evoluția geologică din ciclul alpin, careia i se datorează edificarea Apusenilor Sudici, a început spre finalul triasicului, în urma cu cca. 180 milioane de ani. Ea debutează cu revarsări puternice de magme bazice, urmate de curgeri de lavă și materiale piroclastice, a căror grosime depășește pe alocuri 3000 m.

Pentru zona de lunca se constată o stratificație caracteristică depozitelor de vârste cuaternare alcătuite din depuneri aluvionare de nisip, pietris și bolovanis în proporții variabile și acoperite în suprafață de o patură în grosime variabilă din depuneri fine prafoase, argiloase, nisipoase și așezate toate peste un fundament alcătuit din roci eruptive și depozite cretacee.

Ca și rezultat general al structurii sale geologice și al acțiunii distructive a agenților atmosferici și a diferențelor ciclice de temperatură, configurația actuală a teritoriului este tipic vulcanică, detasându-se unele conuri vulcanice.

Geotehnic

Normativul P100-/2004 încadrează comuna Tomești în zona seismică având $a_g = 0,16$ și perioada de colț $T_c = 0,7$ sec. Adâncimea de îngheț conform STAS 6054/77 este de 90 cm față de C.T.N. neacoperit.

2.1.9 Peisajul natural și factorul antropic

În comuna Tomești pe lângă peisajele naturale întâlnim și peisaje antropice formate datorită prezenței omului cu activitățile sale.

Teritoriul Comunei Tomești ocupă o suprafață de 5.980,938 ha, din care 180,358 ha – intravilan existent, și are în componența următoarele sate cu suprafețele aferente (intravilan):

- Localitatea reședință Tomești - 43,908 ha
- Obarsa – 33,798 ha
- Steia – 30,232 ha
- Dobrot – 20,830 ha
- Livada – 18,045 ha

- Leaut – 14,994 ha
- Tiulești – 13,809 ha
- Valea Mare de Cris – 4,742 ha

Teritoriul Comunei Tomestise imparte pe zone functionale, astfel:

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITATII DE BAZA	SITUATIA EXISTENTA: CATEGORII DE FOLOSINTA (Ha)							
	AGRICOL		NEAGRICOL					TOTAL
	ARABIL	PASUNI SI FANATE	PADURI	APE SI STUF	DRUMURI	CURTI CONSTRUCTII	NEPRODUCTIV	
EXTRAVILAN	997.884	1063.417	3696.163	13.205	29.911	0.000	0.000	5800.580
INTRAVILAN	39.943	64.412	1.691	1.153	14.166	58.992	0.000	180.358
TOTAL	1037.827	1127.829	3697.854	14.358	44.077	58.992	0.000	5980.938
% din TOTAL	17.35	18.86	61.83	0.24	0.74	0.99	0.00	100.00

Bilantul teritorial al suprafetelor cuprinse in intravilanul existent :

INTRAVILAN LOCALITATI	SITUATIA EXISTENTA: CATEGORII DE FOLOSINTA IN INTRAVILAN (Ha)							
	AGRICOL		NEAGRICOL					TOTAL
	ARABIL	FANATE, VII, LIVEZI, GRADINI	PADURI	APE SI STUF	DRUMURI	CURTI CONSTRUCTII	NEPRODUCTIV	
TOMEȘTI	10.991	14.290	1.302	0.257	2.344	14.724	0.000	43.908
DOBROȚ	5.702	6.787	0.000	0.179	1.028	7.134	0.000	20.830
LEAUȚ	4.038	5.248	0.226	0.061	0.797	4.625	0.000	14.994
LIVADA	1.754	7.594	0.000	0.013	1.153	7.532	0.000	18.045
OBÂRȘA	5.217	17.714	0.000	0.438	5.979	4.449	0.000	33.798
ȘTEIA	9.104	6.169	0.000	0.124	1.823	13.013	0.000	30.232
TIULEȘTI	2.580	4.453	0.000	0.081	0.772	5.924	0.000	13.809
VALEA MARE DE CRIȘ	0.559	2.159	0.163	0.000	0.270	1.591	0.000	4.742
TOTAL	39.943	64.412	1.691	1.153	14.166	58.992	0.000	180.358
procent din TOTAL %	22.15	35.71	0.94	0.64	7.85	32.71	0.00	100.00

ZONA FUNCTIONALA EXISTENTA	SUPRAFATA (Ha)			PROCENT DIN TOTAL INTRAVILAN %
	Localitate resedinta	Localitati componente / apartinatoare	TOTAL	
INSTITUTII SI SERVICII	1.718	1.643	3.361	1.86
LOCUINTE DE TOATE TIPURILE	9.490	34.752	44.242	24.53
CAI DE COMUNICATII RUTIERE	2.344	11.822	14.166	7.85
SPORT SI AGREMENT	0.152	0.000	0.152	0.08
PRESTARI SERVICII, DEPOZITE	0.000	0.000	0.000	0.00
COMERȚ	0.040	0.121	0.160	0.09
SPATII VERZI AMENAJATE / NEAMENAJATE	2.118	5.648	7.767	4.31
CONSTRUCTII TEHNICO - EDILITARE	0.000	0.000	0.000	0.00
GOSPODARIRE COMUNALA, CIMITIRE	1.206	2.105	3.311	1.84
TERENURI AGRICOLE	25.281	79.075	104.356	57.86
APE	0.257	0.896	1.153	0.64
PADURI	1.302	0.389	1.691	0.94
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	43.908	136.450	180.358	100.00

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent al comunei Tomești, ilustrează următoarele aspecte :

- zona de instituții și servicii se află concentrată în localitatea de reședință și în localitățile aparținătoare, de regulă în zonele centrale ;
- zona de locuințe este concentrată în localități (vatra satului) și în trupuri izolate, în cazul localităților de tip imprastiat;
- ponderea principală este cea a zonei de terenuri agricole, acestea însumând terenuri arabile în intravilan, grădini, fânețe, și livezi, fapt ce tradează activitățile de bază ale locuitorilor comunei.

➤ Factorul social

● Populația – numărul și evoluția populației

Conform analizelor și datelor din PUG, la nivelul Comunei Tomești există un număr total de 1103 locuitori, repartizați astfel:

Populație	TOMEȘTI	DOBROȚ	LEAUȚ	LIVADA	OBÂRȘA	ȘTEIA	TIULEȘTI	VALEA MARE DE CRIS	TOTAL
Numarul persoanelor prezente	136	128	71	120	199	263	120	1	1038
Numarul persoanelor temporar absente	12	4	4	4		2	7	2	35
Numarul persoanelor plecate pe perioada indelungata	5	2	2		2	3	1		15
Numarul persoanelor temporar prezente	6					7	2		15
TOTAL	159	134	77	124	201	275	130	3	1103

Populația stabilă	conform ultimului recensământ	sub 5 ani	5 - 9 ani	10 - 14 ani	15 - 24 ani	25 - 34 ani	35 - 44 ani	45 - 54 ani	55 - 64 ani	65 - 84 ani	85 + ani
TOTAL	1038	20	28	38	101	95	135	134	177	278	32
Barbati	528	14	16	19	49	56	74	76	83	116	25
Femei	510	6	12	19	52	39	61	58	94	162	7

Nationalitate	TOMEȘTI	DOBROȚ	LEAUȚ	LIVADA	OBĂRȘA	ȘTEIA	TIULEȘTI	VALEA MARE DE CRIS	Total
Populație	149	132	75	124	199	265	127	3	1074
Români	148	132	75	124	199	265	127	3	1073
Maghiari									0
Germani	1								1
Țigani									0
alte naționalități									0

• **Numarul de gospodarii**

Situația gospodăriilor pe satele componente este următoarea:

Gospodării, clădiri	TOMEȘTI	DOBROȚ	LEAUȚ	LIVADA	OBĂRȘA	ȘTEIA	TIULEȘTI	VALEA MARE DE CRIS	TOTAL
Numărul de gospodării									
numărul clădirilor	84	56	38	62	73	92	57	6	468
numărul camerelor de locuit	245	176	88	121	427	243	136	10	1446
suprafața camerelor de locuit	4011	3075	1513	3209	3802	4259	2191	157	22217

Predomină gospodăriile de tip adunat - caracteristice zonei deluroase a Transilvaniei, cu construcții deschise cu împrejurimi joase, și anexe grupate perimetral, bine delimitate de zona agricolă. Starea acestora este în general bună, cu fronturi stradale bine definite și parțial închise.

• **Invatamant**

Atât în localitatea de reședință cât și în majoritatea satelor aparținătoare (exceptie facand valea Mare de Cris), au funcționat unitati de învățământ școlare primare. Actualmente, singura unitate de învățământ care s-a păstrat funcțională (grădiniță, ciclul primar și gimnazial) se află pe raza localității de reședință, Tomești.

➤ **Nivelul de dezvoltare economica**

● **Activitati industriale**

Pe teritoriul comunei nu funcționează unități industriale majore, acestea fiind concentrate în zonele urbane învecinate, și care au absorbit majoritatea forței de muncă active.

Se remarcă sectorul mestesugurilor, traditional zonei, sarbatorit anual in localitatea Obarsa – Targul mestesugarilor.

● **Activitati agricole**

Funcțiunile social – economice dominante ale comunei le reprezintă agricultura și zootehnia, cu o suprafață de 2165,657 ha, în procent de 36,21 %. Ponderea terenurilor agricole din această suprafață este de 47,92% (1037,827ha) concentrată în mare parte în jumătatea sudică a teritoriului. Suprafața de pășuni și fânețe favorizează activitățile agro – zootehnice și pastorale. Alături de aceste activități, în jurul zonelor locuite există suprafețe importante destinate cultivării pomilor fructiferi și viței de vie.

● **Alte activitati** : Nu s-au semnalat alte activități majore, în afara de agricultură și silvicultură, decât în sectorul de prestări servicii, mestesugarit și comerț, acestea fiind la o scară foarte mică și având o arie de acoperire locală, rezumându-se la strictul necesar și nevoile de zi cu zi.

➤ **Circulație și transporturi**

● **Circulația rutieră**

Pe teritoriul comunei circulațiile importante sunt cele auto, acestea desfășurându-se pe arterele principale de acces în zonă - drumul județean DJ 763A, și pe o serie de drumuri comunale și de exploatare, ce se desprind din DN 76 și DJ 763A.

În legătură cu zonele învecinate, drumul județean DJ 763A face legătura cu teritoriul județului Arad, înspre nord-vest. Relația cu vecinătățile estice se face pe drumurile comunale DC 4 (Valea Mare de Cris) și DC 5 (Leaut). Înspre teritoriile administrative nordice (județul Arad și comuna Bulzești de Sus) nu există drumuri de acces practicabile, legăturile fiind făcute pe drumuri de exploatare și forestiere. Drumul național DN 76 drenează toată rețeaua de drumuri din zonă.

Situația drumurilor la nivel de comună se prezintă astfel :

- Drum național DN 76 – 0,9 km modernizat, cu îmbrăcăminte asfaltică de la **46+400 (limita UAT Baia de Cris) la km 47+300 (UAT Vata)**.
- Drum județean DJ 763A Tarnava de Cris – Halmagel(AR) – 12,302 km pe teritoriul UAT Tomești, intersecție cu DN 76 pe raza comunei Vata de Jos, localitatea Tarnava de Cris la **km. 48+350** dreapta, drum modernizat, cu îmbrăcăminte asfaltică;
- Drum comunal DC 2A DN 76 - Steia, drum nemodernizat în lungime de 1,15 km;
- Drum comunal DC 3 Steia - Livada, drum modernizat cu îmbracaminti asfaltice, în lungime de 3,45 km;
- Drum comunal DC 4 Tomești - Valea Mare de Cris - Risca (comuna Baia de Cris), drum nemodernizat greu accesibil pe perioada ploioasă, în lungime de 3,87 km;
- DC 5 Leaut - Risculita (comuna Baia de Cris) drum modernizat cu îmbracaminti asfaltice, în lungime de 3,45 km;
- 119,027 km drumuri de exploatare, agricole și forestiere ce fac legături între diverse zone și localități, drumuri nemodernizate ;
- Străzi în intravilan – 13,678 km parțial modernizate, cu îmbrăcăminte asfaltică și rigole stradale, în proporție de 68 %, din care 3,10 km străzi în intravilanul localității reședință Tomești.

Situația UAT Tomești în raport cu DN 76 (poziție kilometrică) este următoarea :

Comuna Tomești de la la **46+400 (limita UAT Baia de Cris) la km 47+300 (UAT Vata)**

▪ **Reglementarea circulației în intersecții :**

Intersecție DN 66 :

- *Intersecție simplă cu DC 3A spre Steia ;*

Drum cu prioritate DN 76, intersecție semnalizată cu marcaje de informare, și reglementare a circulației în intravilan , partea dreapta.

Intersecții DJ 763A :

- *Intersecție simplă cu DC 3 Steia – Livada ;*

Drum cu prioritate DJ 763A, intersecție semnalizată cu marcaje de informare, și reglementare a circulației în intravilan partea stanga.

- *Intersecție simplă cu DC 4 Tomesti - Risca ;*

Drum cu prioritate DJ 763A, intersecție nesemnalizată si fara marcaje de informare, sau reglementare a circulației în intravilan partea derapta.

- *Intersecție simplă cu DC 5 Leaut - Risculita;*

Drum cu prioritate DJ 763A, intersecție semnalizată cu marcaje de informare, și reglementare a circulației în intravilan partea dreapta.

Intersecțiile de străzi din intravilanul localităților sunt în general semnalizate, în cele nesemnalizate aplicându-se regula priorității de dreapta.

▪ **Restricții rutiere**

Extravilan : Restricții de viteză pe DN 76 pe sectoare de drum in curbă și în apropierea intersecțiilor.

Intravilan : Restricții de viteză în intravilan, zona școlilor și a grădinițelor.

▪ **Marcaje rutiere**

Extravilan : Marcaje rutiere specifice drumurilor în aliniament sau curbe, marcaje de limitarea vitezei la intrarea in localități.

Intravilan : Marcaje rutiere specifice drumurilor in aliniament sau curbe, treceri de pietoni semnalizate, marcaje de informare, obligare si restrictie.

▪ **Stații pentru mijloace de transport în comun**

Stațiile pentru mijloacele de transport în comun situate în intravilanul localităților sunt amenajate cu refugii și copertine pentru călători. Teritoriul comunei este traversat de rute regulate pe relațiile locale Brad – Obarsa, cu stații în localitatile Steia, Tomești, Tiulesti, Leaut, Dobrot si Obarsa.

• **Zone de protecție si siguranta**

Conform avizului Companiei Naționale de Drumuri și Autostrăzi, Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara nr. _____, zona de protecție a DN 76 este de 22 m măsurată în ambele părți din marginea zonei de siguranta.

Toate investițiile vecine cu DN 76 se vor supune avizării CNADNR și DRDP Timișoara.

• **Circulația feroviara**

Nu este cazul, teritoriul comunei Tomești nu este traversat de trasee CF.

➤ **Turismul**

Obiective turistice

- *Biserica "Sfântul Ierarh Nicolae" din satul Dobroț, construcție secolul al XX-lea, monument istoric*

- *Biserica de lemn "Schimbarea la fata"* din satul Obârșa, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- *Biserica de lemn "Sfântul Nicolae"* din satul Șteia, construcție 1823
- *Biserica de lemn "Adormirea Preacuratei Fecioare Maria"* din Tiulești, construcție 1784
- *Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil"* din satul Leauț, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- *Gospodărie țărăneasă (Herbea)* din satul Tomești, construcție secolul al XIX-lea, monument istoric

2.1.10 Echiparea edilitara (existenta)

➤ Gospodarirea apelor

Teritoriul comunei Tomești este străbătut de cursul de apă al parâului Obarsa pe direcția sud – nord, cursul principal ca debit și permanență. Tot acesta este și colectorul tuturor cursurilor de apă secundare, cu vărsare în râul Crișul Alb înspre sud, pe teritoriul comunei Vata de Jos. Pe raza teritoriului administrativ al comunei Tomești, paraul Obarsa a fost pe alocuri regularizat și au fost executate lucrări de protecții ale malurilor cu gabioane de piatră.

Al doilea curs de apă, ca debit și permanentă, ce traversează comuna este paraul Baldovin, în zona nord-estică. Acesta își are obarsia în zona înaltă a teritoriului, și o străbate pe o distanță de cca. 5,35 km, înspre partea central-estică, unde o paraseste ca să devină și acesta un afluent al Raului Crișul Alb.

Datorită conformației fizice a teritoriului, majoritatea cursurilor de apă permanente din jumătatea nordică se dezvoltă pe vai adânci, adeseori cu aspect de torenți.

➤ Alimentarea cu apă, rețele de aducțiune

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu există lucrări de captare, stocare, transport sau distribuție de apă.

În gospodăriile din zonele adiacente cursurilor de apă permanente se pot întâlni, izolat, lucrări locale de captare a unor izvoare, folosite pentru alimentarea cu apă potabilă.

În proporție de 98%, gospodăriile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu apă din puturi săpate sau forate în panza freatică, interceptată la un nivel subteran de cca. 3 - 10 m.

➤ Canalizare

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu există lucrări de canalizare sau epurare a apelor uzate.

Având în vedere conformația fizică a terenului și tipul de așezări rurale sub-montane, cu gospodării izolate în trupuri distincte, se folosesc în continuare puturile absorbante (fose septice).

➤ Alimentare cu energie electrică

Teritoriul administrativ al comunei Tomești este traversat pe direcția nord-vest - sud-est de Linia Electrică Aeriană LEA 110kV Brad – Halmagiu. Conform avizului Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice – Sucursala de Transport Timișoara nr. _____ din _____, zona de protecție și siguranță față de rețele se constituie într-un culoar terestru de 37 m lățime (18,5m stânga + 18,5 m dreapta față de axul liniei) pentru rețelele de 110 kV.

Toate localitățile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu energie electrică prin intermediul unor linii electrice aeriene de 20 kV, provenind din stația de transformare 220 - 110 kV – 20 kV Brad. Rețelele de distribuție sunt aeriene, din posturi de transformare aeriene de 20 kV – 0,4 kV, pe trasee ce urmăresc străzile de acces. Iluminatul stradal este și el prezent în toate localitățile, pozat pe stâlpii de JT din intravilan.

➤ **Telefonie, RTV, date**

Teritoriul comunei este străbătut în direcția nord - sud de un cablu telefonic interurban, pozat aerian, pe stalpii LEA existenți.

Sunt prezente și rețelele de telefonie mobilă, în măsura în care, datorită reliefului, acoperirea cu semnal GSM este prezentă.

➤ **Alimentarea cu gaze naturale**

Nu este cazul, pe teritoriul administrativ al comunei Tomești nu există rețele de transport sau distribuție de gaze naturale.

➤ **Alimentarea cu caldura**

În proporție de 100% încălzirea spațiilor locuibile se face cu sobe cu combustibili solizi (lemn).

➤ **Gospodărire comunala, cimitire**

Pe teritoriul comunei nu există unități de gospodărire comunala și platforme de depozitare a deșeurilor, acestea fiind preluate în mod organizat de către firme de profil din municipiul Brad.

Cimitirele sătești sunt bine organizate și delimitate, există în toate localitățile comunei, în strânsă legătură cu zonele funcționale aferente cultelor.

2.1.11 Zone cu riscuri naturale

Facând un inventar al zonelor cu riscuri naturale, le putem considera cu impact scăzut. Suprafețele ce prezintă riscuri de alunecări de teren pot fi ameliorate prin terasări și taluzări urmate de acțiuni de înierbare, plantare de arbuști sau chiar pomi.

Zonele agricole de pe lunca Paraului Obarșa și zonele de intravilan de-a lungul acestui curs de apă principal sunt protejate față de viituri datorită conformației fizice a terenului, cu o albie minoră destul de adâncă.

Nu sunt afectate utilități, drumuri sau construcții.

În situația unor eventuale alte revărsări ale apelor din limitele arătate, vor fi afectate doar terenuri agricole arabile și fânețe.

2.2. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU

2.2.1 Situația existentă a mediului

Cadrul natural existent nu ridică probleme deosebite, acesta fiind caracteristic zonei de depresiune a Bradului, zona cu aspect sub-montan, cu relief dominat de dealuri brazdate de văi adânci. Cursul principal de apă –paraul Obarșa are traseu destul de rectiliniu în cursul superior, pentru ca atunci când paraseste zona înaltă străjuită de versanți abrupti, să capete inflexiuni, în funcție de structurile geologice întâlnite. Alocuri, în zona nordică, acolo unde văile se adâncesc și traseul apelor este dictat de diverse structuri geologice, apar fenomene de inundații locale și alunecări de maluri, datorate ploilor torențiale și în mare măsură din cauza neîntreținerii drumurilor de exploatare și nedecolmatării rigolelor. Aceste suprafețe sunt mici, de ordinul zecilor de metri pătrați, astfel încât nu prezintă riscuri majore.

Clima prezentă pe raza comunei este una temperată – continentală, cu veri lungi, ierni blânde și anotimpuri de trecere scurte. În timpul primăverii, datorită topirii zăpezilor căzute pe versanții cu expoziție nordică, se mai notează local fenomene de șiroire și torenți. În aceeași perioadă, mai apar fenomene locale de mici alunecări de teren, datorate umflării pachetelor argiloase și prezenței unor izvoare. Suprafețele amintite sunt mici, ele nu prezintă riscuri majore și sunt poziționate în extravilanul localităților, având destinația de pășuni.

Una dintre resursele naturale ale zonei este lemnul, aflat în parchete și compozite private. Au existat din păcate exploatare de masă lemnoasă intense și necontrolate, în nordul teritoriului, drept

dovadă existența unei bogate rețele de drumuri de exploatare, fapt ce a condus la alterarea locala a mediului. Aceleași exploatări conduc și la unele fenomene de șiroire pe văile din zonă, în special în perioada verii, cursurile de apa luând un aspect vijelios, de torent.

Activitățile de bază ale locuitorilor comunei – agricultura și zootehnia –, alături de tradițiile locale în meseria olăritului și al prelucrării obiectelor casnice din lemn, nu generează aspecte negative de mediu, dar practicarea acestora în mod organizat ar putea duce la folosirea la întreaga capacitate a terenurilor agricole arabile și pasuni existente – în prezent folosite în proporție de cca. 60 %.

Lipsa unui sistem centralizat de canalizare duce la folosirea în continuare a bazinilor vidanjabile și puțurilor absorbante, care alterează solul și pânza freatică.

Evacuarea apelor meteorice se face în rigole stradale și emisarii naturali (cursuri permanente de apă).

Pentru eliminarea acestor probleme, este necesară realizarea sistemelor de canalizare locală și a unor stații de epurare locale, acolo unde relieful și aspectele economice și de exploatare permit.

Pe teritoriul administrativ al comunei Tomești nu există nici o unitate industrială generatoare de poluare. Activitățile de prestări – servicii și depozități prin dimensiunea activității acestora nu produc efecte negative, acestea rezumându-se la nevoile zilnice și consumul utilizatorilor locali.

Patrimoniul cultural existent al comunei Tomești se prezintă astfel:

Monumente istorice :

NR.	COD_LMI	DENUMIRE	PROTECȚIE
1.	HD-II-m-B-03310	Dobrot – Biserica de lemn "Sf. Nicolae"	50 m
2.	HD-II-m-B-03358	Leaut – Biserica de lemn "Sf. Arhangheli"	50 m
3.	HD-II-a-B-03465	Tomesti – Gospodaria Herbei	50 m
4.	HD-II-a-B-03465.01	Tomesti – Casa Herbei	50 m
5.	HD-II-a-B-03465.02	Tomesti – Sura	50 m
6.	HD-II-m-B-03372	Obarsa – Biserica de lemn "Schimbarea la fata"	50 m

În urma analizei situației existente referitoare la zonele verzi amenajate de pe teritoriul comunei Tomești, se constată existența acestora sub forma de mici zone amenajate adiacente instituțiilor și serviciilor publice din zonă, zone verzi amenajate în localitățile Tomești și Obarsa, zone verzi de aliniament de o parte și de alta a drumurilor și plantații de protecție de-a lungul cursurilor de apă. De asemenea, în localitatea reședință Tomești, este dat de curând în folosință un stadion, împreună cu dotările aferente.

Totalitatea spațiilor verzi însumează o suprafață de cca. 15,095 ha, ceea ce raportat la numărul total de locuitori ai comunei (1103 total locuitori 2011) reprezintă 136,85 mp zonă verde/ locuitor, așadar mult peste media stabilită de Normele Comunitare

2.2.2 Calitatea aerului

Poluarea aerului este rezultatul unor procese naturale și antropice. Surse de poluare nu există, mai ales că pe teritoriul comunei nu există unități industriale iar ocupația de bază a locuitorilor este agricultura și zootehnia.

Activitățile ce se desfășoară pe raza comunei Tomești nu sunt considerate surse de poluare a aerului, acestea fiind punctuale și cu o frecvență foarte scăzută. Pe teritoriul comunei Tomești nu există o rețea proprie de prelevare a probelor pentru stabilirea calității aerului. Pot fi menționate o serie de surse locale cu caracter temporar, reprezentate prin următoarele activități umane:

- procesele de ardere pentru încălzirea locuințelor și obiectivelor socio – economice, care generează monoxid de carbon (CO), dioxid de carbon (CO₂), oxizi de azot (NO_x), oxizi de

sulf (SO_x), hidrocarburi policiclice aromate care se atașează de funingine, pulberi sedimentabile, fum, funingine (mai ales în timpul iernii);

- circulația și transportul rutier generează NO_x, CO₂, CO, hidrocarburi nearse, pulberi în suspensie și sedimentabile, fum, substanțe adăugate benzinei sau uleiurilor pentru a le îmbunătăți calitățile (antioxidanți, anticorozivi) și zgomot (în deosebi pe DN76);
- activitățile locale de construcție de case rezidențiale și activitatea micilor unități de prestări servicii aflate pe raza localităților Tomești, Obârșa, Șteia, cu impact și emisii (noxe gazoase și pulberi) scăzute ;

2.2.3 Calitatea apelor

a) Apele de suprafață

Teritoriul comunei Tomești este străbătut de cursul de apă al parâului Obârșa pe direcția sud – nord, cursul principal ca debit și permanență. Tot acesta este și colectorul tuturor cursurilor de apă secundare, cu vărsare în râul Crișul Alb înspre sud. Apa văii Obârșa se varsă în râul Crișul Alb la vest de stațiunea Vața de Jos avînd o albie destul de adîncă și de largă încît nu face revărsării decît destul de rar cu ocazia ploilor torențiale. Cea mai mare cantitate a debitului de apă a acestei văi provine din izvorul natural al ei de sub poalele muntelui iar restul este debitată de ploile ce cad în această regiune, mai relevante în primele luni ale anului cît și în lunile de toamnă.

Un al doilea curs de apă, ca debit și permanentă, ce traversează comuna în zona nord-estică este paraul Baldovin, cu vărsare în râul Crișul Alb.

Datorită conformației fizice a teritoriului, majoritatea cursurilor de apă permanente din jumătatea nordică se dezvoltă pe văi adânci, adeseori cu aspect de torenți.

Pe raza teritoriului administrativ al comunei Tomești, paraul Obârșa a fost pe alocuri regularizat și au fost executate lucrări de protecție ale malurilor cu gabioane de piatră.

În proporție de 98%, gospodăriile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu apă din puturi săpate sau forate în pânza freatică, interceptată la un nivel subteran de cca. 3 - 10 m.

Canalizarea apelor pluviale de pe raza localităților și de pe întreg teritoriul administrativ se face gravitațional, prin rigole stradale, parțial betonate. Emisii principale ale apelor pluviale evacuate sunt pârâul Obârșa împreună cu afluenții acestuia și paraul Baldovin.

Putem menționa ca surse de poluare cu caracter temporar – accidental scurgerile de apă meteorice ce spală și antrenează substanțe poluante din zonele de depozitare a deșeurilor zootehnice, sau din zone agricole proaspăt tratate cu substanțe chimice fertilizante și contra dăunătorilor. Unele zone ale văii pârâului Obârșa sunt afectate de deșeurile menajere aruncate de populație pe maluri.

b) Apele subterane

Apele subterane sunt mai puțin expuse riscului poluării. Cauzele probabile pentru care în majoritatea cazurilor apele freatice nu corespund cerințelor pentru a fi utilizate în scopuri potabile sunt următoarele:

- infiltrațiile de la suprafață de substanțe organice sau chimice provenite din activități umane (WC-uri, grajduri de animale, etc);
- depozitări necorespunzătoare de deșeuri menajere și dejecții zootehnice;
- dezvoltarea intensivă a agriculturii în ultimele decenii cu utilizarea excesivă a îngrășămintelor chimice pe bază de azot și fosfor, și a pesticidelor, poate conduce la acumularea în sol a unor substanțe chimice care se pot infiltra în pânza freatică;
- utilizarea closetelor cu bazine vidanjabile;
- surse de apă (captări, fântâni) fără perimetre de protecție.

Lipsa unui sistem centralizat de canalizare și epurare ape uzate în comuna Tomesti, duce la folosirea în continuare a bazinelor vidanjabile și puțurilor absorbante, care pot altera solul și pânza freatică.

2.2.4 Calitatea solurilor

a) Poluarea solurilor

Surse de poluare nu există, mai ales că pe teritoriul administrativ al comunei nu există unități industriale generatoare de poluare, iar ocupația de bază a locuitorilor este agricultura și zootehnia.

Prin urmare, potențialele surse de poluare a solurilor din teritoriul studiat sunt de natură biologică. Principalul factor care poate cauza poluarea solurilor este depunerea întâmplătoare pe sol a deșeurilor menajere și a reziduurilor și dejecțiilor zootehnice. Dejecțiile zootehnice au un conținut mare de materie organică ușor biodegradabilă și de elemente nutritive (P, K, N, Ca, Mg, microelemente), constituind un îngrășământ organic foarte recomandat ca fertilizant al solurilor.

Aceste considerente, alături de mirosul neplăcut resimțit la distanțe mari, impun aplicarea acestora ca îngrășăminte pe terenurile agricole în cantități moderate și numai după ce au fost compostate în condiții controlate. Administrate în cantități prea mari, dejecțiile zootehnice determină apariția riscului poluării solului datorită depășirii capacității de absorbție a solului respectiv. Un potențial poluator ar putea fi și substanțele chimice pentru combaterea dăunătorilor administrate incorect și folosirea excesivă a îngrășămintelor chimice.

Calitatea factorului de mediu sol este bună, cu mici excepții în zonele locuite, datorită lipsei canalizării menajere.

Lipsa unui sistem centralizat de canalizare duce la folosirea în continuare a bazinelor vidanjabile și puțurilor absorbante, care pot altera local calitatea solului și pânzei freatice.

b) Degradarea solurilor

Pe teritoriul comunei Tomesti terenurile degradate sunt terenurile care pot fi afectate de alunecări de teren, care sunt ne semnificative la nivelul teritoriului administrativ și care pot fi ameliorate prin terasari și taluzari urmate de acțiuni de înierbare, plantare de arbuști sau chiar pomi.

Astfel, în zona nordică a comunei, acolo unde văile se adâncesc și traseul apelor este dictat de diverse structuri geologice, apar fenomene de inundații locale și alunecări de maluri, datorate ploilor torențiale și în mare măsură din cauza neîntreținerii drumurilor de exploatare și nedecolmatării rigolelor. Aceste suprafețe sunt mici, de ordinul zecilor de metri pătrați, astfel încât nu prezintă riscuri majore.

2.2.5 Calitatea vegetației și faunei

Vegetația naturală a comunei Tomesti este caracteristică zonei de deal, cu influențe ale zonei submontane, constituită din păduri de foioase: fag, stejar, gorun, carpen, etc., și rasinoase.

Vegetația constituită din pajiști și păduri, a fost modificată de-a lungul timpului de diverse activități umane: deșteleniri, defrișări, exploatare de masă lemnoasă, pășunat intensiv. Astfel, vegetația forestieră s-a diminuat, atât din punct de vedere al cantității cât și al calității.

Resursa naturală - lemnul, a fost supusă unei exploatare intense și necontrolate în nordul teritoriului, drept dovadă existența unei bogate rețele de drumuri de exploatare, fapt ce a condus la alterarea locală a mediului. Aceleași exploatare conduc și la unele fenomene de șiroire pe văile din zonă, în special în perioada verii, cursurile de apă luând un aspect vijelios, de torent.

Activitățile de bază ale locuitorilor comunei – agricultura și zootehnia, alături de tradițiile locale în mestesugul olăritului și al prelucrării obiectelor casnice din lemn, nu generează aspecte negative de mediu, dar practicarea acestora în mod organizat ar putea duce la folosirea la întreaga capacitate a terenurilor agricole arabile și pasuni existente – în prezent folosite în proporție de cca. 60 %.

Ca și vegetația, fauna din acest teritoriu a suferit ca urmare a activităților antropice – defrisări, care au determinat restrângerea arealelor, modificarea componenței populațiilor și a habitatelor.

În urma analizei situației existente referitoare la zonele verzi amenajate de pe teritoriul comunei Tomești, se constată existența acestora sub forma de mici zone amenajate adiacente instituțiilor și serviciilor publice din zonă, zone verzi amenajate în localitățile Tomești și Obarșa, zone verzi de aliniament de o parte și de alta a drumurilor și plantații de protecție de-a lungul cursurilor de apă.

Totalitatea spațiilor verzi însumează o suprafață de cca. 15,095 ha, ceea ce raportat la numărul total de locuitori ai comunei (1103 total locuitori 2011) reprezintă 136,85 mp zonă verde/ locuitor, așadar mult peste media stabilită de Normele Comunitare.

Teritoriul administrativ al comunei Tomești se suprapune în extremitatea nordică cu aria protejată **ROSCI0324 Muntii Bihor**. Zona de suprapunere se regăsește în extravilanul comunei, în zona înaltă, pe cursurile superioare ale paraielor Obarșa și Baldovin. Teritoriul administrativ al comunei Tomești este suprapus în proporție de 22,43 % (1338,401 ha) peste aria de interes comunitar Natura 2000 **ROSCI0324 Muntii Bihor**.

Distanța dintre aria protejată ROSCI 0324 Muntii Bihor și zonele de intravilan propus ale localității cele mai apropiate (satul Obarșa) este de 2,53 km.

În afara teritoriului comunei, perimetral sunt identificate următoarele arii protejate de interes comunitar:

- ROSPA0132 Muntii Metaliferi, la 2,12 km est față de intravilanul localității Leaut;
- ROSCI0325 Muntii Metaliferi, la 4,16 km sud față de intravilanul localității Steia;
- ROSCI0406 Zarandul de Est, la 11,65 km sud-vest față de intravilanul localității Livada;
- ROSCI0298 Defileul Crisului Alb, la 9,58 km vest față de intravilanul localității Livada;

Concluzie: Calitatea factorilor de mediu apă, aer, sol, vegetație și faună este foarte bună, cu mici excepții în ceea ce privește solul în zonele locuite, datorită lipsei canalizării menajere.

2.2.6 Măsurile necesare pentru ameliorarea factorilor de mediu

Prioritățile în domeniul mediului se referă, în principal, la acele măsuri necesare pentru rezolvarea disfuncționalităților de mediu menționate anterior în prezenta documentație.

În acest sens se impun:

SOLUL

Principalele activități care au un impact asupra învelișului de sol sunt considerate cele de săpături pentru decoperta, în vederea lucrărilor de infrastructură pentru diverse funcțiuni.

- Măsurile de ordin constructiv și de întreținere pentru asigurarea stabilității solului constau din:
  - executarea corectă a săpăturilor;
  - vehicularea utilajelor principale folosite la distanțe corespunzătoare față de săpături, spre a evita ruștile și alunecările de taluz, precum și avarierea utilajelor;
  - evitarea degradării solului prin scurgerile de ulei și motorină de la utilajele de construcții.
- Se va urmări diminuarea până la eliminare a surselor de poluare provenite din activitățile de construcții propuse în zonele de intravilan extinse;
- Deșeurile menajere și cele provenite din demolari vor fi evacuate în mod organizat, de către unități de profil din zonele urbane învecinate;
- Interzicerea cu desăvârșire a depozitării deșeurilor menajere pe raza comunei și evacuarea acestora de către unități specializate. Controlul strict al depozitării deșeurilor menajere și zootehnice, cu respectarea normelor în vigoare;
- Recuperarea unor terenuri degradate prin cultivarea acestora și lucrări de protejare a malurilor apelor curgătoare;

- Modernizarea, intretinerea si amenajarea rigolelor stradale, pe langa unele consolidari de maluri, acolo unde traseele paraielelor sunt un factori de risc pe perioade ploioase ;
- Aplicarea rationala de fertilizanti și utilizarea rațională a pajiștilor, prin evitarea suprapășunatului;
- Rezumarea activitatilor din domeniul silvic la lucrari de intretinere si de igienizare, evitarea exploatarilor de masa lemnoasa masive in vederea evitarii declansarii de eroziuni de suprafata si alunecari de teren;
- Amenajarea de suprafete noi de zone verzi si realizarea de bariere de protectie din zone plantate adiacente cursurilor de apa din intravilan;
- Intretinerea barierelor spontane de vegetatie din zonele adiacente cursurilor de apa din intravilan.
- Monitorizarea calitatii solului la nivel de teritoriu administrativ al comunei;

APELE de suprafață și apele uzate menajere

- Interzicerea depozitării de deșeuri în albiile cursurilor de apă;
- Asigurarea potabilității prin instituirea de zone de protecție sanitară cu regim strict in jurul surselor de apă potabilă - a captărilor actuale de apă din subteran, respectarea distanțelor sanitare între acestea și eventualele surse de impurificare (closete, gospodării, grajduri);
- Instituirea de zone de protecție sanitară cu regim strict in jurul surselor de apă potabilă și a rezervoarelor de înmagazinare a acesteia (a rezervoarelor propuse cu volume de 100 mc si 200 mc);
- Pentru înlăturarea completă a revărsării apelor în albiile majore, acolo unde este posibil acest fenomen, se recomandă păstrarea permanent curată a albiilor minore pe ambii versanți ale acestora, prin înlăturarea vegetației ierboase, buruieni, lăstăriș, arboret mărunț, deșeuri, care încetinesc viteza de scurgere a apelor;
- Realizarea echiparii tehnico- edilitară în localitățile comunei - realizarea lucrarilor pentru sistemele de canalizare menajera in localitatile Tomesti, Dobrot, Leaut, Obarsa, Steia, si Tiulesti; realizarea statiei de epurare locale cu emisar natural paraul Obarsa in localitatea Steia;
- Instituirea de zone de protecție sanitară cu regim strict, în jurul stației de epurare (50 m).

AERUL, ZGOMOTUL ȘI VIBRAȚIILE

Activitățile ce se desfășoară pe raza comunei nu sunt considerate surse de poluare a aerului sau generatoare de zgomot și vibrații, acestea fiind punctuale și cu o frecvență foarte scăzută, fiind vorba de operațiuni locale de demolare și/sau construcție de clădiri rezidențiale și a drumului național DN76.

În timpul activităților de construcții și amenajări, pe perioada de valabilitate a Planului Urbanistic General, nu se vor semnala emisii de noxe și pulberi în suspensie, peste limitele admise. Drumurile locale și de exploatare din zonele de intravilan extins vor fi stropite în perioada secetoasă, pentru evitarea producerii de pulberi în suspensie gazoasă (praf).

NIVELUL DE RADIOACTIVITATE

Activitățile din teritoriul administrativ al comunei Tomești nu constituie sursă de poluare radioactivă. Structura geologică a zonei nu conține formațiuni purtătoare de minerale radioactive.

Liniile aeriene de medie tensiune care străbat teritoriul administrativ al comunei vor genera câmpuri electrice și magnetice ce nu vor afecta populația, întrucât traversarea teritoriului se face pe porțiuni de extravilan, iar în intravilan este reglementată zona de protecție a acestora (culoare de protecție în funcție de capacitatea liniei).

Servitutele de trecere pentru liniile de electricitate sunt stabilite astfel încât să asigure compatibilitatea cu norme naționale și internaționale de expunere. În plus, în limitele acestor culoare de trecere, nu va fi permisă prezenta locuințelor sau a construcțiilor permanente, prin instituirea de zone cu interdicție totală de construire generate de zonele de protecție ale respectivelor rețele.

PATRIMONIUL CULTURAL, PEISAJ

În vederea protejării monumentelor istorice și de arhitectură, s-au avut în vedere perimetre de protecție față de monumentele istorice existente și propuse de pe raza comunei.

De asemenea, față de întreg frontul stradal construit trebuie avută în vedere ca și măsură de protecție realizarea de aliniamente stradale din spații plantate, acolo unde este posibil.

2.3. EVOLUȚIA PROBABILĂ A CALITĂȚII MEDIULUI ÎN SITUAȚIA NEIMPLEMENTĂRII PUG

Analiza situației actuale privind calitatea și starea mediului natural, precum și analiza situației economice și sociale a identificat o serie de aspecte privind evoluția probabilă a componentelor de mediu (apa, aer, sol). În aprecierea evoluției probabile a diferitelor componente de mediu s-a avut în vedere faptul că un P.U.G. creează un cadru pentru modernizarea și dezvoltarea zonei prin mijloace specifice. În felul acesta, un astfel de plan poate genera presiuni asupra unor componente de mediu, iar pe de altă parte poate soluționa prin mijloace urbanistice anumite probleme de mediu existente.

În continuare este prezentată sub formă tabelară evoluția factorilor de mediu: apă, aer, sol, biodiversitate, sănătatea populației, peisaj, mediu social și economic, în situația neimplementării PUG al comunei Tomesti – Tabel nr.1

Tabel nr.1–Evoluția factorilor de mediu în situația neimplementării măsurilor din Planul Urbanistic General

Factor de mediu	Aspect identificat	Propuneri PUG	Efecte în cazul neimplementării PUG
Apa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nu există lucrări de captare, stocare, transport sau distribuție de apă → echipare tehnico-edilitară inexistentă ▪ Nu există lucrări de canalizare sau epurare a apelor uzate → evacuarea necontrolată a apelor uzate menajere în localitățile comunei; ▪ Depozitarea/aruncarea gunoierului menajer în locuri neamenajate; 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea echipării tehnico-edilitare a comunei → implementarea soluțiilor de alimentare cu apă și canalizare: <ul style="list-style-type: none"> ▪ realizarea sistemului de alimentare cu apă potabilă (captarea prin priză directă a apei potabile din paraul Obarșă și înmagazinare în rezervoare-tampon) pt. localitățile Tomești, Dobrot, Leaut, Obarșă, Steia și Tiulești; ▪ realizarea unui sistem centralizat de colectare și epurare a apelor uzate menajere, cu stație de epurare locală pe raza localității Steia; -Modernizarea rigolelor stradale comunale pentru colectarea apelor pluviale (betonare) -Implementarea unui sistem durabil privind gestionarea deșeurilor; 	<p>Lipsa canalizării și a epurării apelor uzate menajere poate să afecteze în timp calitatea apelor de suprafață și a celor subterane.</p> <p>Degradarea calității apelor datorită exploatarea resurselor de apă freatică și datorită deversării apelor uzate neepurate direct în emisari</p>
Aer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Infrastructura rutieră modernizată în mare parte; ▪ Drumuri comunale și sătești nemodernizate, greu practicabile, circulație rutieră anevoioasă; ▪ Sunt amenajate parțial podete din beton peste rigolele stradale. ▪ Utilizare combustibili solizi pentru încălzire 	<ul style="list-style-type: none"> ▪Reabilitarea și modernizarea întregii rețele de drumuri comunale/satești (străzi principale și secundare din intravilan și DC 2A, DC 3A, DC 4); ▪ Modernizarea drumurilor de exploatare, agricole și forestiere ce fac legături între diverse zone și localități; ▪Asfaltarea întregii rețele de drumuri și reprofilarea lor; 	<p>Gradul de degradare a drumurilor satești va crește;</p> <p>Relațiile de comunicare între localități se vor restrânge; Consumul de combustibil solid va contribui la creșterea emisiilor de poluanți gazoși, gaze cu efect de seră; Creșterea fenomenului migrator.</p>
Sol	Inexistența unui sistem centralizat de colectare și epurare a apelor uzate în loc. comunei; Evacuarea necontrolată a apelor uzate menajere; Posibilitatea afectării	Realizarea sistemului de colectare și epurare a apelor uzate în loc. comunei; Amenajarea/modernizarea de șanțuri și rigole pe marginea drumurilor comunale	Degradarea solului datorită deversării necontrolate de ape uzate menajere; Managementul defectuos al deșeurilor -deșeuri aruncate

	<p>solului prin poluarea cu azotați și cu fosfați ca urmare a utilizării în exces de îngrășăminte chimice și de substanțe pentru combaterea dăunătorilor; Terenuri agricole neexploatate economic; Exploatare de masă lemnoasă intensă și necontrolată; Depozitare necontrolată a deșeurilor menajere și deșeurilor zootehnice</p> <p>Pentru teritoriul comunei Tomesti nu există date care să confirme poluarea solurilor</p>	<p>pentru colectarea apelor pluviale; Colectare selectivă a deșeurilor, dotare cu containere specifice; Implementarea unui sistem durabil privind gestionarea deșeurilor; Intervenții în zonele cu riscuri naturale, alunecări de teren.</p>	<p>arbitrar pe cursuri de apă; afectarea calității apei din pânza freatică sau a apei de suprafață, aspect și miros dezagreabil.</p> <p>Persistența deșeurilor menajere și zootehnice pe sol poate constitui o sursă de îmbolnăvire a populației și animalelor; Exploatarea necorespunzătoare a foselor existente.</p>
Sanatatea populației	<p>a. Apă potabilă Echipare edilitară inexistentă → nu există lucrări de captare, stocare, distribuție de apă potabilă; Asigurarea apei potabile se face din puturi sapate sau forate în pânza freatică (fântani) Apa din fântâni poate să nu îndeplinească întotdeauna normele de potabilitate.</p>	<p>Realizarea echipării tehnico-edilitare a comunei → implementarea soluțiilor de captare și alimentare cu apă potabilă, canalizare și epurare ape uzate menajere;</p>	<p>Condiții igienico-sanitare precare – periclitează starea de sănătate a populației; Stagnare economică și socială; Scăderea numărului locuitorilor prin migrare spre urban.</p>
	<p>b. Apa menajeră ▪ Nu există lucrări de canalizare sau epurare a apelor uzate → evacuarea necontrolată a apelor uzate menajere în localitatea comunei; Disfuncționalități: ▪ Lipsa unui sistem centralizat de canalizare și epurare a apelor uzate menajere; ▪ Posibilitatea poluării solului și a stratului freatic de mică adâncime</p>	<p>Realizarea sistemului centralizat de colectare și epurare a apelor uzate din loc. ce vor fi alimentate cu apă - Tomești, Dobrot, Leaut, Obarșă, Steia, Tiulești, cu stație de epurare la Steia; Amenajarea/modernizarea canalizării pluviale, rigole, pe marginea drumurilor comunale, pentru colectarea/evacuarea apelor pluviale.</p>	<p>Confort scăzut al locuitorilor; Condiții igienico-sanitare precare – apariția unor focare de infecții. Exploatarea necorespunzătoare a foselor existente. Poluarea pânzei freatice și a solului</p>
	<p>c. Gestionare deșeuri Colectarea deșeurilor menajere de la populație și agenții economici, se face de către firme de profil specializate. Majoritatea locuințelor individuale și agenții economici posedă europubele individuale.</p>	<p>Realizarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor, dotare completă cu europubele și cu containere specifice fiecărui tip de deșeu; Implementarea unui sistem durabil privind gestionarea deșeurilor; Colectarea deșeurilor se va face conform Directivei Europene, a Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor și a Planului Național de Gestionare a Deșeurilor și a Planului Județean de Gestionare a Deșeurilor.</p>	<p>Sursă generatoare de disconfort cu efecte negative asupra sănătății populației; Risc crescut de afectare a factorilor de mediu. Deșeurile se vor arunca pe cursuri de apă, pe terenuri, cu pericolul degradării solului, afectarea pânzei de apă freatică și apele de suprafață.</p>
Riscuri naturale	<p><i>Zone afectate de eroziune și alunecări de teren</i> Zonele afectate de alunecări de teren sunt nesemnificative la nivelul teritoriului comunei; Terenurile afectate de alunecări sunt în legătură cu albiile văilor. <i>Zone cu risc de inundabilitate</i> Lunca paraului Obarșă și zonele de intravilan de-a lungul acestuia sunt protejate față de viituri cu maluri</p>	<p>Realizarea canalizării pluviale pe întreg teritoriul comunei; Măsuri de împăduriri pe versanții cu riscuri de alunecare a terenului; Pentru înlăturarea completă a revărsării apelor în albiile majore, acolo unde este posibil acest fenomen, se recomandă păstrarea permanent curată a albiilor minore pe ambii versanți ale acestora, prin înlăturarea vegetației ierboase,</p>	<p>Drumuri degradate sau întrerupte; Pierderi materiale în gospodăriile populației. Creșterea probabilității măririi suprafețelor afectate/degradate.</p>

	stabilizate, regularizate si lucrări de consolidari de maluri.	buruieni, lăstăriș, arboret mărunț, deșeuri	
Schimbări climatice	Sursele de emisii cu efect de seră sunt minore. Nu sunt identificate utilizări ale substanțelor interzise prin Protocolul de la Montreal	Nu se fac propuneri	Nu sunt efecte
Conservarea resurselor naturale	Utilizarea de materiale de construcție cu coeficient de transfer termic mare. Echipamente de producere a energiei termice cu randamente mici; Folosirea de combustibili cu putere calorifică mică (comuna nu dispune de o rețea de alimentare cu gaz metan).	Eficiențizarea energetică prin: - reabilitarea termică a clădirilor si dotarea cu echipamente moderne de producere a energiei termice; - folosirea de combustibili cu putere calorifică mare, nepoluanți;	Creșterea emisiilor de gaze de ardere in perioada de timp friguros. Asigurarea combustibililor pentru prepararea hranei și încălzire prin tăieri / defrisari de vegetație forestieră; Eficiență energetică scăzută
Biodiversitate	Teritoriul administr. al comunei Tomești se suprapune in proportie de 22,43 % (1338,401 ha) peste aria de interes comunitar Natura 2000 ROSCI0324 Muntii Bihor . In proportie de peste 100%, aria protejata este delimitata inafara teritoriului intravilan propus al localitatilor componente, distanta intre cea mai apropiata suprafata de intravilan propus (sat Obarsa) fiind de 2,53 km	Suplimentarea suprafetelor destinate zonelor verzi amenajate. Propunerile de extindere a intravilanului localitatilor in raport cu situl Natura 2000 – ROSCI0324 Muntii Bihor, au avut in vedere neafectarea acestuia. Pastrarea functiunilor si respectarea cu strictete a reglementarilor propuse prin PUG și Regulamentul Local de Urbanism la nivelul localitatilor componente ce intra in arealele protejate	Vegetatia si fauna din zona comunei vor fi afectate
Patrimoniul cultural	Pe teritoriul comunei Tomesti se afla monumentele istorice: • <i>Biserica de lemn "Sfântul Ierarh Nicolae"</i> HD-II-m-B-03310, din satul Dobroț; • <i>Biserica de lemn "Schimbarea la fata"</i> HD-II-m-B-03372, din satul Obârșă; • <i>Biserica de lemn "Sfântul Nicolae"</i> din satul Șteia; • <i>Biserica de lemn "Adormirea Preacuratei Fecioare Maria"</i> din Tiulești; • <i>Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil"</i> HD-II-m-B-03358 din satul Leauț; • <i>Gospodărie țărănească (Herbea)</i> HD-II-a-B-03465, din satul Tomești.	Instituirea zonelor de protecție a monumentelor; Interdicția de a se construi fără consimțământul instituțiilor cu atribuții stabilite prin lege. Exploatarea traditiilor populare si dezvoltarea unor programe de turism cultural	Degradarea continuă a acestor monumente / vestigii istorice, culturale
Zonarea teritorială	Suprafața din intravilan destinată zonei de locuințe si investitii publice este mică; - zonele plantate, pentru agrement sunt în suprafață redusă	Introducerea in intravilan a unor suprafete de teren (majorare suprafața intravilan cu 81,69 %) vizand toate localitatile; Extinderea intravilanului are în vedere: -asigurarea unor terenuri pentru construcții de locuințe, anexe, dotări tehnico-edilitare și terenuri agricole;	Efecte negative asupra mediului ce decurg dintr-o zonare necorespunzătoare, care nu asigură o dezvoltare durabilă
Mediu social si economic	Degradarea fenomenului demografic, îmbătrânirea populației, distribuita inegal; Relatii rutiere deficitare intre	Modernizarea drumurilor comunale, de exploatare, agricole si forestiere dintre localități; Realizarea sistemului de captare, alimentare cu apă si a rețelei de canalizare	Diminuarea standardului de viață al cetățenilor din comună.

localitati; Drumuri comunale si de exploatare nemodernizate, greu practicabile. Neacoperirea cu servicii de utilitate publică. Tendinta accentuata de migrare a populatiei tinere, inspre zonele urbane si peste hotare	și epurare a apelor uzate, pentru teritoriul comunei; Optimizarea relațiilor în teritoriul comunei prin modernizarea drumurilor și rezolvarea tuturor aspectelor critice ale circulației.	
---	--	--

Neaplicarea măsurilor din Planul de Urbanism General al Comunei Tomesti nu crează premise pentru dezvoltare urbană modernă, se vor menține și accentua presiuni asupra factorilor de mediu a căror calitate va fi în scădere, se va perpetua nivelul scăzut al dezvoltării economice și sociale al localităților componente și a fenomenului de migrație sau navetă a forței de muncă active, fapt care va crea nemulțumire în rândul populației.

3. CARACTERISTICI DE MEDIU ALE ZONEI POSIBIL A FI AFECTATĂ SEMNIFICATIV LA IMPLEMENTAREA PUG

3.1 ASPECTE RELEVANTE DE MEDIU

Din analiza obiectivelor prevăzute în Planul Urbanistic General al comunei Tomesti se poate aprecia ca toate propunerile sunt în corelare cu prevederile legislației sectoriale și cu prevederile legislației în domeniul protecției mediului și nu aduc atingere acestuia.

Cadrul natural existent nu ridică probleme deosebite, acesta fiind caracteristic zonei depresionare a Bradului, zona cu aspect sub-montan, cu relief dominat de dealuri brazdate de vai adanci. Cursul principal de apă – parâul Obarsa are traseu destul de rectiliniu in cursul superior, pentru ca atunci cand paraseste zona inalta strajuita de versanti abrupti, sa capete inflexiuni, în funcție de structurile geologice întâlnite. Alocuri, în zona nordică, acolo unde văile se adâncesc și traseul apelor este dictat de diverse structuri geologice, apar fenomene de inundații locale și alunecări de maluri, datorate ploilor torențiale și în mare măsură din cauza neîntreținerii drumurilor de exploatare și nedecolmatării rigolelor. Aceste suprafețe sunt mici, de ordinul zecilor de metri pătrați, astfel încât nu prezintă riscuri majore.

În timpul primăverii, datorită topirii zapezilor căzute pe versanții cu expoziție nordică, se mai notează local fenomene de șiroire și torenți. În aceeași perioadă, mai apar fenomene locale de mici alunecări de teren, datorate umflării pachetelor argiloase și prezenței unor izvoare. Suprafețele amintite sunt mici, ele nu prezintă riscuri majore și sunt poziționate în extravilanul localităților, având destinația de pășuni.

Au existat din păcate exploatări de masă lemnoasă intense și necontrolate, în nordul teritoriului, drept dovadă existența unei bogate rețele de drumuri de exploatare, fapt ce a condus la alterarea locala a mediului. Aceleași exploatări conduc și la unele fenomene de șiroire pe văile din zonă, în special în perioada verii, cursurile de apa luând un aspect vijelios, de torent.

În comuna Tomesti, mediul înconjurător nu este afectat de fenomene de poluare sau degradări care să ducă la modificări esențiale ale calității componentelor factorilor de mediu. Se întâlnesc totuși unele situații și aspecte negative, respectiv activități umane care pot afecta local apele și solurile.

Astfel, inexistența unui sistem de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere pe intreg teritoriul comunei, alimentarea cu apa potabila din puturi sapate sau forate in panza freatica si folosirea in exces a fertilizantilor în agricultură, pot afecta calitatea factorilor de mediu apă și sol prin spălări, scurgeri neorganizate și infiltrații de ape uzate menajere si ape meteorice poluate, impurificări ale apelor de suprafață și mai ales a celor subterane cu diferite deseuri, substanțe chimice și bacteriologice.

Propunerile din PUG legate de dezvoltarea și modernizarea drumurilor comunale, realizarea canalizării menajere, epurarea apelor uzate în stație de epurare locală și realizarea unui sistem de captare și alimentare cu apă potabilă pentru localitățile comunei, pot afecta pe termen scurt (pe durata execuției lucrărilor) calitatea aerului și implicit al solului și apelor.

Planul Urbanistic General creează numai cadrul organizatoric al zonării teritoriale și nu se poate aprecia impactul asupra mediului al unor viitoare dezvoltări de activitate economică. Aplicarea măsurilor prevăzute în PUG limitează fenomenele de poluare și asigură baza dezvoltării durabile a comunei Tomesti.

3.1.1 Aer

Prin comparație cu datele obținute în studii similare, (cu aceleași surse potențial poluante), se apreciază că starea calității atmosferei nu este afectată semnificativ de sursele de poluare existente, cu excepția zonei aflată de-a lungul drumului național DN76.

Conform Ordinului 350/2007 privind aprobarea încadrării localităților din cadrul Regiunii 5 în liste, (potrivit prevederilor Ordinului MAPM nr. 745/2002 privind stabilirea aglomerărilor și clasificarea aglomerărilor și zonelor pentru evaluarea calității aerului în România), și în conformitate cu Legea 104/2011 privind calitatea aerului inconjurator, doar localitatea Tomesti din cadrul comunei se poate încadra în următoarele liste:

- **Lista 3** ce cuprinde “*Zonele unde nivelurile concentrațiilor unuia sau mai multor poluanți sunt mai mici decât valoarea limită*”:

▪ **Sublista 3.1.** - ce cuprinde “*Zonele unde nivelurile concentrațiilor unuia sau mai multor poluanți sunt mai mici decât valoarea limită, dar se situează între aceasta și pragul superior de evaluare*”, pentru pulberi în suspensie (PM 10);

▪ **Sublista 3.3.** - ce cuprinde “*Zonele unde nivelurile concentrațiilor unuia sau mai multor poluanți sunt mai mici decât valoarea limită, dar nu depășesc pragul inferior de evaluare*”, pentru SO₂, NO₂ / NO_x, Pb, CO, benzen;

Prin urmare, pe întreg teritoriul comunei nu există surse majore de poluare a aerului, doar în zonele aflate de-a lungul drumurilor DN 76 și DJ 763A.

Pot fi menționate o serie de surse locale cu caracter temporar și/sau accidental:

Surse fixe: - sisteme de încălzire: procese de ardere combustibil solid ;

- poluanți: monoxid de carbon, oxizi de azot, oxizi de sulf, pulberi în suspensie, bioxid de carbon.

Aceste surse de poluare sunt dispersate în lungul drumurilor de circulație (DN76 și DJ 708D) și se caracterizează prin funcționare zilnică, intermitentă.

Evacuarea poluanților în atmosferă, rezultată din arderea combustibililor solizi în echipamentele de încălzire, se face dirijat prin coșuri de înălțime variabilă. Activitățile agro-zootehnice desfășurate pe teritoriul comunei în gospodării individuale, reprezintă surse locale de poluare cu amoniac/azotați, pulberi în suspensie.

Surse mobile: - circulația pe drumuri: național DN7, județean DJ 763A și locale/comunale (autovehicule de diferite tipuri și tonaje, utilaje agricole, transport în comun).

Din procesele de ardere a carburanților (benzina, motorina) rezultă emisii de: monoxid de carbon, oxizi de azot, oxizi de sulf, substanțe organice volatile, pulberi, plumb, hidrocarburi.

Eliminarea gazelor de ardere de la autovehicule se face foarte aproape de sol, fapt care duce la realizarea unor concentrații mai mari la înălțimi foarte mici, chiar pentru gazele cu densitate mică. Volumul, natura și concentrația poluanților emiși depind de tipul de autovehicul, de natura combustibilului și de condițiile tehnice de funcționare.

Agenții poluanți emiși pot avea diferite influențe asupra mediului și sănătății populației. Din punct de vedere al acțiunii agenților poluanți, efectele sunt reprezentate de modificările produse de poluarea aerului. Substanțele toxice stabile în mediu (ex. Pb) pot să polueze suprafețe de sol sau să fie metabolizate de către plante și de asemenea să pătrundă în lanțul trofic al omului sau animalelor.

Problemele de mediu sunt generate în principal de traficul auto pe căile de comunicație importante (DN76 și DJ 763A), traficul influențând negativ zonele limitrofe prin gaze de eșapament și zgomot. Traficul pe sectoarele de drum comunal din pământ/pietris impurifică aerul cu particule de praf (pulberi în suspensie).

În comuna Tomești, în proporție de 100% încălzirea spațiilor locuibile se face cu sobe cu combustibili solizi (în principal lemnul).

Lucrările de construcție pentru modernizarea drumurilor și realizarea echipării tehnico-edilitare – a captării și alimentării cu apă potabilă, a sistemului centralizat de canalizare/epurare ape uzate, pot afecta pe termen scurt (pe durata execuției) calitatea aerului.

3.1.2 Apa

Calitatea apelor subterane și de suprafață, poate fi afectată prin infiltrații, scurgeri de substanțe organice sau chimice provenite din depozitățile necorespunzătoare de deșuri menajere și dejecții zootehnice, din substanțele fertilizante și de combatere a dăunătorilor utilizate în agricultură, din fosele septice exploatate necorespunzător.

Tipurile de ape uzate rezultate ca urmare a studierii situației existente intră în categoriile:

- *ape uzate menajere* care prezintă încărcări:

- din gospodării individuale : materii în suspensie, detergenți, substanțe organice;
- din activitățile specifice unităților de deservire publică rezultă încărcări cu substanțe organice, suspensii, substanțe petroliere;

- *ape meteorice*:

- apele meteorice directe pot prezenta încărcare cu azot, suspensii și substanțe organice (CBO5, CCOCr);
- apele de scurgere colectate din zonele locuite în special de pe zona carosabilă, terenuri agricole și de pe acoperișuri sunt încărcate cu substanțe organice, COT, suspensii, produse petroliere, cloruri, azot, nitriți, nitrați, amoniac, fosfor;
- ape de ploaie și de șiroire din zona forestieră prezintă încărcări cu azot și fosfor;

Sursele aleatorii cu caracter intermitent se datorează mai ales activității de aplicare a îngrășămintelor chimice pe terenurile agricole.

Alimentarea cu apă

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu exista lucrări de captare, stocare, transport sau distribuție de apă.

În gospodăriile din zonele adiacente cursurilor de apă permanente se pot întâlni, izolat, lucrări locale de captare a unor izvoare, folosite pentru alimentarea cu apă potabilă.

În prezent, în proporție de 98%, gospodăriile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu apă din puturi sapate sau forate în panza freatică, interceptată la un nivel subteran de cca. 3 - 10 m.

Pentru localitățile Tomești, Dobrot, Leaut, Obarsa, Steia și Tiulești, s-au propus lucrări tehnico-edilitare pentru captarea prin priză directă a apei potabile din paraul Obarsa și rezervoare-tampon de înmagazinare a acesteia. Capacitatea rezervoarelor propuse va fi între 100 și 200 mc, calculată la debitul de consum și numărul populației deservite.

Canalizare

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu exista lucrări de canalizare sau epurare a apelor uzate.

Având în vedere conformația fizică a terenului și tipul de așezări rurale sub-montane, cu gospodării izolate în trupuri distincte, se folosesc în continuare puturile absorbante

Pentru localitățile ce vor fi alimentate cu apă - Tomești, Dobrot, Leaut, Obarsa, Steia și Tiulești s-a propus o stație de epurare. Traseele de canalizare vor urmări drumurile principale din localități, precum și strazile adiacente, în traseu îngropat. Excepție fac localitățile Livada și Valea Mare de Cris, unde implementarea unei soluții moderne și centralizate de canalizare nu este fezabilă din cauza reliefului și al tipului de așezare rurală caracteristică zonei sub-montane, de tip imprăștiat, cu trupuri izolate.

Canalizarea apelor pluviale de pe raza localităților și de pe întreg teritoriul administrativ se face gravitațional, prin rigole stradale, parțial betonate. Emisarii principali ai apelor pluviale evacuate sunt pârâul Obarsa împreună cu afluenții acestuia și paraul Baldovin.

3.1.3. Solurile

Solul, ca rezultat al interacțiunii tuturor elementelor mediului și suport al întregii activități umane, este influențat puternic de acestea, atât prin acțiuni antropice, cât și ca urmare a unor fenomene naturale. Principalele activități și fenomene care pot influența negativ calitatea solului sunt reprezentate prin:

- depuneri întâmplătoare de deșeuri menajere și dejecții animaliere de la populația comunei;
- practicarea unei agriculturi intensive: utilizarea nerațională a îngrășămintelor, erbicidelor, insecticidelor și mecanizarea nerațională;

Administrarea incorectă a substanțelor chimice fertilizante și pentru combaterea dăunătorilor (cu efect asupra solului, apelor freatice și de suprafață), poate duce, de-a lungul anilor, la acumularea lor în sol. Conform Ordinului 1552/2008, comuna Tomești, nu se încadrează în lista localităților unde există surse de nitrați din activități agricole.

Consecințele poluării solurilor se reflectă în primul rând asupra potențialului lor productiv, în sensul limitării sau anulării calităților biologice și de fertilitate, dar pot duce și la dereglarea sistemului hidric și hidrogeologic al solului.

Lucrările de modernizare a drumurilor și realizarea sistemelor de alimentare cu apă potabilă și de canalizare/epurare ape uzate, pot afecta pe termen scurt (pe durata execuției) calitatea solului.

3.1.4. Flora, fauna, rezervații naturale

Teritoriul administrativ al comunei Tomești este suprapus în proporție de 22,43 % (1338,401 ha) peste aria de interes comunitar Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor.

În proporție de peste 100%, aria protejată este delimitată înafara teritoriului intravilan propus al localităților componente, distanța între cea mai apropiată suprafață de intravilan propus (satul Obarsa) fiind de 2,53 km. Suprafața sitului nu este afectată în nici un fel.

Zonele naturale pot fi vulnerabile la tăierile ilegale, defrișări masive, și chiar au existat exploatări de masă lemnoasă intense și necontrolate, fapt ce a condus la alterarea locală a mediului.

Vegetația este caracteristică zonei de deal, cu influențe ale zonei submontane. Astfel, în zona înaltă întâlnim pe lângă pășiști colinare, majoritatea speciilor de foioase – fag, stejar, gorun, carpen și rasinoase cunoscute în România, alături de o mare varietate de fructe de pădure și plante medicinale.

Fauna specifică teritoriului comunei Tomești, este caracteristică zonei transilvănene submontane fiind bogat reprezentată. Astfel, în zona întâlnim specii de ierbivore și carnivore mijlocii și mari - mistreți, vulpi, iepuri, cerbi și în ape diverse specii de pești - păstrav pe valea Obârșă, reptile și batracieni. În zona sudică de lunca predomină rozătoarele și păsările răpitoare.

3.1.5. Patrimoniul cultural

Pe teritoriul comunei Tomești se află următoarele monumentele istorice:

- Biserica "Sfântul Ierarh Nicolae" din satul Dobroț, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- Biserica de lemn "Schimbarea la fata" din satul Obârșa, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- Biserica de lemn "Sfântul Nicolae" din satul Șteia, construcție 1823
- Biserica de lemn "Adormirea Preacuratei Fecioare Maria" din Tiulești, construcție 1784
- Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din satul Leauț, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- Gospodărie țărăneasă (Herbea) din satul Tomești, construcție secolul al XIX-lea, monument istoric.

3.2 IDENTIFICAREA SURSELOR DE POLUARE

Aerul, apa și solul sunt resursele de mediu cele mai vulnerabile dar și cel mai frecvent supuse agresiunii factorilor poluanți, având consecințe directe și grave nu numai asupra calității mediului înconjurător dar și asupra oamenilor, florei și faunei. Un prim pas în scopul reducerii și eliminării impactului poluării asupra acestor factori constă în identificarea surselor de poluare.

Principalele domenii care pot reprezenta potențiale surse de poluare a mediului comunei Tomesti sunt agricultura, gospodăria comunală și lucrările pentru echiparea tehnico-edilitară.

Agricultura este una din sursele importante de agenți poluanți cu impact negativ asupra calității mediului ambiental, generând degradarea sau chiar distrugerea ecosistemelor naturale, poluarea solului și a apei.

Activitățile agricole legate de cultura plantelor constituie surse indirecte de degradare, a solului în principal, dar și a apelor, prin folosirea fără discernământ a substanțelor chimice ameliorative și împotriva dăunătorilor, lucrări agricole inadecvate, etc.

Nerespectarea măsurilor de agrotehnică determină degradarea accelerată a calității solului, iar neexecutarea lucrărilor agrotehnice la timp optim determină distrugerea structurii solurilor. Pășunatul excesiv duce la distrugerea biodiversității pe terenurile unde acesta se practică.

Aplicarea erbicidelor și insecticidelor în agricultură contribuie în mod brutal la reducerea biodiversității în zonele unde acestea se folosesc, iar aplicarea îngrășămintelor chimice în exces și în perioade neadecvate duce la apariția nitriților/nitraților în apele curgătoare/apa freatică și la eutrofizarea acumulărilor de apă.

Emisiile rezultate din agricultură constau în principal din amoniac și gaze rezultate din procesele de fermentație a dejecțiilor animalelor.

Terenul agricol arabil existent pe teritoriul comunei Tomesti este situat în jumătatea sudică, de luncă a parâului Obarsa în procent de 17,35 %, dar și adiacent suprafețelor de intravilan. Acest procent, împreună cu condițiile de relief și climă favorabile sunt premisele unei dezvoltări continue a activităților agricole, tradiționale în zonă. Pe lângă aceasta, zonele propice cultivării pomilor fructiferi și viței de vie, omniprezente în fiecare localitate și trup component completează gama bogată de activități agricole din teritoriu.

Procentul de 18,86 % de fânețe și pășuni denotă o direcție pastorală de dezvoltare a agriculturii, la aceasta contribuind și menținerea în mare măsură a ocupațiilor tradiționale de creștere a animalelor – bovine și ovine. Totuși, se impune o anumită creștere a numărului de animale raportată la numărul de locuitori, pentru a veni în sprijinul întreținerii corecte și profitabile a zonelor de pășunat și a fânatorilor.

Sectoul silvic este reprezentat majoritar în suprafață, în procent de 61,83 % și se concentrează în jumătatea nordică comunei, precum și pe unele dintre culmile deluroase sud-estice. Având în vedere

exploatările necontrolate desfășurate până în prezent, se propun lucrări de igienizare și de întreținere a rețelei de drumuri forestiere din zonă.

Industria

Până la momentul elaborării documentației activitatea industrială nu a existat, fapt datorat în mare măsură absorbției de mână de lucru de către unitățile industriale din zonele învecinate – municipiul Brad.

S-au semnalat însă dezvoltări ale unor mici industrii locale, în ceea ce privește prelucrarea produselor din lemn și argila, și a zonei de prestări – servicii, suprafețe și amplasamente evidențiate în zona de comerț și servicii.

Transporturile

O altă sursă semnificativă de poluare, îndeosebi a aerului, o reprezintă circulația rutieră.

Traficul rutier afectează mediul prin creșterea numărului de autovehicule. Autoturismele reprezintă surse mobile de poluare, ceea ce favorizează gradul mare de răspândire a poluanților, diferențele de concentrații depinzând de intensitatea traficului și gradul de dispersie.

Pe teritoriul comunei circulațiile predominante sunt cele auto, acestea desfășurându-se pe artera principală de acces în zona drumul național DN 76, drumul județean DJ 763A, și pe o serie de drumuri comunale și de exploatare ce se desprind din acesta.

Circulația și transportul rutier generează NO_x, CO₂, CO, hidrocarburi nășe, aerosoli de halogenuri de Pb, fum, substanțe adăugate benzinei sau uleiurilor pentru a le îmbunătăți calitățile (antioxidanți, anticorozivi) și zgomot.

Echiparea edilitară și gospodăria comunală

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu exista lucrări de captare, stocare, transport sau distribuție de apă. În gospodăriile din zonele adiacente cursurilor de apă permanente se pot întâlni, izolat, lucrări locale de captare a unor izvoare, folosite pentru alimentarea cu apă potabilă.

În proporție de 98%, gospodăriile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu apă din puturi săpate sau forate în pânza freatică, interceptată la un nivel subteran de cca. 3 - 10 m.

De asemenea, la data elaborării Planului Urbanistic General, nu exista lucrări de canalizare sau epurare a apelor uzate. Având în vedere conformația fizică a terenului și tipul de așezări rurale submontane cu gospodării izolate în trupuri distincte, se folosesc în continuare puturile absorbante (fose septice).

Gospodăria comunală poate genera probleme pentru mediu prin variate surse. În primul rând trebuie menționate emisiile de gaze (CO, CO₂, NO_x, SO₂), pulberi în suspensie și sedimentabile, fum, funingine, rezultate în urma proceselor de ardere de la încălzirea locuințelor comunei (cu combustibil solid, în principal lemnul).

Altă sursă de poluare ce ține de echiparea edilitară și gospodăria comunală este generată de ineficiența colectării, transportului și depozitării deșeurilor menajere și dejectii zootehnice ca și de inexistența unor platforme controlate și amenajate corespunzător pentru deșeuri în localitățile comunei Tomești.

Alt factor de poluare este dat de inexistența unui sistem de canalizare și epurare a apelor uzate în localitățile comunei.

Datorită acestor lipsuri în echiparea edilitară și gospodăria comunală, există pericolul infestării surselor locale de apă subterană (fântâni, izvoare) și a apei de suprafață cu substanțe chimice, nutrienți, substanțe organice provenind din cultura plantelor și creșterea animalelor, infiltrațiile de la grupurile sanitare nepermeabilizate.

4. PROBLEME DE MEDIU RELEVANTE PENTRU PUG

Calitatea globală a factorilor de mediu din comuna Tomești, este apreciată ca fiind bună, pe teritoriul comunei nu există surse majore de poluare a factorilor de mediu, cu excepția zonei care se afla pe traseul drumurilor DN76 și DJ 763A.

Mediul urban, inclusiv infrastructura rutiera

Problemele actuale vis a vis de *aspectele generale ale mediului în corelație cu dezvoltarea* sunt următoarele:

- existența unor zone cu infrastructura de utilități incompletă;
- terenuri agricole neexploatate economic;
- exploatarea necontrolată și abuzivă a fondului forestier;
- puține zone de recreere;
- regimul de construcție al locuințelor este în majoritate de tip P și P- 1E;
- sunt asigurate servicii de poșta/telefonie, de învățământ și educație, servicii sanitare concentrate în zona centrală;
- lipsa rețelei de canalizare, epurare ape uzate, alimentare cu apă potabilă și alimentare cu gaze naturale.

Infrastructura rutiera:

- infrastructura de transport parțial dezvoltată și modernizată, desfășurarea traficului de tranzit în perimetrul satelor determină poluarea aerului din ariile limitrofe. Starea precară a drumurilor comunale/sătești ce fac legătura între unele sate marginase ale comunei (DC 2A, DC 3A, DC4) și străzi principale și secundare din intravilan nemodernizate;
- circulații la nivel zonal relativ aglomerate pe anumite trasee (ex: DN 76 și DJ 763A);
- absența traseelor pietonale și cicliste;
- lipsa șanțurilor de drenare a apelor care însoțesc o parte din infrastructura rutieră (drumurile comunale, de exploatare, forestiere) ;

Zone functionale

- Localitățile Tomești, Steia și Obarșa sunt puternic urbanizate cu densitate mare de populație, satele Livada, Dobroț și Tiulești sunt mediu urbanizate, iar satele Leauș și Valea Mare de Criș sunt slab urbanizate cu o densitate mică de populație;
- lipsa rețelei de canalizare/colectare/epurare a apelor uzate, ceea ce poate determina o poluare a pânzei freatice și/sau a apelor de suprafață.

Populația și sănătatea umană

Se semnalează:

- construirea de locuințe noi și scăderea ritmului accelerat de micșorare a numărului populației comunei;
- posibile surse de afectare a sănătății populației datorită lipsei sistemului centralizat de alimentare cu apă potabilă și canalizare/epurare ape uzate pe teritoriul comunei;
- insuficiența structurii de sănătate, insuficiența punctelor farmaceutice și a dotărilor în sistemul sanitar.

Mediul economic și social

- serviciile nu sunt uniforme răspândite;
- infrastructura insuficientă cantitativ și parțial calitativ;
- populație îmbătrânită, distribuție inegală în unele sate componente;
- infrastructura de educație neadaptată standardelor moderne;
- insuficiența infrastructurii de cultură, sport, agrement, reduce calitatea vieții.

Biodiversitate

Teritoriul administrativ al comunei Tomești este suprapus în proporție de 22,43 % (1338,401 ha) peste aria de interes comunitar Natura 2000 ROSCI0324 Munții Bihor.

În proporție de peste 100%, aria protejată este delimitată în afara teritoriului intravilan propus al localităților componente, distanța între cea mai apropiată suprafață de intravilan propus (satul Obarșa) fiind de 2,53 km. Suprafața sitului nu este afectată în nici un fel.

Relieful comunei este felurit, caracteristic zonei de deal și zonei submontane.

Vegetația este caracteristică zonei de deal, cu influențe ale zonei submontane. Astfel, în zona înaltă întâlnim pe lângă pășiști colinare, majoritatea speciilor de foioase – fag, stejar, gorun, carpen și răsinoase cunoscute în România, alături de o mare varietate de fructe de pădure și plante medicinale.

Fauna specifică teritoriului comunei Tomesti, este caracteristică zonei transilvănene submontane fiind bogat reprezentată. Astfel, în zona întâlnim specii de ierbivore și carnivore mijlocii și mari - mistreți, vulpi, iepuri, cerbi și în ape diverse specii de pești - păstrav pe valea Obârșa, reptile și batracieni. În zona sudică de lunca predomină rozătoarele și păsările răpitoare.

Nici o activitate actuală nu are impact negativ asupra biodiversității și nici în viitor nu va fi permisă vreuna.

Aer

Trebuie menționată prezența poluare atmosferice și fonice, ca urmare a învecinării unor zone de locuințe cu drumul național DN 76 și drumul județean DJ 763A, în afara de acestea, neexistând surse majore de poluare și degradare a mediului.

Apa

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu există lucrări de captare, stocare, transport sau distribuție de apă. În gospodăriile din zonele adiacente cursurilor de apă permanente se pot întâlni, izolat, lucrări locale de captare a unor izvoare, folosite pentru alimentarea cu apă potabilă.

În proporție de 98%, gospodăriile de pe raza comunei Tomesti sunt alimentate cu apă din puturi săpate sau forate în pânza freatică, interceptată la un nivel subteran de cca. 3 - 10 m.

De asemenea, la data elaborării Planului Urbanistic General, nu există lucrări de canalizare sau epurare a apelor uzate. Având în vedere conformația fizică a terenului și tipul de așezări rurale submontane cu gospodării izolate în trupuri distincte, se folosesc în continuare puturile absorbante (fose septice).

Evacuarea apelor meteorice se face în rigole stradale (parțial betonate) și emisarii naturale (cursuri permanente de apă).

Lucrările hidro – ameliorative existente de pe raza comunei Tomesti se evidențiază în protecții contra inundațiilor și lucrări de consolidări de maluri.

Lucrări de regularizare de cursuri de apă s-au realizat pe cursul paraului Obârșa, corecții de albie și protecție maluri cu elemente din beton armat și gabioane din piatră. Se impune continuarea lucrărilor de protejare a malurilor în zonele de intravilan propuse.

Există posibilitatea poluării apei subterane și apei paraurilor ca urmare a evacuării apelor uzate menajere și pluviale infestate.

Sol

Managementul necorespunzător al apelor uzate din gospodării individuale și folosirea substanțelor la fertilizarea terenurilor agricole, la erbicidarea și dezinsecțiile făcute în exces, poate duce la poluarea solului și/sau a apei freactice. Conform Ordinului 1552/2008, comuna Tomesti, județul Hunedoara, nu se încadrează în lista localităților unde există surse de nitrați din activități agricole.

Zgomotul și vibrațiile

Pe drumul național DN 76 și drumul județean DJ 763A există disconfort acustic pentru populația din perimetrul adiacent.

Conservarea patrimoniului natural

Dezvoltarea comunei Tomesti, prin măsurile cuprinse în P.U.G. și prezentul raport de mediu, nu va afecta patrimoniul natural, monumente de importanță istorică și arhitecturală.

Orice intervenție asupra monumentelor istorice din comuna, se face numai în condițiile stabilite de Legea 422/2001(republicat in 20.11.2006) ”Legea privind protejarea monumentelor istorice”.

Gestiunea deșeurilor

În general, ca urmare a lipsei de amenajări, gestiunea deșeurilor poate reprezenta o problemă generatoare de impact și risc pentru mediu și sănătatea publică.

Principalele forme de impact și risc determinate de depozitele de deșeuri (depozitare “spontana” a gunoaielor), în ordinea în care sunt percepute de populație, sunt:

- modificări de peisaj și disconfort vizual
- poluarea aerului;
- poluarea apelor de suprafață;
- modificări ale fertilității solurilor

În zonele rurale, o pondere mai mare o au deșeurile zootehnice (provenite de la animalele proprii) și cele de grădină (resturi vegetale, deșeuri lemnoase, pământ, pietriș). Aceste deșeuri vor fi gestionate individual, în vederea reducerii efectelor negative ce se pot produce asupra populației și mediului, datorită germenilor patogeni, mirosului, aspectului inestetic.

La nivelul comunei Tomesti, problema gestiunii deșeurilor se va rezolva conform cu „*Planul Local de Acțiune pentru Mediu la nivelul județului Hunedoara*” - Componenta Managementul Deșeurilor cu ajutor material din Fondul European de Dezvoltare Regională, unde sunt stabilite obiective care trebuie atinse, adică: stabilirea unui sistem eficient de colectare a deșeurilor, implementarea noului sistem de colectare selectiv a deșeurilor, etc.

În prezent, fiecare cetățean al comunei își gestionează individual deșeurile în așa fel încât să nu polueze mediul.

Protectia mediului

Urmare a nevoii de implementare a Normelor Comunitare și a legislației în vigoare cu privire la zonele verzi amenajate, se propun suprafețe noi de zone verzi amenajate, care cuprind zone centrale adiacente căilor rutiere de acces, zone verzi ale instituțiilor și serviciilor publice locale (primărie, politie, cămine culturale, școli). Zone verzi amenajate propuse se mai materializează în plantațiile de protecție față de cursurile de apă și drumurile de acces din intravilan.

Procentul final de zonă verde pe cap de locuitor la nivel de comună ajunge la **136,85 mp**, după cum urmează :

CENTRALIZATORUL SUPRAFETELOR DE ZONE VERZI AMENAJATE IN INTRAVILANUL PROPUȘ AL COMUNEI TOMEȘTI									
LOCALITATI	zone verzi centrale (mp)	zone verzi institutii publice si servicii (mp)			plantatii de protectie a cursurilor de apa	plantatii adiacente drumurilor de acces	TOTAL	Populatie	Zona verde / cap locuitor
		școli	camine culturale	institutii locale					
Tomеști	3520.00	2900.00	870.00	1400.00	21380.00	9800.00	39870.00	159	250.75
Dobroț	2180.00	175.00	175.00	0.00	9700.00	4570.00	16800.00	134	125.37
Leauș	3306.00	174.00	0.00	0.00	7100.00	7850.00	18430.00	77	239.35
Livada	1200.00	330.00	330.00	0.00	1200.00	7500.00	10560.00	124	85.16
Obârșă	2090.00	385.00	385.00	1000.00	11060.00	3800.00	18720.00	201	93.13
Șteia	4630.00	850.00	850.00	120.00	18800.00	12350.00	37600.00	275	136.73
Tiulești	1090.00	1190.00	870.00	0.00	4270.00	1550.00	8970.00	130	69.00
Valea Mare de Criș	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3	0.00
TOTAL	18016.00	6004.00	3480.00	2520.00	73510.00	47420.00	150950.00	1103	136.85

Peisaj

Consiliul Local protejează și conservă zonele cu vestigii istorice existente pe teritoriul comunei.

În acest sens nu se vor emite sub nici o formă autorizații de construcție pentru locuințe sau obiective industriale sau comerciale în aceste zone.

In concluzie

Nu s-au identificat probleme de mediu majore, care să inducă un impact negativ semnificativ asupra mediului. Totuși, unele aspecte în timp, pot duce la degradarea factorilor de mediu. De aceea, este necesar ca prin PUG să se prevadă măsuri adecvate de prevenire sau combatere a efectelor negative, cum ar fi:

- Realizarea sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate menajere pentru comuna Tomesti și a sistemului de captare și distribuție apă potabilă;
- Arondarea la Sistemul integrat de gestiune a deșeurilor din jud. Hunedoara
- Consolidarea, refacerea/modernizarea drumurilor comunale;
- Modernizarea drumurilor de exploatare ce fac legătura cu localitățile comunelor învecinate;
- Suprafețe noi de zone verzi amenajate;
- Reducerea suprafețelor de sol afectate de fenomene naturale; Propuneri în zonele cu risc de inundație și/sau de alunecări de teren ;

5. OBIECTIVE DE PROTECȚIA MEDIULUI

Obiectivele de mediu s-au stabilit pentru factorii de mediu prezentați în cap. 4 și stabiliți în conformitate cu prevederile HG nr. 1076/2004 și ale anexei I la Directiva 2001/42/CE.

Obiectivele, împreună cu țintele și indicatorii care le corespund sunt focalizate pe factorii/aspectele de mediu asupra cărora PUG-ul Comunei Tomesti are un impact semnificativ, pozitiv sau negativ.

În tabelul de mai jos sunt prezentate obiectivele de protecție a mediului specifice pentru comuna Tomesti, țintele și indicatorii pentru factorii de mediu relevanți pentru evaluarea de mediu :

Tabel nr.2.: Modul de îndeplinire a obiectivelor de protecție a mediului

Factor de mediu	Obiective strategice de mediu	Obiective specifice de mediu stabilite	Tinte
Apa	Reducerea impactului datorat evacuării apelor uzate menajere. Calitatea apei trebuie să corespundă legislației în vigoare care transpune prevederile Directivei Cadru privind apa nr. 2000/60/CE împreună cu directivele fiice. Epurarea apelor uzate trebuie să fie conformă cu legislația națională care transpune prevederile Directivei 91/271/CEE. România trebuie să se alinieze normelor europene până la 31 decembrie 2015 pentru aglomerările mai mari de 10 mii locuitori echivalenți și până la 31 dec. 2020 pentru aglomerările cuprinse între 2 mii și 10 mii locuitori echivalenți	Respectarea valorilor limită legale pentru concentrațiile de poluanți în apele reziduale; Asigurarea calității apelor de suprafață și subterane prin limitarea poluării din surse punctiforme sau difuze.	Indicatorii de calitate a apelor uzate se vor încadra în limitele impuse de NTPA 001/2005. Sunt prevăzute lucrări tehnico-edilitare pentru captarea și alimentarea cu apă potabilă a loc. Tomești, Steia Dobrot, Leaut, Obarsa, Tiulești Este prevăzută realizarea sistemului de canalizare ape menajere și stație de epurare locală (la Steia). Respectarea Ord. nr. 119 / 2014, art.2, HG 930/2005
Aer	Calitatea aerului trebuie să corespundă legislației naționale care transpune Directivele 96/62/CE, 1999/30/CE, valorile limită pentru SO ₂ , NO ₂ , NO, particule în suspensie și plumb. Strategia națională privind protecția	Menținerea și îmbunătățirea calității aerului. Reducerea la minim a impactului asupra aerului. Dezvoltarea, modernizarea infrastructurii rutiere	Respectarea prevederilor STAS 12574/87 și Legea 104/2011 calitate aer inconjurator. Nu sunt prevăzute acțiuni sau activități economice care să ducă la alterarea calității

	atmosferei urmareste stabilirea unui echilibru între dezvoltarea economico-socială și calitatea aerului (HG nr.1856 / 2005). In legislație se prevede întreținerea și modernizarea infrastructurii de transport rutier (drumuri comunale, de exploatare)	(asfaltare/modernizare drumuri comunale, strazi) Reducerea traficului de tranzit în zone sensibile și a aglomerarilor de trafic pe anumite trasee.	aerului. Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere. Inlocuirea combustibililor tradiționali (lemn, cărbune), cu combustibili nepoluanti în cazul încălzirii locuințelor
Sol	Limitarea impactului asupra solului. Calitatea solului trebuie refăcută și îmbunătățită (unde este cazul). Este necesară refacerea ecosistemelor terestre, execuția de lucrări pentru combaterea eroziunii solului și apărarea împotriva inundațiilor (unde e cazul) Legislația națională transpune Directiva 1999/31CE privind depozitarea deșeurilor	Reducerea degradării solului datorată activităților desfășurate în etapele de implementare a planului. Protecția calității solului și reducerea suprafețelor afectate de depozitările necontrolate de deșeuri. Utilizarea rațională a îngrășămintelor chimice și naturale	Racordarea la Sistemul integrat de gestiune a deșeurilor în jud. Hunedoara Colectarea selectivă a deșeurilor - conștientizarea populației. Respectarea prevederilor Ordinului 756/1997, Ordin 344/2004 și HG1403/2007
Managementul deșeurilor	Respectarea legislației privind colectarea, depozitarea și predarea deșeurilor	Colectarea și depozitarea deșeurilor în conformitate cu prevederile legale	Respectarea prevederilor HG 349/2005, Ordinului 636/2008, OUG 5/2015 și Legea 211/2011
Zgomot	Limitarea poluării fonice în zonele cu receptori sensibili la zgomot	Respectarea valorilor limită legale pentru protejarea receptorilor sensibili la poluarea fonică	Respectarea limitelor max. admisibile pentru zgomot și vibrații HG 321/2005, HG 674/2007, STAS 10009/88
Sanatatea umana	Legislația românească este aliniată la legislația europeană în cea ce privește sănătatea populației prin asigurarea condițiilor de igienă (apă curentă, canalizare, depozitarea controlată a deșeurilor)	Îmbunătățirea calității vieții, creșterea confortului, evitarea îmbolnăvirilor	Există prevederi în plan pt: - realizarea echipării tehnico-edilitară în localit. comunei; - canalizarea apelor uzate menajere și epurarea lor; - managementul controlat al deșeurilor; Respectarea Ord. 119/2014
Riscuri naturale	Legislația națională are prevederi pentru creșterea protecției populației față de riscurile naturale care se pot preveni (alunecări de teren, inundații) prin luarea de măsuri anticipate apariției fenomenelor sau pentru eliminarea efectelor acestora	Protecția populației prin diminuarea/eliminarea efectelor alunecărilor de teren și a inundațiilor	Lucrări pentru stabilizarea terenului și de combatere a inundațiilor. Creșterea suprafeței împădurite. Interdicția de construire în zonele cu riscuri naturale. Respectarea Ord. 119/2014.
Biodiversitate	Legislația națională pentru conservarea patrimoniului natural constă în menținerea nealterată a habitatelor naturale, protecția păsărilor sălbatice, a speciilor de floră și faună sălbatică (transpune prevederile Directivei 2009/147/CE și Directivei 92/43/CEE modificata de Directiva 2006/105/CE).	Reducerea gazelor cu efect de seră.	Aplicarea corectă de fertilizanti și utilizarea rațională a pașiștilor, prin evitarea suprapășunatului. Conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice. Respectarea prevederilor OUG 57/2007, modif. prin Legea 34/2016
Utilizarea eficienta a resurselor naturale	Legislația națională aliniată la Directivele U.E. impune conservarea și utilizarea eficientă a resurselor naturale	Conservarea resurselor naturale.	Reabilitarea termică a cladirilor. Realizarea echipării tehnico-edilitară.
Patrimoniu cultural	Legislația națională (OUG nr. 195/2005) conține prevederi referitoare la menținerea și ameliorarea fondului peisagistic natural și antropic, refacerea peisagistică a zonelor de interes turistic sau de agrement, de protejare, refacere și conservare a monumentelor istorice, a ariilor naturale protejate.	Asigurarea protecției peisajului natural, cultural și istoric al zonei comunei Tomesti	S-au instituit zone de protecție a monumentelor istorice și interdicții de construire temporară sau definitivă. Restaurarea obiectivelor se face numai cu avizul instituțiilor abilitate.

Conștientizarea publicului	Legislația națională, în concordanță cu cea europeană prevede accesul liber al cetățenilor la informația de mediu, implementarea obligațiilor rezultate din Convenția privind accesul publicului la luarea deciziilor în probleme de mediu semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 și ratificată prin Legea nr. 86/2000 privind stabilirea cadrului de participare a publicului la elaborarea anumitor planuri și programe în legătură cu mediul.	Creșterea responsabilității publicului față de mediu	PUG a rezultat în urma consultării populației privind direcțiile de dezvoltare a localității. Primaria informează cetățenii despre hotărârile adoptate de consiliul local. Regulamentul local de urbanism impune procedurile de aprobare a obiectivelor de investiții cu respectarea protecției mediului și zonelor de protecție.
----------------------------	--	--	---

6. POTENȚIALELE EFECTE SEMNIFICATIVE ASUPRA MEDIULUI în CAZUL IMPLEMENTĂRII PUG

Sunt prezentate posibilele efecte asupra factorilor de mediu în cazul implementării obiectivelor propuse prin PUG. În acest sens se identifică potențialele neconcordanțe dintre obiectivele propuse și obiectivele de referință pentru protecția mediului.

6.1. Metodologia de evaluare a efectelor PUG asupra mediului

Evaluarea a fost efectuată ținând cont de criteriile recomandate prin HG 1076/2004 anexa 1, pentru cuantificarea nivelului prognozat al impactului s-au avut în vedere atât efectele directe cât și secundare, cumulative sau sinergice. S-a ținut cont și de durata prognozată a impactului pe termen scurt, mediu sau lung.

Evaluarea constă în acordarea unor note de bonitate pentru fiecare formă de impact pozitiv sau negativ, identificată, utilizând următoarea scară:

- +2 : impact pozitiv semnificativ
- +1 : impact pozitiv nesemnificativ
- 0 : fără impact
- 1 : impact negativ nesemnificativ
- 2 : impact negativ semnificativ

În continuare se prezintă formele de impact identificate ca fiind relevante pentru PUG-ul propus, grupate pe categorii de factori sau aspecte de mediu. Au fost acordate note de bonitate atât pentru impactul prognozat în lipsa aplicării unor măsuri specifice de prevenire, reducere sau compensare cât și pentru impactul prognozat după implementarea măsurilor propuse prin plan.

În urma evaluării au fost considerate acele efecte negative pentru care media a fost cuprinsă în intervalul (-2-0).

6.2. Efecte asupra mediului generate de implementarea PUG

În conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a guvernului 195/2005 privind protecția mediului aprobată prin Legea 265/2005 și modificată și completată prin OUG nr. 114/2007, obiectivele Planului de urbanism general trebuie să ducă la atingerea obiectivelor de mediu stabilite la nivel național, comunitar sau internațional pentru a asigura o dezvoltare durabilă a localității.

Raportul de mediu pentru Planul Urbanistic General al comunei Tomesti trebuie să fie un instrument care să vină în sprijinul administrației publice în alegerea priorităților și etapizarea intervențiilor în teritoriul administrat. Pentru a se face o evaluare corectă a impactului asupra mediului

prin aplicarea planului se va folosi în analiză o scală care să ierarhizeze în ce direcție (pozitiv sau negativ) va influența calitatea factorilor de mediu implementarea/neimplementarea Planului urbanistic general. Se folosește o scală cu 5 nivele (prezentată mai sus).

Principalele obiective propuse prin PUG comuna Tomesti si asupra cărora s-a realizat analiza de impact sunt:

- *Introducerea în intravilan a unor suprafețe de teren în completarea funcțiunilor existente, precum și propuneri de noi destinații , in vederea dezvoltării de zone pentru locuinte satesti si anexe ale acestora, si suplimentarea suprafețelor destinate zonelor verzi amenajate, zonelor de agrement;*
- *Lucrări de realizare, extindere și dezvoltare a rețelelor tehnico–edilitare: captare si alimentare cu apa, canalizare și epurare ape uzate ;*
- *Modernizarea/reabilitarea rețelei de drumuri, transporturi si circulatii, si realizarea de căi de acces noi;*
- *Valorificarea potentialului natural, dezvoltarea pe linie agro – turistica si încurajarea inițiativei particulare în domeniul micii producții și a prestărilor de servicii;*
- *Cresterea gradului de constientizare asupra problemelor de mediu*

Evaluarea efectelor implementării PUG

Tabel 3. - Introducerea în intravilan a unor suprafețe de teren în completarea funcțiunilor existente, precum și propuneri de noi destinații + suplimentarea suprafețelor destinate zonelor verzi amenajate, zonelor de agrement

Factor de mediu	Obiective de mediu relevante	Nivel impact	Justificarea incadrării
Aer	Protectia/îmbunătățirea calității aerului	+2	Se delimitează zonele pe activități; Crește suprafața destinată spațiilor verzi și de agrement. Se creaza conditii de atragere de investitori si turisti
Apa	Protectia calității apelor de suprafață și subterane	+2	Realizarea sistemului de colectare și epurare a apelor uzate in stație de epurare; Realizarea sistemului de captare–distributie cu apă potabila (Tomești, Steia Dobrot, Leaut, Obarasa,Tiulesti)
Sol	Protecția calității solului și reducerea suprafeței afectate de depozitare necontrolată a deșeurilor	+1 -1	Asigură utilizarea rațională a terenurilor ⇒ impact pozitiv, dar se schimbă tipul de folosință a terenului
Sanatatea populației	Îmbunătățirea calității vieții, creșterea confortului, evitarea îmbolnăvirilor	+2	Creșterea gradului de confort si igiena prin asigurarea conditiilor optime de trai – condiții igienico-sanitare optime.
Riscuri naturale	Protecția populației si mediului prin: intretinerea lucrarilor de protectie a malurilor pr. Obarasa, pr. Baldovin, si terasări, taluzări urmate de plantări a zonelor afectate	+1	Impune zone de protecție și interdicții de defrisare si construire. Creșterea suprafețelor plantate, împădurite
Mediu social și economic	Dezvoltarea sistemului de infrastructură rutieră și utilități	+1	Modernizarea/reabilitarea infrastructurii rutiere/drumuri comunale + cai de acces noi și asigurarea utilităților, conduce la posibilități de dezvoltare socio-economica a comunei
Patrimoniu cultural	Protecția, menținerea monumentelor istorice, păstrarea cadrului natural	0	Asigură perimetre de protecție
Biodiversitate	Asigurarea stării de conservare favorabilă a biodiversitatii, a cadrului natural	0	Nu are impact
Conștientizarea populației	Creșterea responsabilității publicului față de mediu	+1	Implicarea populației în stabilirea și respectarea destinației terenurilor
TOTAL		+9	

Tabel 4. - Lucrări de realizare, extindere și dezvoltare a rețelelor tehnico–edilitare: captare și alimentare cu apa, canalizare și epurare ape uzate

Factor de mediu	Obiective de mediu relevante	Nivel impact	Justificarea încadrării
Aer	Protecția/îmbunătățirea calității aerului	0	Nici un impact
Apa	Protecția calității apelor de suprafață și subterane	+2	Utilizarea rațională a resurselor naturale; Realizarea unor condiții de igienă și confort; Interzicerea oricăror deversări necontrolate de ape uzate; Protecție calitate ape subterane. Apele uzate menajere fiind epurate, deversarea nu va influența calitatea apelor de suprafață/emisari
Sol	Protecția calității solului	+2	Interzicerea deversării necontrolate de ape uzate sau depuneri de deșeuri pe sol, în cursurile de apă și pe malurile acestora. Desființarea foselor existente.
Sanatatea populației	Îmbunătățirea calității vieții, creșterea confortului, evitarea îmbolnăvirilor	+2	Impact pozitiv datorită asigurării calității apei potabile în rețea pe teritoriul comunei, evacuare ape uzate în sistem centralizat și epurare în stație de epurare locală; Îmbunătățirea confortului și igienei.
Riscuri naturale	Protecția populației și mediului prin: întreținerea lucrărilor de protecție a malurilor pr. Obarșa, pr. Baldovin, și terasări, taluzări urmate de plantări a zonelor afectate	+1	Utilizarea rațională a resurselor naturale - zone de protecție. Creșterea suprafețelor plantate, împădurite.
Mediu social și economic	Dezvoltarea sistemului de infrastructură rutieră și utilități + cai de acces noi. Atragerea investitorilor.	+2	Posibilități de dezvoltare ale comunei și îmbunătățirea relațiilor în teritoriu, între localitățile componente și zonele învecinate
Patrimoniu cultural	Protecția, menținerea monumentelor istorice, păstrarea cadrului natural	0	Nu are impact
Biodiversitate	Asigurarea stării de conservare favorabilă a biodiversității	+1	Se reduce impactul asupra biodiversității prin îmbunătățirea calității apelor subterane, de suprafață și a solurilor
Conștientizarea populației	Creșterea responsabilității publicului față de mediu	+1	Implicarea populației în managementul apelor uzate, crește responsabilitatea față de protecția factorilor de mediu.
TOTAL		+11	

Tabel 5. Modernizarea/reabilitarea rețelei de drumuri, transporturi și circulații, și realizarea de căi de acces noi

Factor de mediu	Obiective de mediu relevante	Nivel impact	Justificarea încadrării
Aer	Protecția/îmbunătățirea calității aerului	+2 -1	Fluidizarea circulației și reducerea emisiilor de noxe gazoase (pe drumurile aglomerate). În perioada executării lucrărilor pot apărea emisii de praf și gaze de esapament. Efectele sunt negative, directe, temporare și reversibile
Apa	Protecția calității apelor de suprafață și subterane	+1	Evitarea deversărilor/infiltrațiilor de ape pluviale poluate în apele de suprafață și subterane
Sol	Protecția calității solului	+1 -1	Se reduce contaminarea solului în zonele limitrofe drumurilor / căilor de acces. Temporar, la executarea lucrărilor pot să apară deversări accidentale și alterarea structurii solului. Efectele sunt negative, temporare și reversibile.
Sanatatea populației	Îmbunătățirea calității vieții, creșterea confortului, evitarea îmbolnăvirilor	+2 -1	Crește siguranța și confortul deplasărilor, a posibilităților de comunicare și informare. În timpul implementării pot apărea emisii de zgomote, vibrații, pulberi și gaze de esapament – efecte negative nesemnificative, temporare.

Riscuri naturale	Protecția populației prin diminuarea efectelor alunecărilor de teren și inundațiilor - întreținere albii pr. Obarșa, pr. Baldovin	+1	Impact pozitiv prin lucrările de protecție a drumurilor prevăzute și prin terasări, taluzări, îniebări, plantări + cai de acces noi
Mediu social și economic	Dezvoltarea sistemului de infrastructură rutieră și utilități + cai noi de acces	+2	Posibilități de dezvoltare a tuturor satelor comunei, atragere de investitori, îmbunătățirea relațiilor în teritoriu, între localitățile comunei și zonele învecinate
Patrimoniu cultural	Protecția, menținerea monumentelor istorice, păstrarea cadrului natural	0	Nu are impact
Biodiversitate	Asigurarea stării de conservare favorabilă a biodiversității	0	Nu este influențată biodiversitatea
Conștientizarea populației	Creșterea responsabilității publicului față de mediu	+1	Crește responsabilitatea populației pentru menținerea integrității infrastructurii rutiere
TOTAL		+7	

Tabel 6. Valorificarea potențialului natural, dezvoltarea pe linie agro – turistică și încurajarea inițiativei particulare în domeniul micii producții și a prestărilor de servicii

Factor de mediu	Obiective de mediu relevante	Nivel impact	Justificarea încadrării
Aer	Protecția/îmbunătățirea calității aerului	0	Nici un impact
Apa	Protecția calității apelor de suprafață și subterane	+1	Utilizarea rațională a resurselor naturale.
Sol	Protecția calității solului	+1	Utilizarea rațională a terenurilor
Sanătatea populației	Îmbunătățirea calității vieții, creșterea confortului	+1	Impact pozitiv datorită creșterii gradului de confort și a nivelului de trai
Riscuri naturale	Protecția populației prin: întreținere albii pârâuri și terasări, taluzări urmate de plantări a zonelor afectate	+1	Eliminarea efectelor inundațiilor și alunecărilor de teren. Evitarea fenomenelor de șiroire și a viiturilor/torentilor
Mediu social și economic	Dezvoltarea sistemului de infrastructură rutieră, utilități, spații cu caracter public, prestări servicii și zone agro-turistice	+2	Posibilități de dezvoltare ale comunei, atragere de investitori și turiști. Dezvoltarea în domeniul micii producții și prestări servicii. Îmbunătățirea relațiilor în teritoriu, între localitățile comunei și zonele învecinate
Patrimoniu cultural	Protecția, menținerea monumentelor istorice, păstrarea cadrului natural	+1	Păstrarea mostenirii culturale, a tradițiilor rurale și punerea lor în valoare.
Biodiversitate	Asigurarea stării de conservare favorabilă a biodiversității	0	Nu sunt influențe
Conștientizarea populației	Creșterea responsabilității publicului față de mediu	+1	Crește responsabilitatea populației față de dezvoltarea comunei
TOTAL		+8	

Tabel 7. Creșterea gradului de conștientizare asupra problemelor de mediu

Factor de mediu	Obiective de mediu relevante	Nivel impact	Justificarea încadrării
Aer	Protecția/îmbunătățirea calității aerului	+1	Implicarea conștientă în economia de resurse energetice și energie. Renunțarea la arderea resturilor vegetale
Apa	Protecția calității apelor de suprafață și subterane	+2	Respectarea zonelor de protecție a surselor de apă. Respectarea regimului deșeurilor (interdicția de a mai depozita deșeurile pe sol și pe malurile cursurilor de apă)
Sol	Protecția solului și reducerea suprafețelor afectate de depozitari necontrolate	+1	Implementarea sistemului de management al deșeurilor
Sanătatea populației	Îmbunătățirea calității vieții, creșterea confortului	+1	Respectarea normelor igienico-sanitare

Riscuri naturale	Protectia populatiei prin eliminarea efectelor alunecarilor de teren si a inundatiilor	0	Participarea populatiei la implementarea masurilor de prevenire a efectelor inundatiilor si alunecarilor de teren
Patrimoniu cultural	Asigurarea protectiei peisajului natural, cultural si istoric	+1	Instituirea si respectarea regulamentelor de urbanism in zonele de protectie a monumentelor istorice si de cult
Biodiversitate	Conservarea resurselor si a biodiversitatii	+1	Conservarea fondului forestier. Promovarea surselor alternative de productie energie (solara, eoliana)
Conștientizarea populației	Creșterea responsabilității publicului față de mediu	-	Obiectivul de mediu corespunde cu obiectivul PUG
TOTAL		+7	

6.3. Evaluarea efectelor de mediu cumulative ale implementării PUG asupra obiectivelor de mediu relevante

Evaluarea efectelor de mediu cumulative ale obiectivelor PUG, sunt prezentate centralizat in ***Tabelul nr. 8*** de mai jos:

Tabel 8. Evaluarea efectelor de mediu cumulative ale obiectivelor , centralizare date

Obiective de mediu	Extinderea teritoriului administrativ, cresterea supraf. zonelor verzi amenajate/zona agrement	Realizarea, dezvoltarea rețelelor tehnico–edilitare – captare si alimentare cu apa, canalizarea si epurarea apelor uzate	Modernizare/reabilitare rețele de drumuri, transporturi si circulatii + cai de acces noi	Valorificarea potentialului natural, dezvoltarea pe linie agro – turistica si initiative in domeniul micii productii si prestari servicii	Cresterea gradului de constientizare asupra problemelor de mediu	TOTAL
Protectia calității aerului	+2	0	+2/-1	0	+1	+4
Protectia calității apelor	+2	+2	+1	+1	+2	+8
Protectia calității solului	+1 / -1	+2	+1 / -1	+1	+1	+4
Îmbunătățirea calității vieții, creșterea confortului, evitarea îmbolnăvirilor	+2	+2	+2/-1	+1	+1	+7
Riscuri naturale	+1	+1	+1	+1	0	+4
Mediu social și economic: Dezvoltarea sistemului de infrastructură rutieră, utilități, spații cu caracter public, zone agro-turistice	+1	+2	+2	+2	-	+7
Protectia, menținerea monumentelor istorice, culturale, păstrarea cadrului natural	0	0	0	+1	+1	+2
Conservarea resurselor si a biodiversitatii	0	+1	0	0	+1	+2
Creșterea responsabilității publicului față de mediu	+1	+1	+1	+1	-	+4
TOTAL	+9	+11	+7	+8	+7	+42

Din evaluarea cumulativă reiese un impact net pozitiv asupra obiectivelor de mediu, ceea ce va asigura respectarea standardelor de mediu.

Obiectivele de mediu se pot atinge deoarece:

- nici una din măsurile incluse în plan nu va duce la riscul încălcării standardelor de mediu;
- nici o măsură nu afectează resursele naturale, biodiversitatea, resursele de apă, calitatea solului;
- nici o măsură nu duce la încălcarea politicilor de mediu;

Se poate concluziona ca implementarea PUG va contribui în principal la limitarea poluării apelor de suprafață și subterane, îmbunătățirea calității vieții, dezvoltarea sistemelor de infrastructura, utilitati tehnico – edilitare, atragerea turistilor prin dezvoltarea zonelor agro-turistice, încurajarea inițiativei particulare în domeniul micii producții și a prestărilor de servicii, îmbunătățirea calității aerului și creșterea responsabilității publicului față de mediu.

7. EFECTE TRANSFRONTIERĂ ȘI CUMULATIVE

Analiza efectelor cumulative pe care le dezvoltă implementarea măsurilor din PUG demonstrează impactul pozitiv al acestora asupra factorilor de mediu. Dezvoltarea actuală a comunei Tomesti ca și amplasarea geografică, precum și direcțiile de dezvoltare viitoare prevăzute în PUG conduc la concluzia că nu vor exista efecte asupra mediului și sănătății în context transfrontalier.

8. MĂSURI DE PREVENIRE, REDUCERE ȘI COMPENSARE A EFECTELOR ADVERSE REZULTATE DIN IMPLEMENTAREA PUG-ului

Cu toate că din analiza evaluării obiectivelor PUG rezultă că obiectivele de mediu vor fi atinse, este necesar să se stabilească măsuri atât pentru compensarea oricărui efect negativ cât și pentru întărirea efectelor pozitive .

În cazul concret al implementării prevederilor din PUG comuna Tomesti se recomandă următoarele măsuri de prevenire și reducere a efectelor aplicării proiectului:

8.1. Măsuri de prevenire și reducere a poluării aerului și reducerea zgomotului:

Obiectivele prevăzute în PUG, necesare dezvoltării localității, ar putea afecta calitatea acestuia, în faza de execuție a lucrărilor pentru: executarea lucrărilor de construcții, modernizarea/ reabilitarea drumurilor; realizarea sistemului de captare și alimentare cu apă potabilă; realizarea sistemului de canalizare și epurare ape uzate în stație de epurare. Ca măsuri de protecție a calității aerului se prevăd:

- Pe toată perioada modernizării/realizării rețelei de drumuri comunale, sau a execuției de construcții se vor lua măsuri pentru a diminua, până la eliminare a emisiilor de pulberi, și reducerea poluării fonice – zgomot și vibrații, printr-un management corespunzător al circulației (devierea și fluidizarea traficului, interzicerea parcarilor în zonele locuite, etc.); restricționarea vitezei de circulație a mijloacelor de transport (autobasculante) la 25 - 30 km/h pentru evitarea ridicării și imprastierii prafului și ameliorarea nivelului de zgomot; utilizarea de combustibil și uleiuri de calitate, reglarea corespunzătoare a motoarelor, evitarea accelerărilor sau frânărilor bruște; materialele de construcții pulverulente se vor manipula în așa fel încât să se reducă la minim nivelul particulelor ce pot fi antrenate de curenții atmosferici; se vor lua măsuri pentru evitarea pierderilor accidentale de pământ și materiale de construcții pe carosabilul drumurilor de acces.

- Deoarece, volumul de transport rutier este în continuă creștere, se implementează mărirea suprafețelor din intravilan destinate spațiilor verzi.

• In cazul avizării amplasării unei activități economice/prestari servicii, este necesară impunerea măsurilor de protecție a aerului împotriva emisiilor de poluanți atmosferici și monitorizarea emisiilor. Se va cere agentilor economici sa utilizeze materii prime ecologice si sa prevada echipamente de retinere a eventualelor noxe eliminand astfel emisiile in atmosfera.

Valoarea concentrațiilor de poluanți vor trebui sa se situeze sub limitele prevăzute de STAS 12574/87 – calitatea aerului din zonele protejate, Legea nr. 104/2011 – calitatea aerului înconjurator și Ordin nr. 462/1993 pentru aprobarea Condițiilor tehnice privind protecția atmosferică și Normelor metodologice pentru determinarea emisiilor de poluanți atmosferici produși de surse staționare.

8.2. Măsuri de prevenire și reducere a poluării apei:

Prin implementarea obiectivelor propuse în PUG efectele asupra resurselor de apă vor fi pozitive, ele contribuind la creșterea calității acestora. Se recomandă totuși măsuri de prevenire cu privire la asigurarea protecției calității surselor de apă :

• toate lucrările ce se vor executa pe ape sau în legătură cu apele se vor face numai în baza avizului de gospodărire a apelor, respectiv a notificării de începere a execuției, conform reglementărilor legale în vigoare

• instituirea zonelor de protecție sanitară în jurul surselor de apă potabilă, conform Legii apelor nr.107 cu respectarea distanței de 50 m față de posibilele surse de poluare a apei și respectarea prevederilor normativelor: H.G. 930/2005 – Norme speciale privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrologică; Ord. 119/2014 – norme de igiena si sanatate publica privind mediul de viata al populatiei;

• interzicerea executării construcțiilor de orice fel în albiile minore ale cursurilor de apă ;
• interzicerea oricăror deversări necontrolate de ape uzate, reziduuri și depuneri de deșeuri în cursurile de apă și pe malurile acestora ;

• monitorizarea apelor uzate pentru un control strict al calității apelor uzate epurate evacuate din stația de epurare, astfel încât să se încadreze în limitele impuse de NTPA 001/2002 Normativ privind stabilirea limitelor de încărcare cu poluanți a apelor uzate orășenești și industriale la evacuarea în receptori naturali (dupa constructia statiei);

• se va implementa un sistem de verificare periodică a integrității sistemului de canalizare si rezervoarelor de apa (dupa constructia lor), iar consumul si calitatea apei potabile vor fi monitorizate;

• în timpul executării lucrărilor de construcții se va interzice depozitarea materialelor de constructii si deseurilor pe malurile cursurilor de apă sau în albiile acestora ;

• deșeurile rezultate în timpul lucrărilor de construcții vor fi gestionate cu respectarea legislației în vigoare în domeniul protecției mediului și a principiilor dezvoltării durabile (deseurile de lemn, metal sau de carton, hartie se vor valorifica prin agenti economici autorizati, iar deseurile din procesul de construire se vor depozita numai in locuri special amenajate in perioada lucrarilor).

8.3. Măsuri de prevenire și reducere a poluării solului și gestionarea deșeurilor

Impactul direct asupra solului se va manifesta prin ocuparea acestuia cu construcțiile necesare implementării obiectivelor ce au generat PUG.

Pe perioada efectuării lucrărilor de construcții se vor produce modificări structurale ale profilului de sol ca urmare a săpăturilor și excavațiilor, dar proiectele de implementare a obiectivelor vor avea în vedere o serie de măsuri compensatorii pentru protecția solului și subsolului care diminuează impactul, cum ar fi:

- utilizarea unor tehnologii avansate de construire si utilizarea la maximum a traseelor drumurilor actuale, concomitent cu respectarea condiționărilor pentru drumurile noi de acces;
- se interzice infiintarea de depozite neamenajate de deseuri in teritoriul adm. al comunei;

- pentru protecția solului, apelor de suprafață și subterane se recomandă utilizarea cu precauție a deșeurilor animaliere ca îngrășământ natural, și a îngrășămintelor chimice, cu respectarea prevederilor legale;

- lucrările care se vor efectua pentru dotările tehnico-edilitare se vor executa cu mijloace tehnice adecvate în vederea evitării pierderilor accidentale pe sol, ape și subsol;

- se va urmări executarea și exploatarea corectă a foselor existente prin vidanșarea lor periodică, acestea urmând să fie dezafectate (parțial) odată cu racordarea gospodăriilor la sistemul de canalizare;

- refacerea vegetației prin reconstrucția ecologică în zonele ocupate cu organizarea de șantier prin acoperirea cu strat de pământ vegetal, refacerea vegetației specifice habitatelor unde va fi cazul;

- pe durata executării lucrărilor de construcții se vor lua măsuri pentru gestionarea și depozitarea deșeurilor rezultate, prin valorificarea deșeurilor de lemn, metal sau de carton, hartie prin agenți economici autorizați, iar deșeurile din procesul de construire se vor depozita numai în locuri special amenajate (în containere, pe platforme). Deșeurile de tipul: anvelope uzate, acumulatori/ baterii uzate, uleiuri uzate, deșeuri echipamente electrice și materiale din demolări sunt în responsabilitatea agenților economici care le produc și trebuie eliminate în conformitate cu legislația de protecția mediului (predate unităților colectoare specializate, autorizate).

- introducerea programelor pentru combaterea inundațiilor, alunecărilor de teren, întreținerea lucrărilor hidro – ameliorative existente (regularizare parțială și protecții ale malurilor cu gabioane de piatră) pe paraul Obarșă și pr. Baldovin, precum și a decontaminării suprafețelor de teren afectate de diverse poluări;

- Constructorul are obligația să mențină evidența lunară a producerii, stocării provizorii, transportului, reciclării și depozitării definitive sau provizorii a deșeurilor. O parte a acestor deșeuri, respectiv cele provenite din excavații, demolări, vor fi reciclate în umpluturi, nivelări și strat de acoperire ca material inert, ținând cont de calitatea solului;

- Amenajarea unor puncte de colectare a deșeurilor de construcții și menajere, conform legislației în vigoare (HG 349/2005).

8.4. Sanatatea populației

Pentru sănătatea populației în PUG sunt prevăzute lucrări pentru realizarea sistemului centralizat de distribuție apă potabilă, construirea rețelei de canalizare și epurare ape uzate, perfecționarea sistemului de colectare a deșeurilor menajere. Măsurile prevăzute au un impact pozitiv asupra sănătății umane.

- În intravilanul localităților se vor delimita zone de protecție sanitară în jurul rețelelor tehnico-edilitare, cursurilor de apă, cimitirelor, obiectivelor cu potențial de poluare;

- Repartizarea uniformă a spațiilor verzi și a zonelor de agrement în unitățile teritoriale de referință și plantarea perdelelor de protecție;

- Distanțele minime de protecție sanitară, recomandate între zonele protejate și o serie de unități care produc disconfort și unele riscuri sanitare sunt cele reglementate de art. 11 al Ordinului Ministerului Sănătății nr 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației.

Dezvoltarea serviciilor de gospodărie comună trebuie completată cu o amplă campanie de conștientizare a populației privind necesitatea respectării normelor de igienă și sănătate asociate cu măsuri disciplinare, în temeiul legii, împotriva acelor care prin acțiuni voite aduc atingere mediului natural sau construit.

8.5. Patrimoniul cultural

Conform legilor în vigoare, în zona de protecție a monumentelor istorice și de cult, orice construcție nouă necesită aviz din partea Ministerului Culturii și Cultelor .

Monumentele istorice cu valoare de patrimoniu din comuna Tomești vor fi protejate prin delimitarea unor zone de protecție cu raza de 50 ÷ 100 de metri de la limitele lor.

În zonele menționate sunt interzise orice fel de construcții și amenajări, cu excepția celor specifice de punere în valoare, restaurare.

8.6. Protecția biodiversității, a zonelor naturale

Teritoriul administrativ al comunei Tomești este suprapus în proporție de peste 22,43 % (1338,401 ha) peste aria de interes comunitar Natura 2000 **ROSCI0324 Munții Bihor**.

În proporție de peste 100%, aria protejată este delimitată în afara teritoriului intravilan propus al localităților componente, distanța între cea mai apropiată suprafață de intravilan propus (satul Obarșa) fiind de 2,53 km.

Extinderea intravilanului nu afectează zonele în care vegetația și fauna sunt dezvoltate, zonele propuse pentru a fi incluse în intravilan sunt cu destinația de spații pentru locuit și de construcții pentru dotări tehnico-utilitare, fiind caracterizate de o fauna și o vegetație de tip urban. În pădurile de la periferia zonei de impact a proiectului de implementare a PUG, se vor promova practici care vor duce la o îmbunătățire a stării avifaunei, exemplu: păstrarea și conservarea arborilor scorburoși, menținerea subarboretului.

- Pădurile și plantațiile existente vor fi protejate în limitele lor, fiind interzise tăierile, pasunatul și orice fel de construcții. Trebuie aplicate măsurile specifice de conservare pentru pădurile situate pe terenuri cu pante mari, cu procese de alunecare și eroziune, etc.

- Protecția, conservarea și refacerea diversității biologice terestre și acvatice prin reducerea și eliminarea efectelor negative cauzate de poluarea mediilor de viață, reconstrucția ecosistemelor și habitatelor deteriorate și creșterea suprafeței împădurite;

- Gestionarea durabilă a pădurilor necesită promovarea unor acțiuni specifice orientate pe următoarele direcții: asigurarea integrității fondului forestier național; menținerea volumului recoltelor anuale de lemn la nivelul posibilităților pădurilor; conservarea biodiversității și asigurarea stabilității și sănătății pădurilor; Pentru monitorizarea biodiversității vor fi atrase ONG-uri și instituții de învățământ locale, care vor derula în colaborare cu primăria programe de educare a publicului, ecologizare și monitorizare a ecosistemelor naturale și a spațiilor verzi.

8.7. Riscuri naturale

Zonele cu riscuri naturale de pe teritoriul comunei Tomești, sunt reduse și cu impact scăzut.

Suprafețele ce prezintă riscuri de alunecări de teren pot fi ameliorate prin terasări și taluzări urmate de acțiuni de înierbare, plantare de arbuști sau chiar pomi.

Zonele agricole de pe lunca paraului Obarșa și zonele de intravilan de-a lungul acestui curs de apă principal sunt protejate față de viituri datorită conformației fizice a terenului, cu o albie mică și destul de adâncă.

Nu sunt afectate utilități, drumuri sau construcții.

În situația unor eventuale alte revărsări ale apelor din limitele arătate, vor fi afectate doar terenuri agricole arabile și fânețe.

Aspectele pozitive rezultate în urma implementării PUG prin proiectele care se vor realiza:

- Realizarea sistemului de captare și alimentare cu apă, și a sistemului de canalizare și epurare ape uzate în stație de epurare locală pentru localitățile comunei;
- Corelarea suprafeței teritoriului administrativ cu cerințele de dezvoltare ale populației și cu dinamica demografică a localităților;
- Sistematizarea judicioasă a terenului introdus în intravilan ;
- În situația implementării PUG calitatea solului și apei subterane se va îmbunătăți, vor scădea riscurile de poluare cu ape uzate menajere, de alunecări prin plantarea de arbuști/pomi, creșterea zonelor verzi și a suprafețelor împădurite/plantate;
- Recuperarea terenurilor afectate de depuneri necontrolate de deseuri și dejectii zootehnice;

9. EVALUAREA VARIANTELOR

9.1. *Selectarea variantei optime*

S-au analizat două variante la PUG:

- Varianta 0 – reprezintă evoluția probabilă a mediului în situația neimplementării Planului Urbanistic General și este similară cu starea actuală a mediului;
- Varianta 1 – varianta propusă, corespunzătoare implementării Planului Urbanistic General, care se axează pe dezvoltarea, îmbunătățirea continuă a relațiilor în teritoriu și atragerea investitorilor, mărirea suprafețelor de intravilan, valorificarea potențialului natural, dezvoltarea pe linie agricolă și agro-turistică, realizarea echipării tehnico-edilitare și dezvoltarea/modernizarea rețelei de drumuri, transporturi și circulații, suplimentarea suprafețelor destinate zonelor verzi amenajate;
- Varianta 2 – corespunzătoare nemodificării intravilanului și dezvoltarea zonelor industriale.

În situația neimplementării obiectivelor propuse în Planul de Urbanism General, o evoluție probabilă a mediului la nivelul teritoriului administrativ al comunei Tomești ar putea genera o degradare evidentă a factorilor de mediu și a calității vieții populației având în vedere lipsa dotărilor de utilitate publică (sistem centralizat de alimentare cu apă, rețele de canalizare, epurarea apelor uzate menajere, lipsa unui sistem eficient de eliminare al deșeurilor menajere, etc). Aceste disfuncționalități vor conduce la impurificarea apelor de suprafață, a celor freatice și a solului.

Neimplementarea programului propus va conduce la o dezvoltare necontrolată, haotică a comunei relevând o serie de efecte negative:

- existența unor zone destinate dezvoltării de locuințe, care nu au acces direct la drumuri publice și care nu sunt echipate edilitar;
- nu se asigură apa potabilă din sistem centralizat;
- infrastructura rutieră necorespunzătoare în unele zone ale comunei și în zonele învecinate comunei - rețea stradală subdimensionată și lipsa cai de acces cu unele localități vecine;
- lipsa rețelei de canalizare și a epurării apelor uzate în stație de epurare;
- depozitarea necontrolată a deșeurilor;
- lipsa oportunităților de angajare a forței de muncă;
- pondere redusă a activităților neagricole;
- lipsa forței de muncă specializate în alte domenii (neagricole);
- eficiența energetică scăzută datorită slabei echipări și folosirii combustibililor solizi.

Varianta propusă conduce la următoarele avantaje:

- completarea funcțiilor existente, cu funcțiuni "locuințe rurale" este benefică pentru orice amplasament deoarece activitatea de locuire tip rural nu are efect semnificativ asupra factorilor de mediu, precum și propuneri de noi destinații (construcții pentru dotarea tehnico-edilitară, etc);
- dezvoltarea prioritară a terenurilor neconstruite existente în intravilan, îmbunătățirea continuă a relațiilor în teritoriu și atragerea investitorilor;
- reabilitarea/modernizarea/extinderea rețelei de drumuri, transporturi și circulații; realizarea de cai de acces noi; realizarea rețelei de captare și alimentare cu apă; realizarea rețelei de canalizare și epurare ape uzate în stație de epurare locală;
- creșterea suprafețelor zonelor verzi amenajate și a zonelor de agrement;
- aplicarea unui sistem modern și eficient în gestionarea deșeurilor (depozitare selectivă);
- promovarea unor structuri viabile de dezvoltare care să pună în valoare potențialul comunei - valorificarea potențialului natural, dezvoltarea pe linie agricolă și agro – turistică;

Alegerea alternativelor și criteriile care au stat la baza deciziei sunt prezentate în tabelul următor:

Aspectul identificat	Propunerea corespunzătoare PUG (varianta 1)	Varianta 2	Criteriile care au condus la alegerea variantei 1
Nu există sistem centralizat de captare și alimentare cu apă potabilă	Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă (captare apă, înmagazinare și distribuție) în localitățile Tomești, Dobrot,	Folosirea în continuare a surselor locale de alimentare cu apă din panza freatică (fântâni)	Se asigură accesul populației la o apă „sigură” de calitate. În timp calitatea panzei freatice se poate degrada. Freaticul de

	Leaut, Obarsa, Steia si Tiulesti.		suprafață poate fi poluat si să conțină nitriți și nitrați în concentrații mai mari decât cele admise.
Nu există sistem de canalizare și epurarea apelor uzate în stații de epurare	Realizarea rețelei de canalizare și epurare a apelor uzate menajere în stație de epurare locală în loc. Steia (cu deversare în pr.Obarsa)	Folosirea în continuare a puturilor absorbante / bazinelor vidanjabile (fose septice).	Se respecta indicatorii de calitate la evacuarea apei în receptori naturali. Se asigura fundamentul pentru o dezvoltare socio-economica durabila.
Depozitarea necontrolată a deșeurilor	Colectarea selectivă a deșeurilor de la gospodăriile populației în containere și transportul de către firme abilitate la depozitul zonal conform.	Construirea unui depozit de deșeuri nepericuloase	Varianta 1 este în conformitate cu Programul județean de colectare selectivă a deșeurilor. Varianta 2 este neeconomică și nu este conformă cu strategia națională privind înființarea de depozite și depozitarea deșeurilor
Infrastructură rutieră - artere insuficiente (DC), insuficient dimensionate. Circulație aglomerată și care se desfășoară cu greutate în unele zone	Modernizarea, reabilitarea, dezvoltarea rețelei de drumuri, transporturi, circulații (DC 2A, DC 3A, DC4) și cai de acces noi	Nu există alternativă	Varianta 1 e singura sustenabilă pentru a acoperi nevoile de deplasare ale populației și a crește posibilitatea de dezvoltare a comunei
Riscuri naturale (alunecări de teren și inundații)	Lucrări de stabilizare a terenului cu risc de alunecări de teren. Întreținerea lucrărilor existente de regularizări și protecție maluri cu elemente din beton armat și gabioane din piatră ale pr. Obarsa. Instituirea interdicției de construire în zonele cu riscuri naturale	Instituirea interdicției de construire în zonele cu riscuri naturale	Varianta 1 este în concordanță cu legislația națională privind protejarea populației, a bunurilor și a solului, ca bun de interes național.
Extinderea intravilanului completarea funcțiilor existente și propuneri de noi destinații. Dezvoltarea pe linie agricolă și agro-turistică	Zonarea teritorială pune de acord nevoile/cerintele populației cu dezvoltarea urbanistică a comunei. Crearea de zone pentru locuințe rurale, atragere investitori și turiști. Dezvoltarea pe linie agricolă și agro-turistică. Zonarea propusă asigură un acces mai bun la infrastructura de servicii a comunei	Nu există o altă alternativă. Dezvoltarea zonelor industriale cu impact asupra mediului. Intravilanul va conține suprafețe de teren ce nu permit o dezvoltare durabilă (zone fără acces, etc)	Varianta 1 propune o zonare corectă care permite dezvoltarea durabilă a comunei prin stabilirea funcțiilor, separarea zonelor de locuit de celelalte activități. Atragerea investitorilor și turiștilor.
Monumente istorice	Zone de protecție	Nu există alternativă.	Varianta 1 este în concordanță cu legislația națională privind protecția monumentelor.
Constientizarea publicului asupra problemelor de mediu	Populația trebuie implicată în acțiuni de protecție a mediului. PUG-ul conține propuneri rezultate în urma consultării populației privind direcțiile de dezvoltare a comunei și impune procedurile pentru aprobarea obiectivelor cu respectarea protecției mediului	Nu există alternativă	Se respecta directivele europene și legislația națională privind consultarea publicului și se crește gradul de educare al populației prin accesul la informația de interes public.

In cazul planului de față s-au avut în vedere :

- Criterii sociale: Propunerile PUG prezintă cele mai bune rezultate din punct de vedere al protecției factorului uman; impactul pozitiv asupra locuitorilor localităților riverane este semnificativ.
- Criterii de mediu: Propunerile PUG nu prezintă efecte negative semnificative asupra poluării aerului, solului, apei, peisajului, nici pe termen lung, nici în perioada de exploatare a acestuia. Propunerile de lucrări proiectate din PUG satisfac normele tehnice în vigoare.

9.2. Dificultăți întâmpinate

Pe parcursul evaluării de mediu pentru PUG Tomesti nu au fost întâmpinate dificultăți.

10. DESCRIEREA MĂSURILOR DE MONITORIZARE

Așa cum reiese din evaluarea potențialelor efecte asupra mediului rezultă că **implementarea planului nu va genera efecte semnificative negative**. În același timp, **implementarea planului poate să aducă importante schimbări de natură economică și/sau socială** în comuna Tomesti.

Modernizarea spațiului comunal rural cu asigurarea de servicii permanente de apă, canalizare, colectare deșeuri, drumuri modernizate, poate impune comuna ca un spațiu atractiv pentru investiții.

Efectele implementării planului asupra mediului trebuie atent monitorizate de titularul planului printr-o consecventă urmărire a aplicării măsurilor stabilite care necesită eforturi financiare considerabile. Determinantă în implementarea planului va fi capacitatea administrației publice locale de a accesa fonduri (județene, regionale, naționale sau europene).

Monitorizarea implementării planului din punct de vedere al impactului asupra calității factorilor de mediu **nu va putea să fie făcută, în exclusivitate de titular**. Urmărirea în timp a calității factorilor de mediu va trebui să se realizeze în colaborare cu instituții ale statului, de profil, cu personal calificat.

Conform art. 27 din HG 1076/2004 reglementată de Ord. MMGA 995 / 2006, monitorizarea implementării planului sau programului, în baza programului propus de titular, are în vedere identificarea încă de la început a efectelor semnificative ale acestuia asupra mediului, precum și efectele adverse neprevăzute, în scopul de a putea întreprinde acțiunile de remediere corespunzătoare.

Îndeplinirea programului de monitorizare a efectelor asupra mediului este responsabilitatea titularului planului / programului.

La nivelul comunei se propune următorul program de monitorizare, defalcat pe domeniile specifice efectelor semnificative:

Tabel nr. 9. Program de monitorizare a efectelor semnificative ale implementării planului PUG comuna Tomesti

Obiectivul relevant pentru mediu	Indicator monitorizat	Frecvența	Surse de informare	Responsabilitate
Protecția calității aerului. Reducerea impactului traficului /transporturilor asupra aerului	-Concentrații de poluanți atmosferici (particule în suspensie/sedimentabile, oxizi de azot, CO, SO ₂) -Km de drum nou/modernizat -Program de intretinere periodica a carosabilului -Caracteristicile tehnice ale echipamentelor staționare și mobile care produc emisii / noxe atmosferice	La solicitarea autoritarilor competente de mediu prin autorizații de mediu (lunar/trim./anual)	Ordin 462/1993 pentru emisii de poluanți atmosferici produși de surse staționare. STAS 12574/87 și Legea 104 /2011 calitate aer inconjurator	Agenți economici care desfășoară activități de determinare a calității aerului. Primaria Tomesti
Protecția calității apelor de suprafață și subterane	-Indicatori de calitate a apei potabile (fântani). -Eficiența implementării proiectelor propuse (sisteme captare, alimentare apa și canalizare, stație epurare). -Respectarea zonelor de protecție sanitara la cursuri de ape. -Calitatea apelor subterane	Monitorizare conform autorizației de gospodărire a apelor. trimestrial/anual	Prevederile HG 352/2005 ptr. apa epurată în stația de epurare locală, evacuată în emisar – NTPA 001/2005. Prevederi Legea 311/2004- calitate apa potabila Buletine de analiza	Operatorul stațiilor. Primaria Tomesti
Protecția solului, reducerea suprafețelor	Realizarea prevederilor programului de management	trimestrial / anual	Evidența gestiunii deșeurilor	Primăria Tomesti Operatorul de

afectate de depozitare necontrolata a deșeurilor	deseuri -Cantitatea de deșeuri colectate selectiv și predate			salubritate
Flora si fauna	-Respectarea zonei de protectie a zonelor din situl Natura 2000 si a zonelor impadurite, spatii verzi. -Masuri de prevenire a eliminarii necontrolate a deșeurilor in padure si protejarea ecosistemelor sit.	Anual	Evidenta zonelor sensibile (situri protejate) Evidența gestiunii deșeurilor	Primăria Tomesti Operatorul de salubritate
Zgomotul	-Modul de asig. a distanțelor corespunzatoare - zone de protectie a locuintelor fata de surse de zgomot, vibratii -Reducerea niv. de zgomot generat de trafic/activitati	lunar/trim./anual	Evidenta zonelor de protectie	Primăria Tomesti
Îmbunătățirea calității vieții	-Nr. de gospodarii racordate la sistemul de alimentare cu apă si canalizare. -Parametrii de calitate a apei potabile (conform Legii 311/2004)	Conform legislației în domeniul sanitar. trim./anual	- Prevederile HG 974/2004 - norme de supraveghere, inspecție sanitară și monitoriz. calității apei potabile - Respectarea prevederilor OUG 114/2007-spatiu verde/loc. - registrul de analize de lab.	Primaria Tomesti
Zonarea teritorială	nr. Certificate de urbanism și Autorizații de construire eliberate pe zone de funcțiuni	Anual	Evidențe primărie serviciul de urbanism. Documentații depuse. Acorduri și Autorizații de mediu eliberate.	Primaria Tomesti
Protecția, menținerea și restaurarea monumentelor istorice, păstrarea cadrului natural	-Număr monumente restaurate; -Valoarea lucrărilor	Anual	Evidențe primărie; Devize financiare; PV la terminarea lucrărilor	Primaria Tomesti
Cresterea responsabilitatii publicului fata de mediu	- numar de beneficiari ai programelor de instruire pe probleme de mediu; - numar de panouri de informare si materiale - dezbateri publice organizate in cadrul procedurilor de reglementare de mediu	Anual	-Calendarul evenimentelor; -Evidente contabile; -Registru de hotarari ale consiliului local; -Procese verbale ale dezbaterilor publice	Primaria comunei APM Unitati scolare, Organizatii neguvernamentale

Primăria va monitoriza și va tine evidenta scrisa a actiunilor și masurilor privind:

- implementarea proiectelor sistemului de canalizare și epurare a apelor uzate in statie de epurare locala si realizarea captării si alimentarii cu apa potabila;
- derularea contractelor cu terti pentru prestarea serviciilor de colectare și transport a deșeurilor si realizarea obligatiilor pentru implementarea Directivei 1999/31/EC (modificata / republicata in 31.10.2003), privind depozitarea deșeurilor, transpusa in legislatia romaneasca prin H.G. nr. 349/2005 si Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor ;
- intretinerea drumurilor, rigolelor de scurgere a apei pluviale, a podurilor, podetelor existente;
- constientizarea populatiei privind necesitatea respectarii regulamentului de salubritate și a gestionarii deșeurilor;
- informarea cetatenilor privind strategia de dezvoltare a comunei și a obligatiilor legale pe linie de protectie a mediului ce le revin.

11. REZUMAT NETEHNIC

Raportul de mediu a fost elaborat în concordanță cu HG 1076/2005 care transpune Directiva 2001/42/EC (Directiva SEA) privind procedura de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe. În prezentul raport de mediu sunt identificate, descrise și evaluate potențialele efecte semnificative asupra mediului care pot apărea prin implementarea planului.

Comuna Tomești aparține, județului Hunedoara, fiind situată în cadrul compartimentului estic al depresiunii Țării Zarandului, la contact cu Munții Bihorului, la intersecția paralelei de 46° 15' latitudine nordică cu meridianul de 22° 41' 15" longitudine estică.

În cadrul județului Hunedoara, teritoriul administrativ al comunei Tomești este situat în extremitatea nordică a județului, de-a lungul văii Obârșa, afluent al Crișului Alb și se învecinează cu teritoriul administrativ al județului Arad la vest și nord, cu teritoriile comunelor Vata de Jos la sud-vest, comuna Baia de Cris la sud și est, și comuna Bulzestii de Sus la nord-est.

Situat în partea central-vestică a Transilvaniei, comuna este străbătută pe direcția sud – nord de culoarul Pârâului Obârșa, afluent al râului Crisul Alb, care își are obârșia în zona nordică a teritoriului.

Din punct de vedere geografic relieful comunei Tomești are două zone distincte, respectiv cea a dealurilor piemontane de eroziune și a munceilor în partea nordică și cea a zonei depresionare a Bradului în sud.

Principala cale auto de acces la nivelul întregului teritoriu administrativ al comunei este drumul județean DJ 763A.

Teritoriul Comunei Tomești ocupă o suprafață de 5.980,938 ha, din care 180,358 ha – intravilan existent, și are în componența următoarele sate cu suprafețele aferente (intravilan):

- Localitatea reședința Tomești - 43,908 ha
- Obarșa – 33,798 ha
- Steia – 30,232 ha
- Dobrot – 20,830 ha
- Livada – 18,045 ha
- Leaut – 14,994 ha
- Tiulești – 13,809 ha
- Valea Mare de Cris – 4,742 ha

Acces: Localitatea de reședință este Tomești, poziționată în partea central-sudică a teritoriului, la o distanță de 60 km față de reședința județeană - municipiul Deva și la o distanță de 23 km de municipiul vecin Brad, cel mai apropiat centru urban.

Teritoriul comunei Tomești este situat în extremitatea nordică a județului Hunedoara, acesta fiind intersectat pe o scurtă distanță în sud de o arteră de circulație majoră : drumul național DN 76 – E 79 Deva - Oradea. La limita sudică a teritoriului administrativ se desprinde drumul comunal DC 2A înspre localitatea Steia - **km 46+720 dreapta**.

Poziția kilometrică a teritoriului administrativ al comunei Tomești în raport cu DN 76 este de la km **46+400** (limita UAT Baia de Cris) la km **47+300** (UAT Vata).

Principala cale auto de acces la nivelul întregului teritoriu administrativ este drumul județean DJ 763A Tarnava de Cris - Halmagel (jud. Arad) care străbate teritoriul comunei din sud spre vest, pe o distanță de **12,302 km**.

Legătura cu reședința județului se face pe drumul județean modernizat Tomești-Tarnava de Cris (7 km) apoi pe Drumul național Oradea – Brad – Deva.

La o departare de 9 km se găsește stația CFR Vata din cadrul stațiunii turistice Vata de Jos, cu legătura spre Brad și Arad.

Aeroporturi : 160 km – Arad ; 160 km – Oradea; 200 km – Sibiu

Având în vedere conformația fizică a terenurilor de pe raza comunei Tomești, rețeaua de drumuri este destul de bine reprezentată în jumătatea sudică, și slab reprezentată în zona nordică

inalta, majoritatea cailor de acces fiind concentrate in zonele vailor mai largi (Paraul Obarsa) si pe dealurile inconjuratoare.

Clima: Pe teritoriul comunei Tomesti clima este temperat continentală. Primele zile de inghet apar la inceputul lunii octombrie, iar ultimul inghet se intalneste intre 21 martie si 15 aprilie.

In ceea ce priveste precipitatiile, cantitatile cele mai ridicate se inregistreaza in lunile mai - iunie, iar lunile decembrie - februarie inregistreaza valori minime. In general se constata un volum mediu de precipitatii, cantitatea medie a precipitatiilor anuale fiind de 641 - 700 mm. Numarul mediu al zilelor senine este de cca. 100, iar zilele acoperite de nori cca.140 - 160. Vanturile dominante sunt din directia nord-vestica si vestica, care in general nu produc progrese, intensitatea acestora fiind mult diminuata de conformatia fizica a reliefului ce inconjoara teritoriul administrativ al comunei.

Temperaturile medii anuale ale zonei se situează între 9 și 11°C, variația sezonieră a valorilor temperaturii fiind următoarea: -1 la -3°C (ianuarie), 10 la 11°C (aprilie), 20 la 21°C (iulie) și 11°C (octombrie), pentru ca amplitudinea termică anuală să oscileze între 22 și 23°C. În ceea ce privește umiditatea relativă a zonei, s-a ajuns la valoarea de 72-73 %, premisă pentru dezvoltarea unei vegetații relativ bogate.

Bazinul hidrografic

Reteaua hidrografica face parte din bazinul Crisului Alb care prin intermediul paraului Obârșă dreneaza aproape toata retea de ape curgatoare de pe raza comunei. Acest parau primeste majoritatea afluentilor de pe partea dreapta, iar in cursul superior are un aspect torential. In general, paraul Obarsa are o albie minora mica, cu un debit permanent, depinzand de regimul pluviometric.

Partea sud-estica a teritoriului administrativ al comunei Tomești este drenata de paraul Valea Mare. In zona nord-estica a comunei curge paraul Baldovin.

Solurile: Pe teritoriul comunei sunt soluri argilo-iluviale in lunca Crisului Alb si a paraurilor, vailor, si soluri brun-roscat, brun de padure, brun podzolic.

Vegetatia/flora: Este caracteristică zonei de podiș, cu influențe ale zonei submontane. Astfel, în zona înaltă întâlnim pe lângă pajiști colinare, majoritatea speciilor de foioase – fag, stejar, gorun, carpen si rasinoase cunoscute in România, alături de o mare varietate de fructe de pădure și plante medicinale.

Fauna – specifică teritoriului comunei Tomesti, este bogat reprezentată, fauna fiind caracteristică zonei transilvănene submontane. Astfel, în zona întâlnim specii de ierbivore si carnivore mijlocii si mari - mistreți, vulpi, iepuri, cerbi și în ape diverse specii de pești - păstrav pe valea Obârșă, reptile și batracieni. În zona sudica de lunca predomină rozătoarele și păsările răpitoare

Patrimoniul cultural, monumente istorice si obiective turistice

Pe teritoriul comunei Tomesti se afla monumentele istorice:

- Biserica "Sfântul Ierarh Nicolae" din satul Dobroț, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- Biserica de lemn "Schimbarea la fata" din satul Obârșă, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- Biserica de lemn "Sfântul Nicolae" din satul Șteia, construcție 1823
- Biserica de lemn "Adormirea Preacuratei Fecioare Maria" din Tiulești, construcție 1784
- Biserica "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din satul Leauț, construcție secolul al XX-lea, monument istoric
- Gospodărie țărăneasă (Herbea) din satul Tomești, construcție secolul al XIX-lea, monument istoric

Factorul social

Populația

Conform analizelor si datelor din PUG, la nivelul Comunei Tomesti există un numar total de 1103 locuitori, repartizati astfel:

Populație	TOMEȘTI	DOBROȚ	LEAUȚ	LIVADA	OBÂRȘA	ȘTEIA	TIULEȘTI	VALEA MARE DE CRIS	TOTAL
Numarul persoanelor prezente	136	128	71	120	199	263	120	1	1038
Numarul persoanelor temporar absente	12	4	4	4		2	7	2	35
Numarul persoanelor plecate pe perioada indelungata	5	2	2		2	3	1		15
Numarul persoanelor temporar prezente	6					7	2		15
TOTAL	159	134	77	124	201	275	130	3	1103

Populația stabilă	conform ultimului recensământ	sub 5 ani	5 - 9 ani	10 - 14 ani	15 - 24 ani	25 - 34 ani	35 - 44 ani	45 - 54 ani	55 - 64 ani	65 - 84 ani	85 + ani
TOTAL	1038	20	28	38	101	95	135	134	177	278	32
Barbati	528	14	16	19	49	56	74	76	83	116	25
Femei	510	6	12	19	52	39	61	58	94	162	7

Nationalitate	TOMEȘTI	DOBROȚ	LEAUȚ	LIVADA	OBÂRȘA	ȘTEIA	TIULEȘTI	VALEA MARE DE CRIS	Total
Populație	149	132	75	124	199	265	127	3	1074
Români	148	132	75	124	199	265	127	3	1073
Maghiari									0
Germani	1								1
Țigani									0
alte naționalități									0

• *Numarul de gospodarii*

Situația gospodăriilor pe satele componente este următoarea:

Gospodării, clădiri	TOMEȘTI	DOBROȚ	LEAUȚ	LIVADA	OBÂRȘA	ȘTEIA	TIULEȘTI	VALEA MARE DE CRIS	TOTAL
Numărul de gospodării									
numărul clădirilor	84	56	38	62	73	92	57	6	468
numărul camerelor de locuit	245	176	88	121	427	243	136	10	1446
suprafața camerelor de locuit	4011	3075	1513	3209	3802	4259	2191	157	22217

● *Invatamant*

Atât în localitatea de reședință cât și în majoritatea satelor aparținătoare (excepție facând valea Mare de Cris), au funcționat unitati de învățământ școlare primare. Actualmente, singura unitate de învățământ care s-a păstrat funcțională (grădiniță, ciclul primar și gimnazial) se află pe raza localității de reședință, Tomești.

● *Activitati industriale*

Pe teritoriul comunei nu funcționează unități industriale majore, acestea fiind concentrate în zonele urbane învecinate, și care au absorbit majoritatea forței de muncă active.

Se remarcă sectorul mestesugurilor, tradițional zonei, sarbătorit anual în localitatea Obarsa – Targul mestesugarilor.

● *Activitati agricole*

Funcțiunile social – economice dominante ale comunei le reprezintă agricultura și zootehnia, cu o suprafață de 2165,657 ha, în procent de 36,21 %. Ponderea terenurilor agricole din această suprafață este de 47,92% (1037,827ha) concentrată în mare parte în jumătatea sudică a teritoriului. Suprafața de pășuni și fânețe favorizează activitățile agro – zootehnice și pastorale. Alături de aceste activități, în jurul zonelor locuite există suprafețe importante destinate cultivării pomilor fructiferi și viței de vie.

● *Alte activitati* : Nu s-au semnalat alte activități majore, în afara de agricultură și silvicultură, decât în sectorul de prestări servicii, mestesugarit și comerț, acestea fiind la o scară foarte mică și având o arie de acoperire locală, rezumându-se la strictul necesar și nevoile de zi cu zi.

Circulație și transporturi

● *Circulația rutieră*

Pe teritoriul comunei circulațiile importante sunt cele auto, acestea desfășurându-se pe arterele principale de acces în zonă - drumul județean DJ 763A, și pe o serie de drumuri comunale și de exploatare, ce se desprind din DN 76 și DJ 763A.

În legătură cu zonele învecinate, drumul județean DJ 763A face legătura cu teritoriul județului Arad, înspre nord-vest. Relația cu vecinătățile estice se face pe drumurile comunale DC 4 (Valea Mare de Cris) și DC 5 (Leaut). Înspre teritoriile administrative nordice (județul Arad și comuna Bulzești de Sus) nu există drumuri de acces practicabile, legăturile fiind făcute pe drumuri de exploatare și forestiere. Drumul național DN 76 drenează toată rețeaua de drumuri din zonă.

Situația drumurilor la nivel de comună se prezintă astfel :

- Drum național DN 76 – 0,9 km modernizat, cu îmbrăcăminte asfaltică de la **46+400 (limita UAT Baia de Cris) la km 47+300 (UAT Vata)**.
- Drum județean DJ 763A Tarnava de Cris – Halmagel(AR) – 12,302 km pe teritoriul UAT Tomești, intersecție cu DN 76 pe raza comunei Vata de Jos, localitatea Tarnava de Cris la **km. 48+350** dreapta, drum modernizat, cu îmbrăcăminte asfaltică;
- Drum comunal DC 2A DN 76 - Steia, drum nemodernizat în lungime de 1,15 km;
- Drum comunal DC 3 Steia - Livada, drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, în lungime de 3,45 km;
- Drum comunal DC 4 Tomești - Valea Mare de Cris - Risca (comuna Baia de Cris), drum nemodernizat greu accesibil pe perioada ploioasă, în lungime de 3,87 km;
- DC 5 Leaut - Risculita (comuna Baia de Cris) drum modernizat cu îmbrăcăminte asfaltică, în lungime de 3,45 km;
- 119,027 km drumuri de exploatare, agricole și forestiere ce fac legături între diverse zone și localități, drumuri nemodernizate ;
- Străzi în intravilan – 13,678 km parțial modernizate, cu îmbrăcăminte asfaltică și rigole stradale, în proporție de 68 %, din care 3,10 km străzi în intravilanul localității reședință Tomești.

Situația UAT Tomești în raport cu DN 76 (poziție kilometrică) este următoarea :
Comuna Tomești de la la **46+400 (limita UAT Baia de Cris) la km 47+300 (UAT Vata)**

▪ Restricții rutiere

Extravilan: Restricții de viteză pe DN 76 pe sectoare de drum în curbă și în apropierea intersecțiilor.

Intravilan: Restricții de viteză în intravilan, zona școlilor și a grădinițelor.

▪ Stații pentru mijloace de transport în comun

Stațiile pentru mijloacele de transport în comun situate în intravilanul localităților sunt amenajate cu refugii și copertine pentru călători. Teritoriul comunei este traversat de rute regulate pe relațiile locale Brad – Obarșă, cu stații în localitățile Steia, Tomești, Tiulești, Leaut, Dobrot și Obarșă.

● Zone de protecție și siguranță

Conform avizului Companiei Naționale de Drumuri și Autostrăzi, Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara nr. _____, zona de protecție a DN 76 este de 22 m măsurată în ambele părți din marginea zonei de siguranță.

Toate investițiile vecine cu DN 76 se vor supune avizării CNADNR și DRDP Timișoara.

● Circulația feroviara:

Nu este cazul, teritoriul comunei Tomești nu este traversat de trasee CF.

Echiparea edilitară (existentă)

● Gospodărirea apelor

Teritoriul comunei Tomești este străbătut de cursul de apă al parâului Obarșă pe direcția sud – nord, cursul principal ca debit și permanență. Tot acesta este și colectorul tuturor cursurilor de apă secundare, cu vărsare în râul Crișul Alb înspre sud, pe teritoriul comunei Vata de Jos. Pe raza teritoriului administrativ al comunei Tomești, paraul Obarșă a fost pe alocuri regularizat și au fost executate lucrări de protecție ale malurilor cu gabioane de piatră.

Al doilea curs de apă, ca debit și permanentă, ce traversează comuna este paraul Baldovin, în zona nord-estică. Acesta își are obârșia în zona înaltă a teritoriului, și o străbate pe o distanță de cca. 5,35 km, înspre partea central-estică, unde o paraseste ca să devină și acesta un afluent al Raului Crișul Alb.

Datorită conformației fizice a teritoriului, majoritatea cursurilor de apă permanente din jumătatea nordică se dezvoltă pe vai adânci, adeseori cu aspect de torenți.

● Alimentarea cu apă, rețele de aducțiune

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu există lucrări de captare, stocare, transport sau distribuție de apă.

În gospodăriile din zonele adiacente cursurilor de apă permanente se pot întâlni, izolat, lucrări locale de captare a unor izvoare, folosite pentru alimentarea cu apă potabilă.

În proporție de 98%, gospodăriile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu apă din puturi sapate sau forate în pânza freatică, interceptată la un nivel subteran de cca. 3 - 10 m.

● Canalizare

La data elaborării Planului Urbanistic General, nu există lucrări de canalizare sau epurare a apelor uzate.

Având în vedere conformația fizică a terenului și tipul de așezări rurale sub-montane, cu gospodării izolate în trupuri distincte, se folosesc în continuare puturile absorbante (foșe septice).

● Alimentare cu energie electrică

Teritoriul administrativ al comunei Tomești este traversat pe direcția nord-vest - sud-est de Linia Electrică Aeriană LEA 110kV Brad – Halmagiu. Conform avizului Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice – Sucursala de Transport Timișoara nr. _____ din _____, zona de protecție și siguranță față de rețele se constituie într-un culoar terestru de 37 m lățime (18,5m stânga + 18,5 m dreapta față de axul liniei) pentru rețelele de 110 kV.

Toate localitățile de pe raza comunei Tomești sunt alimentate cu energie electrică prin intermediul unor linii electrice aeriene de 20 kV, provenind din stația de transformare 220 - 110 kV – 20 kV Brad. Rețelele de distribuție sunt aeriene, din posturi de transformare aeriene de 20 kV – 0,4 kV, pe trasee ce urmăresc străzile de acces. Iluminatul stradal este și el prezent în toate localitățile, pozat pe stâlpii de JT din intravilan.

- *Telefonie, RTV, date*

Teritoriul comunei este străbătut în direcția nord - sud de un cablu telefonic interurban, pozat aerian, pe stalpii LEA existenți.

Sunt prezente și rețelele de telefonie mobilă, în măsura în care, datorită reliefului, acoperirea cu semnal GSM este prezentă.

- *Alimentarea cu gaze naturale*

Nu este cazul, pe teritoriul administrativ al comunei Tomești nu există rețele de transport sau distribuție de gaze naturale.

- *Alimentarea cu caldura*

În proporție de 100% încălzirea spațiilor locuibile se face cu sobe cu combustibili solizi (lemn).

- *Gospodărire comunala, cimitire*

Pe teritoriul comunei nu există unități de gospodărire comunala și platforme de depozitare a deșeurilor, acestea fiind preluate în mod organizat de către firme de profil din municipiul Brad.

Cimitirele sătești sunt bine organizate și delimitate, există în toate localitățile comunei, în strânsă legătură cu zonele funcționale aferente cultelor.

Principalele disfuncționalități constatate în teritoriul localităților Comunei Tomești, sunt următoarele:

- *Disfuncționalități legate de utilizarea terenurilor*

La nivelul zonării utilizării terenurilor nu sunt evidente disfuncționalități majore, funcțiunile fiind uniforme și constant distribuite, în funcție de zonele populate în primul rând, apoi de relief și drumuri de acces. O dezvoltare mai mare au avut-o localitățile Steia, Tomești, Tiulești, Leaut, Dobrot și Obarșă din cauza prezenței arterei majore de circulație rutieră, precum și a serviciilor conexe create de acestea.

În propunerile ce urmează, se urmărește conservarea, întreținerea și mărirea suprafețelor de zone verzi amenajate, luând în considerare Directivele Comunitare și legislația în vigoare referitoare la asigurarea unei suprafețe de minim 26 mp de zonă verde pe cap de locuitor, în localități și pe total unitate teritorial – administrativă. Procentul minim stabilit de Normele comunitare este depășit încă din situația existentă, o caracteristică general-valabilă a zonelor rurale transilvanene.

O disfuncționalitate la nivel de limită a intravilanului existent o constituie traseul aleatoriu al acestuia, care nu a ținut cont de limitele naturale, elementele liniare stabilite în timp și limitele cadastrale ale parcelelor.

- *Disfuncționalități la nivelul teritoriului administrativ*

Dispariția și reducerile de personal din industriile din zonele limitrofe ale teritoriului comunei Tomești au condus la o oarecare scădere a nivelului de trai și la deprofesionalizarea populației active, în mare măsură angajați ai acestor unități. După valorile de disponibilizări a urmat cum era și firesc, o întoarcere la activitățile de bază ce constau în agricultură și creșterea animalelor. Se observă o tendință accentuată de migrare a populației tinere înspre zonele urbane și peste hotare, lipsa de locuri de muncă fiind evidentă în zonă.

Având în vedere prețioasa moștenire lăsată de înaintași, moștenire ce constă în modelul de gospodărie, elementele arhitecturale caracteristice zonei de influență a Apusenilor, este necesară o atenție deosebită trebuie acordată monumentelor istorice și de arhitectură existente și propuse – bisericile ortodoxe, precum și a zonelor acestora de protecție.

Fondul construit existent și starea clădirilor se prezintă bine, propunându-se noi zone destinate locuințelor sătești, zone de agrement și zone pentru prestări - servicii și depozitare, în strânsă legătură cu căile de acces auto (DN 76).

▪ *Disfuncționalități în rețeaua de circulație*

În ceea ce privește circulația, aceasta se desfășoară într-o mare măsură pe drumuri modernizate, se face cu mijloace auto. Există trasee bine stabilite pentru transportul în comun, acestea făcând legătura cu Municipiul Brad și zonele vecine.

Sunt necesare lucrări de reabilitare și modernizare a rețelei de drumuri, transporturi și circulații existente. O intervenție imediat necesară în ceea ce privește rețeaua de drumuri o constituie modernizarea drumurilor comunale de pe raza comunei DC 3A, DC 4, fapt ce ar reduce distanța față de centrul de comună. Se impune modernizarea, întreținerea și amenajarea rigolelor stradale de pe întreg teritoriul administrativ al comunei.

▪ *Disfuncționalități în domeniul echipării edilitare*

Lipsa unui sistem centralizat de canalizare duce la folosirea în continuare a bazinelor vidanjabile și puțurilor absorbante, care alterează solul și pânza freatică. Evacuarea apelor meteorice se face în rigole stradale și emisarii naturali (cursuri permanente de apă).

Pentru eliminarea acestor probleme, este necesară realizarea sistemelor de canalizare locală și a unor stații de epurare locale, acolo unde relieful și aspectele economice și de exploatare permit.

Prin urmare, principala prioritate de intervenție la nivel de echipare edilitară o constituie realizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a localităților, de asemenea în strânsă legătură cu amenajarea drumurilor de acces din intravilan.

▪ *Disfuncționalități legate de mediu*

Surse de poluare nu există, mai ales că pe teritoriul administrativ al comunei nu există nici o unitate industrială generatoare de poluare, iar ocupația de bază a locuitorilor este agricultura și zootehnia.

Calitatea factorilor de mediu apă, aer, sol, vegetație și faună este foarte bună, cu mici excepții în ceea ce privește solul, local, în zonele locuite, datorită lipsei canalizării menajere

▪ *Necesități și opțiuni ale populației*

Necesitățile majore și opțiunile menționate în timpul consultărilor cu membrii Consiliului Local al comunei Tomești se pot enumera astfel:

- creerea de noi locuri de muncă;
- încurajarea inițiativei particulare în domeniul micii producții și a prestărilor de servicii;
- modernizarea echipării tehnico- edilitare în toate localitățile comunei;
- dezvoltarea telefoniei mobile și a rețelelor de internet;
- reabilitarea și modernizarea rețelei stradale existente;
- reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale DC 3A Steia - DN 76, DC 4 Tomești - Valea mare de Cris - Risca;
- mărirea suprafețelor de intravilan din localități, în vederea creării de zone pentru locuințe sătești și anexe ale acestora.

Consiliul local al comunei Tomești prin intermediul PUG își propune să realizeze în etapa următoare și cea de perspectivă, următoarele obiective:

- Optimizarea relațiilor în teritoriu - îmbunătățirea continuă a relațiilor în teritoriu, între localitățile componente și zonele învecinate;
- Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri, transporturi și circulații:
  - reabilitarea și modernizarea rețelei stradale existente;
  - reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale DC 3A Steia - DN 76, DC 4 Tomești - Valea Mare de Cris - Risca;
- Suplimentarea suprafețelor destinate zonelor verzi amenajate ;

- Marirea și corectarea suprafețelor de intravilan din localități, în vederea creării de zone pentru locuințe satelor și anexe ale acestora;
- Dezvoltarea, modernizarea echipării tehnico- edilitare în toate localitățile comunei (alimentare cu apă, canalizare centralizată, etc);
- Dezvoltarea telefoniei mobile și a rețelelor de internet;
- Valorificarea potențialului natural, a zonelor cu valoare de patrimoniu și economic;
- Încurajarea inițiativei particulare în domeniul micii producții și a prestărilor de servicii ;
- Dezvoltarea activităților economice: activități industriale, depozite, agricultura, silvicultura, activități turistice și de agrement (agro – turistice), și creerea de noi locuri de muncă;
- Delimitarea zonelor și obiectivelor protejate sau de pus în valoare din motive de ordin istoric, cultural și stabilirea măsurilor ce se impun;
- Reabilitarea, protecția și conservarea mediului, identificarea și eliminarea surselor de poluare, eliminarea deșeurilor, măsuri de protecția mediului, ape și solului.

Realizarea Planului de Urbanism General are menirea de stabilire a liniilor generale de dezvoltare a comunei. Acest Plan de Urbanism General definește doar direcții urmând ca fiecare investiție viitoare să fie în concordanță cu această linie directoare urmând a fi implementat, funcție de posibilități și după o analiză a impactului asupra mediului.

Analiza rezultatelor evaluării a pus în evidență faptul ca implementarea PUG-ului generează un impact preponderent pozitiv. Implementarea obiectivelor propuse va contribui în principal la limitarea poluării apelor de suprafață și subterane, solului, îmbunătățirea calității vieții, dezvoltarea infrastructurii, îmbunătățirea calității aerului .

Raportul de mediu a urmărit să evalueze impactul pe care îl va avea implementarea fiecărui obiectiv din PUG asupra mediului și de a stabili măsuri de contracarare a oricărui posibil efect negativ.

Raportul de mediu, prin evaluarea făcută, ajută la limitarea dintr-o fază incipientă a unor greșeli în ceea ce privește realizarea unor proiecte evitându-se astfel cheltuielile suplimentare necesare remedierilor.

Obiectivele prevăzute în PUG au fost evaluate din punct de vedere al obiectivelor de mediu, stabilindu-se măsuri de contracarare sau minimizare a oricărui efect negativ generat de implementarea obiectivelor planului.

Concluzii

• Se apreciază ca implementarea PUG pentru comuna Tomesti va avea un efect preponderent pozitiv asupra mediului, va contribui la limitarea poluării apelor de suprafață și subterane, solului, îmbunătățirea calității vieții, dezvoltarea infrastructurii și a rețelei tehnico-edilitare, și va duce la dezvoltarea durabilă a localității pe termen mediu și lung.

- Propunerile PUG vor afecta mediul în limite admisibile.
- Se vor aplica toate măsurile de prevenire/reducere a impactului propuse în cadrul prezentului RM.
- Se va monitoriza evoluția mediului pe toată perioada implementării planului.

Direcția principală de dezvoltare la nivelul comunei va rămâne cea economică, fără de care aceasta nu se va putea dezvolta și nu se vor atrage investiții.

O atenție deosebită trebuie acordată sectoarelor de prestări servicii și comerț în fiecare localitate, prin încurajarea cetățenilor spre astfel de investiții. Economia sătească prezentă este de tip închis și nu favorizează dezvoltarea zonei și bunăstarea locuitorilor.

Un sector important căruia îi trebuie acordată atenție este și cel al promovării tradițiilor meșteșugărești locale, prin perpetuarea festivalurilor și evenimentelor culturale anuale.

Ca și măsură de dezvoltare pe termen lung, se recomandă dezvoltarea și inițiativa în domeniul turismului și agro – turismului, având în vedere cadrul natural, potențialul existent și vecinătatea unor zone turistice și istorice de importanță națională și mondială.

Principala zonă consumatoare de terenuri din intravilan rămâne zona de locuit, aceasta necesitând reparcelări de suprafețe și reconsiderarea fondului de locuit existent.

12. ANEXE

1. Certificat de înregistrare pentru elaborare Raport de Mediu - înscris în Registrul Național al elaboratorilor de studii pentru protecția mediului, la poziția nr 372 (pentru: RM, RIM, BM, RA)

Planse desenate

1. Plan localizare comuna Tomesti în cadrul județului Hunedoara plansa 1
2. PUG comuna Tomesti – încadrare în teritoriu plansa A1

FOAIA FINALA

Lucrarea:

**RAPORT DE MEDIU pentru
PLANUL URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI TOMESTI,
jud. HUNEDOARA**

Faza: D.T.
Simbol: CP – TO - 01
Beneficiar: PRIMARIA COMUNEI TOMESTI, jud. Hunedoara

Lucrarea conține un număr total de **94 pagini scrise, 1 pagina diferita și 2 piese desenate.**

Lucrarea a fost multiplicată într-un număr de 3 exemplare, a căror destinație este:

Exemplarul 1, 3 – Primaria Comunei Tomesti

Exemplarul 2 – S.C. CEPROMIN S.A. Deva

Șef proiect obiect:

ing. Moga Marinela

Responsabil S.M.C.:

ing. Oncu Voicu

_____
_____

Plansa 1 – Localizare comuna Tomesti in cadrul judetului Hunedoara

